IVAN MARIANOV

ABY VŠICHNI

JEDNO BYLI

Apoštolát sv. Cyrila a Metoděje v Olomouci

Předmluva.

Jak bylo stanoveno před třemi roky na posledním unijním sjezdě velehradském, připravoval Apoštolát sv. Cyrila a Metoděje s Akademií velehradskou na rok 1939 nový, už VIII. unijní sjezd na Velehradě v měřítku mezinárodním. Chtěl jím vděčně oslavit ono památné sjednocení křesťanského Západu a Východu, jež po dlouhých poradách obecného církev. sněmu v italské Ferraře a pak ve Florencii oznámil světu papež Evžen IV. bullou začínající významnými slovy: Laetentur coeli et exultet terra! Radujte se nebesa a plesej země! Událost vpravdě radostná pro nebe i zemi, radostná i památná přes to, že se veliké dílo florenckého sjednocení neujalo trvale na křesťanském Východě. Zůstalo však pro všechny příští věky nejenom vzorem důkladnosti, horlivosti a vytrvalosti, s jakou Otcové florenckého sněmu pojednávali o všech sporných otázkách unijních, ale také bohatým pramenem k jejich studiu.

K tomuto církevnímu sněmu florenckému se chystali navázat své přednášky na VIII. sjezdě velehradském osvědčení odborníci

unijní, chtěli v nich zachytit doznívání a vliv florencké církevní jednoty zvláště na slovanském Východě a podati zajímavý obraz nynějšího stavu unijního díla. Duchovní podporou této vědecké práce měly býti zase modlitby a oběti nejenom účastníků sjezdu velehradského, nýbrž i všech katolíků, jichž srdcí se hluboce dotýkají slova Spasitelovy prosby, aby všichni jedno byli.

Nepřízeň loňského podzimu přerušila proud sjezdových příprav a osudný další vývoj naší vlasti vynutil si pak odložení VIII. sjezdu unijního na dobu příznivější.

Snahy unijní jsou však tak svatě a pro uvědoměléhо katolíka tak důležité a závazné, že neztrpí odkladu či přerušení ani v zevnějších okolnostech těžkých a nepříznivých. Čím více duch rozkolu, nenávisti a výlučnosti národní a třídní podkopává základy oné svaté a bratrské jednoty, na níž budoval své království Boží na zemi jediný nesmrtelný Vůdce - Ježíš Kristus - tím více je třeba pracovat, přemýšlet a se modlit za dílo obecné, katolické jednoty v Církvi světové!

Jakousi tedy náhradou za odložený VIII. unijní sjezd velehradský vydává Apoštolát sv. Cyrila a Metoděje, který hned do svého vínku přijal péči o sjednocení církví, tuto unijní příručku. Napsal ji skromný duchovní syn sv. Alfonse, který svoji lásku k jednotě Církve prohřál a posvětil v ohnisku Věčného města studiem na Vý-

chodním ústavě římském. Pojal do své příručky z obsáhlé unijní látky aspoň zásadní úvahy, dějinné přehledy a zkušenosti i výhledy na schůdné cesty vedoucí k velikému cíli církevní jednoty. Pro vzdělanější čtenáře podal v stručném knihopise a ve věcných poznámkách hojné spolehlivých pomůcek k dalšímu studiu otázek unijních. Pro oboje pak čtenáře, prosté i vzdělané, shromáždil autor v druhé - modlitební části své příručky tolik dokladů zbožnosti obou církví, Západní i Východní, že vystačí i na nejvroucnější modlitby nadšených a zbožných horlitelů unijních. Je to, myslím, prvý český pokus jakési duchovní výstavy západní a východní zbožnosti, která vás hluboce dojme svým svatým závoděním osobitého svérázu. A co zvláště bych zdůraznil jako velikou přednost modlitební části unijní příručky, je autentické ověření duchovního, odpustkového pokladu všech uvedených modliteb a pobožností - nejnovějšího data. Kéž je to všem čtenářům stále otevřená pokladnice k vlastnímu duchovnímu obohacování a pro snahy unijní živý pramen účinné pomoci k dosažení svaté jednoty. Kéž i autorův výklad unijní otázky přispěje co nejvíce k rozšíření znalosti, zájmu a pochopení Spasitelovy prosby, jež je výstižným titulem příručky: Aby všichni jedno byli. K tomu připojuji toliko apoštolátní vzývání: Sv. Panno Maria, oroduj za nás, sv. Cyrile a Metoději, orodujte za nás - za autora, vyda-

vatele i čtenáře této knížky, aby splnila své požehnané poslání v našem drahém národě českém.

V Olomouci, na Hod Boží svatodušní 1939.

Fr. Jemelka,
tajemník ACM.

Věnováno

UČITELI MODLITBY

SV. ALFONSU DE LIGUORI

k stému výročí svatořečení

1839 – 1939

Svatá Panno Maria, oroduj za nás!

DÍL PRVNÍ

Sjednocení církví a modlitba

„Mám ještě jiné ovce, které nejsou z tohoto ovčince; i ty *musím* přivésti a hlas můj slyšeti budou, a *bude jeden ovčinec a jeden pastýř.*" (*Jan* 10, 16.)

1. Svatá jednota.

Jednota je počátkem a cílem všeho. Již nejlepší myslitelé přirozeného člověčenstva, v protikladu k nadpřirozenému, spatřovali v ní základ a smysl světa. Od Pythagorovy filosofické jednotky až k Plotinovi a novoplatonskému „Jednu" vrcholilo a zakotvovalo lidské myšlení v jednom - Bohu. Dokladem je Sokrates, Platon i Aristoteles. Bůh jest jeden, nejvyšší pravda a nejpravdivější skutečnost.

Ale Bůh je také dobro, je štěstí: Bůh jest láska (I. Jan 4, 8, 16). A tato láska udržuje tajemnou a pronikající - perichoretickou jednotu mezi božskými Osobami nejsvětější Trojice. Zosobněním této lásky je Duch svatý, vycházející z Otce i Syna. A Bůh chtěl ve své lásce svou skutečnost a pravdu, své dobro a štěstí projeviti mimo sebe, sděliti je jinému - a proto se stal Stvořitelem. Tvorstvo nemá jednoty, pravdy, dobra a štěstí ve své podstatě, samo ze sebe, nýbrž jen z účasti na Bohu, ve spojení s Bohem. Tvorstvo obdařené rozumem a vůlí udržuje tuto účast a společenství svobodně.

2. Rozklad.

Andělská i lidská svoboda se vzepřela proti Bohu, andělé i první lidé zrušili svazek s Bohem - nechtěli míti život, pravdu, dobro a štěstí ve spojení a závislosti na Bohu, nýbrž sami v sobě a ze sebe. Přestoupili Boží přikázání. Zhřešili. Pozbyli účasti na Boží jednotě, Boží pravdě, lásce a štěstí a upadli ve zmatek a rozklad. Popření jednoty s Bohem přechází pak nutně v popření jednoty mezi sebou. U prvních lidí se to projevuje již v prvním pokolení závistí, nenávistí a vraždou. Postupem času tento rozklad dále rozleptává a jako rakovina prostupuje a rozežírá celou lidskou společnost. Lidstvo se stává vždy nešťastnějším, hromadí dále hříchy, řítí se do propasti - věčné.

3. Obnova.

Než tu opět zasahuje Trojjediný Bůh svou nekonečnou zhrzenou láskou, již nazýváme milosrdenstvím. Tak Bůh miloval svět.. Druhá Osoba z nejsvětější Trojice sestupuje mezi rozhárané, nešťastné lidstvo, bere na sebe lidskou přirozenost. „A slovo tělem učiněno jest a přebývalo mezi námi" (Jan I, 14). Kristus-Vykupitel usmířil svým životem a smrtí uraženou Boží velebnost a lásku, smířil lidstvo s Bohem a obnovil nebývalým způsobem svatou jednotu, jednotu lidstva s Bohem i vespolek, vnesl

na svět znovu milost a lásku, svornost a mír. Sám Bohočlověk je nedostižným ztělesněním této jednoty, jež je u něho podstatnou, hypostatickou, a zůstává vždy vzorem, příkladem a ideálem, podle něhož se napříště měří a posuzuje každá jednota a dokonalost. Je cestou, pravdou a životem. (Jan 14, 6.)

4. Církev svatá.

Aby obnovený smír a návrat zbloudilého lidstva k věčně milujícímu Bohu upevnil a umožnil na něm účast všem pokolením všech věků, vykonal Ježíš-Spasitel všechno. Všem poskytuje dostatek milosti a pomoci. Jako učitel odkryl celou pravdu a ukázal všem bezpečnou cestu, jako lékař podal lék pro všechny, jako kněz připravil všem prostředky posvěcení, ustanovil svaté svátosti. Sám neustále obnovuje obět svého vykoupení na oltářích. Všechnu tuto vykupitelskou a spasitelskou péči o lidstvo Ježíš Kristus natrvalo zorganisoval ve společnosti vykoupeného člověčenstva, ve své Církvi, jež tvoří království Boží. Sám Kristus nepřebývá již viditelně na zemi, odešel do svého království v nebesích. Viditelně Ho zastupuje svatý apoštol Petr ve svých nástupcích. Na něm jako na skále vzdělal svou Církev, jemu dal klíče nebeského království (Mat. 16, 18-19), jemu svěřil starost o svůj ovčinec (Jan 21, 15-17), za něho prosil, aby jednou utvrzoval své brat-

ry (Luk. 22, 32). Ježíš je pastýř dobrý (Jan 10, 14). I svatý Petr je dobrým pastýřem, protože Ježíš mu důvěřoval pro jeho dobrotu, pro jeho lásku, a Pán ví všecko, ví, že Ho Petr miluje. Kristus sám nejen se dívá a sleduje starostlivým okem svou Církev, On s ní přebývá po všechny dny až do skonání světa (Mat. 28, 20), a to ve Svátosti lásky, přítomností a vedením Církve Duchem svatým a - tajemným spojením, jednotou a ztotožněním se s ní.

5. Jednota Církve.

Podobně jako Ježíš je spojen s nebeským Otcem, jsou spojeni s Ním věřící, Církev. I pro nás je Bůh milovaným Otcem a my jeho dítkami. Nepřijali jsme ducha služebnosti, nýbrž ducha synovství, ve kterém voláme: Abba, Otče! (Řím. 8, 15; Gal. 4, 6). Jsme-li dítkami Božími, je Kristus naším Bratrem[1] a všichni jsme si navzájem bratřími. Nemůžeme býti Božími dítkami a při tom si zůstati cizími. Boží láska nás spojuje s Bohem i bližním. Ale „láska Boží je vylita v srdcích našich skrze Ducha svatého, kterýž nám byl dán". (Řím. 5, 5.) Jednotu mezi věřícími v Církvi Ježíšově tvoří Duch svatý. Je tedy jednota Církve s Bohem i vespolek obrazem jednoty v nejsvětější Trojici, jednoty mezi Otcem a Synem, poněvadž Duch svatý je právě zosobněným poutem této nekonečné jednoty. A Spasiteli při poslední večeři tanula na mysli

ona jednota v lůně Boží Trojice, když mu z rozechvělého srdce plynula velekněžská modlitba: „Otče svatý, zachovej je ve svém jménu, které jsi mi dal, aby byli jedno, jakož i my . . . Neprosím pak toliko za ně, nýbrž i za ty, kteří skrze slovo jejich uvěří ve mne, aby všichni byli jedno jako Ty, Otče, ve mně a já v Tobě, aby i oni v nás jedno byli, by svět uvěřil, že jsi Ty mne poslal" (Jan 17, 11, 20-21).

S Ježíšem Kristem jsme spojeni jako ratolesti s vinným kmenem (Jan 15, 1). V Něho jsme byli vštípeni (Řím. 6, 5), spolu s Ním jsme byli ukřižováni (6, 6), s Ním jsme zemřeli (6, 8), spolu s Ním jsme byli pohřbeni skrze křest ve smrt, abychom tak, jako Kristus byl vzkříšen slávou Otcovou, i my kráčeli v životě novém (6, 4). S Kristem trpíme, s Kristem budeme oslavení (Řím. 8, 17). Tvoříme všichni spolu Kristovo tělo[2] a jeho údy podle údělu (I. Kor. 12, 27). Není to jen pouhé přirovnání, metafora, nýbrž tajemná, mystická pravda. Šavel, který pronásledoval Církev Boží, slyšel před Damaškem hlas Kristův: „Proč *mne* pronásleduješ?" (Skutky 9, 4; 22, 7).

Tím, že náležíme k jednomu tělu, je dána naše jednota vespolná, poněvadž „Bůh spojil tělo tak, . . . aby nebyla roztržka těla, nýbrž aby údové pečovali o sebe vespolek stejně" (I. Kor. 12, 24). A tato jednota tajemného těla je udržována a živena jedním pokrmem, „jedním chlebem" (I. Kor. 10, 17) eucharistickým.

K ochraně a zdokonalování této vnitřní, hluboké, nevystihlé jednoty založil Kristus svou jednu viditelnou[3] Církev. „On dal jedny za apoštoly, jiné za proroky, jiné za evangelisty, jiné za *pastýře a učitele,* aby za účelem zdokonalení svatých konali službu a vzdělávali tělo Kristovo, až bychom se sešli všichni v jednotu víry a poznání Syna Božího, v muže dospělého, v míru plnosti Kristovy, abychom již nebyli nedospělci kolísanými a zmítanými každým větrem učení skrze podvod lidský a lstivost, směřující ku provedení bludu, nýbrž abychom vyznávajíce pravdu, v lásce rostli ve všem k Němu, ke Kristu, jenž jest hlavou, z něhož celé tělo, jsouc spojováno a svazováno každým svazem služebným podle působivosti v míře jednoho každého údu, béře vzrůst svůj ke vzdělání svému v lásce" (Efes. 4, 11-16). Jsme „vzděláni na základě apoštolů a proroků, an kamenem úhelným je sám Kristus Ježíš, v němž veškerá stavba se spojuje a roste v chrám svatý v Pánu . . . v *příbytek Boží* v Duchu" (Efes. 2, 20-22). A domem Božím je Církev Boha živého, sloup to a základ pravdy (I. Tim. 3, 15). Církev pak stojí na skále Petrově, Petr je v ní klíčníkem, Petr utvrzuje své bratry, je předním pastýřem ovčince Kristova (Jan 21, 15-17) a vůle Kristova je, aby byl jeden ovčinec a jeden pastýř (Jan 10, 16).

6. Rozkol.

Bohužel, lidská svoboda a zloba i zde ruší svatou jednotu, záruku to pravdy, dobra, lásky a štěstí. Ani vstup ani setrvání v království jednoty a lásky nevynucuje Ježíš násilím. Volá všechny, poslušné a věrné zahrnuje celým přívalem štěstí, na zemi uprostřed slz, na nebi uprostřed věčné radosti. Nevěrní se sami vylučují a vrhají do záhuby. Tak mnozí nenacházejí cesty k svaté jednotě a lásce s Bohem! Vzpomeňme na miliardu pohanů! Mnozí z těch, kteří byli křtem svatým včleněni do Jeho Církve, se bolestně vymykají z jejího těla, opouštějí a trhají svazky jednoty viditelné i neviditelně. To je hluboká bolest pro Spasitele. Trhají jeho tajemné-mystické tělo, jako kdyby Kristus byl rozdělen (I. Kor. 1, 13)! Zneuznávají jeho lásku a utrpení, zhrdají jeho hlavním přikázáním, mařÍ ovoce jeho poslání. Cirkvi svaté se tím zasazují těžké rány, její sila se ochromuje, evangelisace nevěřících se zpožďuje a znemožňuje, nepřátelům se podává do rukou zbraň proti Církvi. Kristus procítil tu hrůzu a bolest rozdělení v těžké hodině v zahradě pod olivami, chvěl se před ní při poslední večeři, když pln lásky a něžnosti úpěl k Otci: „Otče svatý, *zachovej* je ve svém jménu . . ., aby byli jedno."

7. Dvě dějinné rány Církve.

Dodnes bolí Cirkev svatou dvě hrozné rány, zasazené její jednoté v minulosti: *Východní rozkol a protestantský odpad.*

Rozkol východních církví byl připravován a dokonán v církvi byzantské, v Cařihradě, a tato svým vlivem strhla za sebou ostatní, podléhající jejímu vedení.

V době 464 let - od r. 323 do 787 - prožila Byzanc 203 léta v odloučení[1] od Církve římské, „představené lásky", jak krásně praví svatý *Ignác Mučedník* († 107)[2], s níž se podle slov svatého *Ireneje* († 202) pro její zvláštní přednost mají shodovati všecky ostatní.[3] Od prvního byzantského biskupa na počátku IV. století, Metrofana, do patriarchy sv. Metoděje († 847) zaujímalo cařihradský stolec 58 velekněží, z nichž 21 bylo bludařů.[4] Roku 857 vystupuje do popředí *Fotius,* „veliký učitel svého národa, povahou a životem Byzantínec nejpůvodnějšího ražení,[5] v němž je ztělesněn hluboce zrůdněný byzantinismus IX. století".[6] Vzájemné spory zakončil Fotius r. 867 při konci svého prvního patriarchátu tím, že vyhlásil „klatbu" a „vyobcoval" z Církve římského velekněze, svatého papeže Mikuláše I. Ač je sporné, zda Fotius za svého druhého patriarchátu nežil ve smíru s Římem,[7] zůstává pravdou, že na základech jím položených, budovali pozdější stavitelé rozkolu, a že východní odštěpené církve se rády nazývají Fotiovými.[8] V dalších

dvou stoletích se střídaly doby smíru i nepřátelství. R. 1054 položil papežský legát kardinál *Humbert* na oltář cařihradské Svaté Sofie exkomunikační listinu[9] proti patriarchovi *Kerulariovi*, a tím byla roztržka formálně dokonána. Pozdější sjednocovací snahy nedovedly již překlenouti zející propasti mezi Východem a Západem.

Neblahý osud mateřské církve byzantské se stal údělem také závislým církvím slovanským. Na Rusi se začal rozkol upevňovat od roku 1103 za metropolity *Nikifora*, rodem Řeka.[10] Úplný odklon od Západu dovršil *Alexander Něvský*.[11]

Dnes sdílí nešťastné odloučení od římské Církve na 172 milionů východních křesťanů, z nichž je na

138 milionů Slovanů (Rusů, Ukrajinců, Srbů, Bulharů),

12 milionů Rumunů,

7 milionů Řeků,

7 milionů Habešanů (bludařů monofysitů),

3 miliony Armenů (monofysitů),

2.5 milionu Gruzínců,

900.000 Koptů (Egypťanů - monofysitů),

350.000 Malankarů syrského obřadu v Přední Indii (monofysitů),

100.000 irackých křesťanů chaldejského obřadu (bludařů nestoriánů).[12]

Druhá těžká rána postihla Církev svatou hnutím *protestantským* na začátku novověku vystoupením *Luterovým* († 1517), *Zwingliovým* († 1531), *Kalvinovým* († 1564) a rozkolem anglického krále *Jindřicha VIII.*

(† 1547), jenž zavedl svůj národ rovněž do proudu protestantismu. Protestantismus opanoval většinu národů germánských. Čítá dnes na

209 milionů vyznavačů,[13] z nichž je:

45 milionů luteránů,

13 milionů reformovaných (kalvinistů a zwingliánů),

21 milionů luteránů reformovaných,

30 milionů anglikánů,

100 milionů různých sekt a „nekonformistů".[14]

Po převratě v našich vlastech *církev československá* obnovila ve zmenšeném měřítku zlobu a neštěstí obou směrů: protestantského i rozkolnického.[15]

8. Příčiny východního rozkolu.

Trpké ovoce rozdělení církve východní a západní uzrálo za součinnosti mnoha dalekosáhlých příčin.

1. Předně působila rozkladně již sama *různost národního charakteru.* Proti římskému Západu, který byl střízlivý, praktický, vytrvalý, proti Římanům, již se honosili ctnostmi občanskými, svými činy, válečným štěstím a důstojností svých náboženských obřadů, stáli již v pohanském starověku Řekové, živí, pohybliví, plní fantasie a důvtipu, národ filosofů a učenců, hrdý na své pouhé jméno Hellénů a pohrdající i vzdělanými Římany jako „barbary". Ovšem ani Římané si nevážili lehkomyslných a

povídavých Řeků (Graeculi). Tento antagonismus a vzájemné rozrůznění přešlo z části jako vědomé neb nevědomé dědictví i na křesťany.

2. *Různost řečí* a nedostatek vzájemného poznání pomáhaly prohlubovati propast. Spisy východních sv. Otců byly sice dosti známy na Západě zásluhou překladů (Rufinových a j.), avšak Východ, až na ojedinělé výjimky (překlady Theodoretovy) takřka přehlížel a ignoroval latinské spisovatele. Je charakteristicky význačné, že zákonodárce východního rozkolu, Fotius, neuměl jiné řeči kromě soběstačné řečtiny.

3. *Různost obřadů a liturgie* nezůstaly bez vlivu na náboženské smýšlení.[1]

4. *Odlišné zákonodárství* obou církví, *nestejná kázeň*, různé cesty a vývoj *bohovědy* a duchovního života, *asketiky*, podporovaly různé povahové založení.

5. *Rozdílný dějinný vývoj.* Západní církev si zachovala svěží a tvůrčí životní princip, omlazený vplynutím germánských národů do křesťanské kulturní společnosti latinského imperia, kdežto duch Východu, beztoho málo výbojný a málo expansivní, pod vlivem císařského despotismu jaksi zakrňoval, až na nečetné výjimky, omezoval se povětšině na střežení a uchovávání zděděného duchovního bohatství, výklady a exegesi. I slovanští národové podlehli pak tomuto byzantinismu.[2]

6. *Řevnivost Nového a Starého Říma.* Cařihrad se chtěl brzy po svém založení (325

až 330) měřiti se Starým Římem a po zániku západního císařství (476) si přisvojoval nerozdělenou slávu římského imperia. Byl nesmírně uražen, když papež sv. *Lev III.* r. 800 obnovil západní císařství a na vánoce korunoval v Římě *Karla Velikého* za císaře. Druhým obnovením západního císařství *Ottou I.* roku 968 byla řevnivost Cařihradu znovu nanejvýš uražena a vystupňována.

Rovnoběžně s politickým soubojem postupovala i náročnost byzantskě církve. Na druhém všeobecném církevním sněmu v Cařihradě (381) dosáhla toho, že biskupskému stolci druhého Říma byla přiznána čestná přednost, aby zaujímal „druhé místo po přesvatém apoštolském Stolci Starého Říma." (Kánon 3.) Čtvrtý ekumenický sněm v Chalcedoně roku 451 kánonem 9. a 17. podřídil cařihradskému biskupu - ve sporných otázkách - patriarcháty alexandrijský, antiochijský a jerusalemský a v kánoně 28. chtěl uzákoniti patriarchální pravomoc Cařihradu na základě toho, že Cařihrad je Novým Římem. Tento kánon byl papežem zamítnut. Patriarcha *Jan Postník* (Jejunator) roku 585 si osoboval název „ekumenického biskupa".[3] A konečně takřka v předvečer dokonaného dosavadního rozkolu ještě jednou po dobrém usiloval patriarcha *Eustathius* o uznání cařihradské církve za „všeobecnou-ekumenickou" pro Východ se strany římského velekněze *Jana XIX.*

7. Všechny tyto rozhodující činitele, již se pohybovali mimo základnu věroučnou, uvedl *Fotius na půdu bohovědnou, dogmatickou,* a proto příští srážky mezi Východem a Západem se stávají nesmírně nebezpečnými. Ve své „encyklice k arcibiskupským stolcům východním" roku 867 *tři* ze ze *sedmi obvinění* proti Západu jsou rázu věroučného: 1. Nauka, že Duch svatý vychází z Otce i *Syna;* 2. přidání „i Syna" ve vyznání víry proti zákazu chalcedonského sněmu (Filioque); 3. prvenství římského velekněze. V pozdějších polemikách se vracejí Fotiova nařčení proti Římu s menším nebo větším doprovodem jiných malichorných i vážných „výčitek".

9. Sjednocení.

Papežové chápali neštěstí rozkolu v Církvi a podnikali od počátku kroky k zacelení bolestné jizvy. V XI. století byl to sám veliký borec za práva a očistu svaté Nevěsty Kristovy, papež sv. *Řehoř VII.* (1073 až 1085), a *Urban II.* (1088-1099). Nechyběla zcela ani u Řeků určitá snaha k smíru, přiváděná stále zřetelněji k vědomí nebezpečím hrozícím říši od mohamedánského souseda na Východě. Než hluboká rána vyžadovala ráznějšího a důslednějšího léčení. Řecká dynastie Komnenovců (1081 až 1185) se silně klonila k latinskému Západu, avšak nedovedla získati pro to širší byzantské veřejnosti. A nutno dáti svědec-

tví pravdě a vyznati, že latinští křesťané, žijící mezi Řeky, a západní knížata za křížových výprav neodpovídali svým jednáním vznešeným sjednocovacím snahám papežů a touženému sblížení rozdělených církví spíše škodili, než prospívali. Násilně dobytí Cařihradu křižáky roku 1204 vynutilo Innocenci III. slzy hořkosti a do duše urazilo Řeky. Ještě po 235 letech si tito na florentském sněmu trpce stěžovali na násilí křižáků a zneuctívání svých svatyň, oltářů a Nejsvětější Svátosti.[1]

Vzájemný smír - unie, uzavřená na *II. lyonském* sněmu 1274 za papeže *Řehoře X.* a byzantského císaře *Michala Paleologa,* neměla bohužel dlouhého trvání. Její emfaticky nadšený obhájce patriacha *Jan Bekkos* umírá 1297 v žaláři.

Ani pozdější unie *florentská* za papeže *Evžena IV.* roku 1439 prohlášená po dlouhých jednáních bulou „Laetentur coeli et exultet terra - Radujte se nebesa a jásej země!" nepřivedla rozkolné řecké církve ke katolické jednotě.[2]

Šťastnější byla *unie Rusínů* v říši polsko-litevské z roku 1596 (Brest Litevský). Přes všechny bouře a překážky (svatý Josafat, polocký arcibiskup, umučen pravoslavnými ve Vitebsku r. 1623) se vzmáhala a v době svého největšího rozkvětu čítala na 15 milionů sjednocených. Počínaje prvním dělením Polska 1773, byla v území zabraném Ruskem systematicky ničena. Kateřina II. potlačila jednotu s Římem asi u 10 milionů

sjednocených. V bývalém Rakousko-Uhersku (v Haliči) byla unie zachována.

Na *Podkarpatsku* sjednocení s Římem bylo prohlášeno roku 1652. *Rumuni* přijali částečně unii roku 1696.

Dnes čítají sjednoceně církve východní na 8,300.000 věřících, z nichž je na

5,310.000 Slovanů, totiž Ukrajinců (Rusínů) mimo 20.000 Rusů (od roku 1917) a 6000 Bulharů (od roku 1861),

1,400.000 Rumunů,

530.000 Malabarů, „křesťanů sv. Tomáše" na záp. pobřeží Přední Indie; unie r. 1599.

423.000 Maronitů syrského pozměněného obřadu. Žijí většinou v křesťanské republice *Libánské* a tvrdí, že nikdy nebyli v rozkolu s Římem.

169.000 Melkitů byzantského obřadu s liturgickou řečí arabskou. Unie roku 1724. Žijí v Syrii a v Egyptě.

132.000 Armenů. Unie Armenů v Cilicii roku 1198, v Syrii 1724.

70.000 Italořeků-Albánců (v jižní Italii); nikdy nebyli v rozkolu.

70.000 Syrů. Unie v letech 1580-1656.

70.000 Chaldeů. Unie 1551.

39.000 Koptů. Unie 1741.

30.000 Řeků. Unie 1911.

30.000 Habešanů. Unie 1839.

26.000 Malankarů. Unie od 1930. Malankaré se v XVIII. stol. odštěpili od Malabarů a přijali syrský obřad a monofysitismus, ač byli předtím nestoriány chaldejského obřadu.

10. V čem záleží sjednocení církví?

Sjednocení církvi znamená návrat k jednotě víry, lásky a řízení Církve.[1] To předpokládá se strany odloučených církví uznání a poslušné přijetí pravomoci svatého Petra a jeho zákonitých nástupců, římských Velekněží.[2] Sjednocení Východu s Římem neznamená však pohlcení jednoho druhým. Každá církev má zachovati zvláštní fysiognomii, svůj ráz.[3] Papežové nekladli nikdy jiných podmínek[4] a nežádali od Východanů jiných obětí, než jaké jsou naprosto nutné podle ústavy Církve, dané Ježíšem Kristem.[5] *Pius IX.* v encyklice *„In suprema Petri"* ze dne 6. ledna 1848, již volal odloučené východní církve k svaté jednotě, prohlásil: „Co se Nás týče, svědčíme a ujišťujeme, že Nám na ničem tolik nezáleží, jako na tom, abychom vás při vašem návratu přijali podle stálého zvyku této Svaté Stolice, s velikou láskou a otcovskou dobrotivostí, ať nedím, abychom vás neobtěžovali nějakým předpisem, který by se mohl zdáti příliš těžkým. Proto neukládáme vám jiného břemene leč toto nutné, totiž: abyste se, navrátivše se k jednotě, shodovali s Námi *ve vyznání pravé víry*, již vyznává a učí Církev katolická, a abyste *zachovali společenství* s touto *Církví a s tímto nejvyšším Petrovým Stolcem.* Z vašich *obřadů* bude třeba odstraniti jen to, co se do nich snad vloudilo za časů oddělení a co odporuje této víře a jednotě Církve: *jinak vám*

zůstanou nedotčeny vaše dávné východní liturgie ... Nadto jsme se pevně rozhodli a ustanovili na tom, že vaším služebníkům svatyň, kněžím a vyšším představeným ... zachováme jejich odstupňované hodnosti a jejich spolupráce pro zachování a rozšíření katolického náboženství v jejich národě stejně použijeme jako ostatního východního katolického duchovenstva."[6] *Benedikt XV.* vyslovil jasně, že *„Církev Kristova ... není ani latinská, ani řecká, ani slovanská, nýbrž katolická"*.[7] Z toho plyne, že Církev katolická přijímá nejen to, co se v církvích východních nachází totožného v podstatě i podrobnostech stejně jako v církvi latinské, nýbrž nezavrhuje ani toho, co má církev východní svérázného, co není do podrobností vyvinuto v cirkvi latinské, avšak co odpovídá katolickým křesťanským zásadám.[8] Právě ve spojení s Petrem, jenž žije ve svých nástupcích, se dostane svérázu východních církví záruky a pečeti pravdy.

Návrat odloučených do katolické Církve byl nazván ke konci XVI. století v Polsku *unií*, to jest *sjednocením* (= latinsky *unio*). Není to nevhodný název, avšak osudy sjednocené církve a způsoby provádění církevní unie v Polsku učinily toto slovo *nemilým našim odloučeným bratřím*. Proto současní unijní pracovníci mluví raději o *„jednotě"* církví (lat. *unitas*).[9] Úkon sám, zvláště osobní a ojedinělý, se pojímal jako *obrácení* (konverse)[10] a záležel nejen ve vy-

znání katolické víry, nýbrž zvláště ve formálním *odpřisáhnutí bludu*. Vycházelo se při tom z předpokladu *skutečného* zabřednutí pravoslavných do bludů. V přítomné době z důvodů jednak psychologických, jednak historicko-právních se při úkonu včlenění pravoslavných do katolické Církve zdůrazňuje více *činitel kladný* než záporný a mluví se, zcela ve shodě s encyklikou Pia XI., jen o *vyznání víry*.[11] Vyzvedá se tím zřetelněji životní potřeba doplnění a integrace nedokonalých, dílčích církví východních vplynutím do všeobecné Církve katolické.[12]

11. Cesty k jednotě.

Dokud měly odloučené východní církve jednoho vnějšího představitele v byzantském císařství, jež bylo caesaropapistické, směřovaly unijní snahy a naděje k celkovému - globálnímu a kolektivnímu - návratu a sjednocení. K smířčím jednáním se přistupovalo částečně pod tlakem vnějších okolností (u Řeků) bez náležité vnitřní přípravy, a proto uzavřené unie byly bez valného úspěchu. Pádem Cařihradu a byzantského císařství roku 1453 pohasly naděje na celkové, jednorázové spojení církve řecké s katolickou. Do popředí vystoupily zřetelněji snahy o návraty individuální, ojedinělé, a skupinové v menším měřítku. Takto získaní přijímali s katolickou vírou i latinský obřad. To byla metoda *latinisace*.

Tímto způsobem se postupovalo ovšem už od křížových výprav. Řecká provincie dominikánská, založená roku 1228, měla řadu vynikajících členů - Řeků latinského obřadu. I přední tvůrci florentské unie, kyjevský metropolita *Isidor* († 1462) a nicejský arcibiskup *Bessarion* († 1472) po ztroskotání svatého díla na Východě se vracejí na Západ, přijímají latinský obřad a dostávají kardinálské klobouky.

Naděje papežovy a Bessarionovy na kolektivní sjednocení církve ruské u příležitosti katolického sňatku řecké princezny *Sofie* (Zoe Paleologovny) s moskevským knížetem *Ivanem III.* roku 1472 došly rovněž trpkého zklamání.

V rozsáhlé říši polsko-litevské (litevský kníže *Gedymyn* dobyl Kyjeva roku 1320, a kníže *Jagello* spojil roku 1386 Polsko s Litvou) přes pochopitelně místní latinisace se konaly pokusy o globální smír pravoslavných s katolíky. Za jednání na sněmu kostnickém (1414-1418 metropolita Camblak), basilejském a bezprostředně po koncilu *florentském* hrály důležitou roli konstelace a okolnosti politické, jež nevedly ke zdaru zamýšleného díla. Teprve ke konci XVI. století poměry natolik uzrály, že došlo k uzavření úspěšné unie několika rusínských biskupů: 23. prosince 1595 v Římě a následujícího roku v *Břestu Litevském*. Zachování východního obřadu zaručil papež *Klement VIII.* Tím povstala *první veliká větev katolické církve vý-*

chodního obřadu. Latinisace byla sice právně předem vyloučena, avšak pod vlivem silných okolností docházelo k častým obřadovým přestupům, takže Řím musil několikrát zasáhnout. Do východního obřadu přenášeny od samých sjednocených některé prvky *latinského* katolicismu.[1] To byla *částečná latinisace obřadu,* jenž dostal pak i své jméno (rusínský-ruténský); v bývalém Rakousko-Uhersku byl úředně označován jako „řeckokatolický".

Dnes proniká stále více přesvědčení, že obřadové změny, jež nejsou nutné z důvodů věroučných, spíše *překážejí celkovému* dílu sjednocení církví, protože zvětšují odstup rozkolných bratří od katolíků a vyvolávají v nich nepravdivý dojem, jako by Svatá Stolice zamýšlela Východany poznenáhlu latinisovat. Takové obavy rázně rozptýlili poslední papežové, a dnes se již podnikají kroky k očistě východního obřadu u katolíků.

Podobná větší nebo menší krystalická jádra jako u řeckoslovanského obřadu byla utvořena i v lůně ostatních východních církví, jak vysvítá z výše podaného výčtu sjednocených.[2] Myšlence latinisace byla dána důrazně výhost z odpovědných unijních snah katolické Církve.[3]

Nyní se vynořují ovšem *otázky metodické,* jak třeba postupovati k šíření díla svaté jednoty *na základně katolického východního obřadu.* Mají se bezprostředně získávati další jednotlivci a „odbourávati"

části z velikě masy pravoslavných, bez ohledu na jejich duchovenstvo a hierarchii, či se má podnikat trpělivá a pomalá příprava a nastoupit daleká cesta k sblížení a získání celých církví, včetně hierarchie? *První cesta je přímá,* zaručuje bezprostřední jistý úspěch, třebas nejistých rozměrů. Zastánci *druhého způsobu - nepřímého - chtějí* pracovat v naději na celkový úspěch sjednocení křesťanstva v budoucnu, byť nám ještě nedohledném, a tvrdí, že první cesta může časem mařiti tuto naději.[4] Velkorysě, plánovitě pojímání díla svatého sjednocení se strany katolíků naznačuje, že dnes nabývá vrchu metoda druhá, i když je plně pochopení pro práci bezprostřední.[5]

Novou éru - období velkorysé unijní práce zahájil *Benedikt XV.*,[6] jenž roku 1917 utvořil zvláštní *Kongregaci pro Církev východní* z kardinálů, jejímž předsedou je sám papež[7] a založil *Papežský Východní ústav studijní* v Římě.[8] Jeho nástupce, zesnulý papež *Pius XI.*, zdokonalil začaté dílo předchůdcovo, zdůraznil význam studia východních církví pro duchovenstvo,[9] žádá *o účast* na velikém díle unijní práce *všechny věřící, zvláště účinnou křesťanskou láskou a modlitbou.*[10]

Úkoly velkorysého unijního apoštolátu možno shrnouti do těchto hesel:

1. *Vzájemná láska.* Rozkol je podstatně chybou proti lásce.[11] Láska je jedinou atmosférou, v níž slovo může proniknouti až

k duši bratří a způsobiti v ní vytrysknutí světla. Všechna slova nenávisti jsou němá a zastavují jen vývoj.[12]

Pius XI. dal zářný příklad této účinné lásky za velikého hladu v Rusku roku 1922 až 1923.[13]

2. *Vzájemné poznání* v duchu lásky. Mnohé předsudky odpadnou samy sebou. Třeba poznati lidi, mentalitu, psychologii našich odloučených bratří, jejich kulturu, dějiny, liturgii, theologii, náboženský život. Zvláště úkolem bohoslovců je připravovat cesty hierarchii - k právnímu spojení církví.[14] Vzájemné poznání musí proniknouti do nejširších vrstev věřících.[15]

Toto poslání mají university, zvláštní ústavy východní (Řím, Amay s. Meuse v Belgii, Lille, Mnichov - kolej svatého Ondřeje a j.), sjezdy (velehradské), unijní Týdny, lidově přednášky, kázání a - *tisk*.

3. *Ochota a touha po sjednocení* u katolíků i pravoslavných, vyplývající z přesvědčení, že svaté sjednocení křesťanů je životní otázkou křesťanstva a rozdělení velikou ranou na duchovním těle Kristově. Toto poznání a tato touha přijdou k vědomí *životem podle víry a evangelia*, životem s Bohem.[16]

„Všechny poloměry kruhu přibližují se tím více k sobě, čím více se blíží ke středu; stejně je tomu i u lidí: Čím více se přibližují k Bohu, tím více se navzájem sbližují."[17]

4. *Modlitba, oběti - až mučednictví.*[18] Ta-

ké *almužna* a podpora přítomných i příštích unijních pracovníků a podniků.

V slovanských zemích má toto poslání *Apoštolát svatého Cyrila a Metoděje.*

Je zřejmo, že postup tohoto apoštolátu je a bude smírným - irenickým. Odstraňuje překážky zdánlivé a zjevuje překážky pravé.

12. Překážky sjednocení.

Příčiny, jež přivodily rozkol, trvají dosud jako *překážky* sjednocení. Odpor pravoslavného Východu, kladený unijním snahám katolické Církve, pokračoval ve šlépějích Fotiových a vybíjel se v obviněních a nařčeních proti latinskému Západu. *Kerularios* vytýkal Západaňům 22 „bludů"; ke konci XI. století vzrostl jejich výčet na 28, v XII.-XV. stol. na 62. Na sněmu florentském se jednalo jen o *pěti* rozdílech. V minulém století cařihradský patriarcha *Anthim VII.* v bojovné odpovědi na unijní výzvy Lva XIII. (v enc. Praeclara gratulationis z 20. VI. 1894) uváděl tyto „novoty" katolíků:

1. *Nauku o vycházení Ducha sv. z Otce i Syna.*
2. *Přidání slova „i Syna" ve vyznání víry* (jež se modlí kněz při mši svaté).
3. *Křest kropením* neb litím vody (místo ponoření).
4. *Nekvašený chléb* při mši svaté.
5. *Popření proměňovací síly* tak zvané

„*Epiklese*" či vzývání Ducha svatého při mši svaté.

6. *Přijímání pod jednou* způsobou.

7. *Očistcový oheň, odpustky, plnou odměnu* spravedlivých *před zmrtvýchvstáním* a posledním soudem.

8. Prohlášení *Neposkvrněného Početí Panny Marie* za článek víry.

9. *Prvenství římského Velekněze.*

10. Prohlášení *papežské neomylnosti* za článek víry.[1]

Nejvážnějšími jsou rozdíly v nauce o Duchu sv. a prvenství papežově.[2]

Než překážky věroučné by nebyly beznadějně nepřekonatelnými, kdyby nebyly neseny jinou živelní silou. Mohlo by se jim čeliti návratem do doby předflotiovské jako k východisku. *Největší překážky svatého sjednocení jsou povahy lidské, anthropologické* a filosofické. Je to různá povaha, mentalita, různé smýšlení, různé pojímání věcí. Tyto zásadní rozdíly našich odloučených bratří za jejich dlouhého osamocení a vyloučení ze společenství katolické Církve vzrostly v mohutné spodní proudy, ovládající veškerý život pravoslaví. Smísily s odtoky protestantství a zabarvily se německou idealistickou filosofií v minulém století. Duch Chomjakova, otce slavjanofilství, si podmanil pravoslavné bohoslovce i hierarchii.[3] Pařížská škola ruské emigrace horečně rozvíjí a uplatňuje jeho zásady.

Jednostranná duchovost a svoboda, pro-

mítnutá a vtělená v množství věřících, v kolektivum, *sobornost*, staví se jako protiklad ke katolicismu, u něhož se vnitřní náplň přehlíží a napadá jimi jednostranně chápaný vnější organismus, „juridismus", vrcholící pyramidovitě v jediném nejvyšším představiteli, viditelném zástupci neviditelné Hlavy Církve, Ježíše Krista. Proti pojímání katolickému, podle něhož Církev je pokračováním života Bohočlověka na zemi, jenž měl nesmíšeně dvě přirozenosti, božskou neviditelnou a lidskou viditelnou, jeví se pojetí pravoslavných jako popření jedné ze dvou přirozeností v Církvi, jako církevní monofysitismus.[4]

Druhou zásadou, jež prostupuje celé smýšlení a jež je spiata s první, je *popření nástrojové příčiny* se strany pravoslavných v řádě vykoupení a spásy. To vyplývá z ruské - východní trpnosti - pasivity a ji ovlivňuje, jako vědomá nebo neuvědomělá příčina a zároveň následek. Bůh nás stvořil bez nás, Bůh nás vykoupil bez nás, Bůh vykoná dílo naší spásy bez naší pomoci. Chtíti pomáhati Bohu je urážkou. Kristus založil Církev sám, Kristus ji sám řídí bez lidského nástroje - zástupce.[5] Naším jediným úkolem je přijímati poslušně Boží činnost a jí *neodpírati*. Chomjakov uplatnil tyto zásady ve své nauce o Cirkvi, aby popřel katolictví a papežství; hrabě *Lev Tolstoj*, „třináctý apoštol", je rozšířil důsledně na celé křesťanství - a celý lidský život a náboženství - i dogmata jsou pro

něho nástroji - a tak se sešinul se základny positivního, kladného a zjeveného náboženství. I když pravoslavní bohoslovci nezašli tak daleko, celková tendence a usměrnění je nepochybně stejné a staví se odmítavě proti katolickému činorodému životu, vedenému i k výboji ve prospěch pravdy a dobra, slávy Boží a spásy duší.[6]

Jinou vážnou překážkou u pravoslavných je jejich *postoj k obřadům* a kultovým předpisům, na nichž lpějí celou duší. Tato ulpělost není v základě bezduchou povrchností, nýbrž hluboce procítěným a uplatněným „theurgismem", jenž v obřadových úkonech spatřuje cesty ke spojení s Bohem a v obřadech samých projevy Boží přítomnosti (theofanie). Proto se náboženský život uzavírá do mezí určitého, liturgického neb mimoliturgického (asketického) *formalismu.*[7]

S celkovým založením východních křesťanů souvisí i jejich *malá snaha* a práce *pro sjednocení církví,* jež někdy hraničí až s *fatalismem,* přijímajícím církevní rozkol jako událost *osudovou.* Necítí potřeby sjednocení církví.[8] *Dr. Rademacher* vyslovil domněnku, že právě proto jsou pravoslavní méně připraveni pro jednotu s katolickou Církví než protestanté, kteří prožívají vnitřní rozvrat a hledají záchranu v křesťanské jednotě.[9]

13. Výhledy do budoucna.

Než ani podobně sebehlubší překážky nejsou dnes tolik odstrašujícími, aby před nimi stál bezradně *velkorysý* katolický podnik unijního apoštolátu, stavící do služeb věkovitého díla svatého sjednocení všechny prostředky nadpřirozené i přirozené, blížící se k odloučeným bratřím s láskou a poselstvím smíru, ukazující a odkrývající vnitřní poklady a hlubiny katolické Církve, v níž se mohou svatě a bez nebezpečí poblouzení uplatniti základní principy východního křesťanství, jež tak dojdou dokonalého doplnění a integrace.

Kdy však nadejde onen požehnaný okamžik, po němž tak horoucně touží Kristus a jeho Církev, nelze říci. Se svatým sjednocením je jako s parusií, s druhým příchodem Páně. Nevíme dne ani hodiny. Ale musíme bdíti a býti připraveni. Cesty odloučených církví s katolickou se sbíhají kdes za horizontem, jenž je zastřen horou překážek.[1] My nepochybujeme, že tato hora bude odstraněna. Spasitel nám pravil: „Mějte víru v Boha! Vpravdě pravím vám: Kdo řekne této hoře: zdvihni se a vrz se do moře, a nebude pochybovati ve svém srdci, nýbrž věřiti, že se mu stane, co praví, stane se mu. Proto pravím vám: Začkoli budete prositi v modlitbě, věřte, že to obdržíte, a stane se vám to!" (Mk 11, 22-24.) My věříme, že šťastná doba svatého sjednocení přijde, že modlitba Kristova a touha

Jeho božského Srdce bude vyplněna, doufáme, že se to stane dříve než na konci světa[2] - budeme-li pro to v duchu Kristově všichni pracovati, obětovati se a - se modliti.

14. Modlitba.

Dosavadní pokusy sjednocovací neměly plného úspěchu. Nedovedly odstraniti velikých překážek svaté jednoty. Braly útočiště k diplomacii, vyjednáváním, kontroversím, sněmování a sjezdování a rozličným druhům apoštolátu. Netvrdíme, že se k unijním jednáním přistupovalo vždy s potřebnou přípravou a vědomím velikosti a nesnadnosti podniku. Můžeme se však tázati, zda všechny tyto akce byly dostatečně podporovány a neseny *modlitbou,* modlitbou vytrvalou a všeobecnou, jaké vyžaduje obrovské dílo svatého sjednocení.[1] Tisíciletá překážky zavalily jako těžký balvan pohřbenou svornost a jednotu křesťanstva, a my s lidskými prostředky se bezradně tážeme: „Kdo nám odvalí kámen od hrobu?" Nikdo jiný než „anděl Páně" a rámě Hospodinovo. A nic nepřivolá jistěji tohoto anděla smíru a nedovolá se ramene Hospodinova než modlitba. Mnoho může usilovná modlitba spravedlivého (Jak. 5, 16.) „Budete-li zač prositi Otce ve jménu mém, dá vám. Až dosavad jste neprosili za nic ve jménu mém; proste a vezmete, aby radost vaše byla úplná." (Jan 16, 23-24.) „Zůstanete-li ve mně a slova má zůstanou

ve vás: cokoli budete chtíti, proste, a stane se vám" (Jan 15, 7). Modlitba je křesťanskou silou mocnější než každé násilí,[2] je dynamikou křesťanství.[3] Přítomný řád milosti je podstatně a vnitřně velkolepým řádem modlitby.[4]

15. Proč se modliti - pohnutky.

Dílo sjednocení je tak svaté, tak obtížně, že může býti provedeno a urychleno jenom zvláštní pomocí a zásahem Božím, zvláštní milostí Boží. Za tuto milost můžeme a máme prositi. Představme si krátce *pohnutky*, jež nás vybízejí a nutí k modlitbě za svatou unii.

1. Jednota křesťanů je *vůle Ježíšova*. „Mám ještě jiné ovce, které nejsou z tohoto ovčince; i ty *musím přivésti* a hlas můj slyšeti budou, a bude *jeden ovčinec a jeden pastýř*." (Jan 10, 16.)

2. *Ježíš Kristus se modlil* za svatou jednotu svých věřících v předvečer své vykupitelské smrti. (Jan 17, 11-26.) Kdo z jeho věrných se necítí puzen, modliti se s ním a opakovati ozvěnou vroucí prosby, přeplněné něhou i bolestí nad osudným rozdělením ... „Otče svatý, zachovej je ve svém jménu, které jsi mi dal, aby byli jedno ..."

3. Dosažením sjednocení bude *oslavena nejsv. Trojice*. Bylo řečeno, že Fotius popřením pravdy o vycházení Ducha svatého ze Syna zavedl rozkol zároveň v Bohu i

mezi Božími dítkami, v Trojici nestvořené i v trojici stvořené, jíž je Církev, která spojením svých členů má býti živým obrazem jediného Boha ve třech Osobách.

4. *Ježíš Kristus v Nejsvětější Svátosti* bude více ctěn, přijímán a milován. Kdo zná nynější kázeň východních křesťanů vzhledem k svátostnému Spasiteli, nemůže si zde nepřáti zdokonalení a oživení, ovšem na základě východního obřadu.

5. *Spása a posvěcení* budou umožněny pro tolik zbloudilých duší. Rozkolem byly odtrženy od plnosti života a posvěcení veliké miliony věřících; jsou vydány na pospas nejistotě, a jsou opuštěny jako ovce, bloudící bez pastýře.

6. *Blaho a rozšíření Církve* a tím rozšíření *slávy Boží a spásy duší* volají přímo po jednotě církví.

Jednota věřících je před světem rozhodujícím důkazem božského původu Církve, ano i důkazem božství Ježíše Krista. „Aby všichni jedno byli . . . *by svět uvěřil,* že jsi Ty mne poslal." (Jan 17, 21.)

Činí-li křesťanství tak pomalé pokroky při výboji proti mohamedánství a náboženstvím v Indii a v Číně, pak je to též proto, že nevystupuje jako jednolitý celek, stmelený láskou Ježišovou, nýbrž jako shluk různých náboženských skupin, sobě navzájem nepřátelských. Je to hrozná odpovědnost pro ty, kdo zavedli rozkol v křesťanství.[1]

Sjednocením křesťanského Východu a

Západu se umožní vzájemná výměna duchovních pokladů a vzájemné doplnění. I katolický Západ může čerpati z pokladů východní zbožnosti.

7. Přikázání lásky nás nutí milovati všechny a činiti „dobré vůči všem, zvláště vůči domácím víry". (Gal. 6, 10.) Nuže, naši východní odloučení bratři nám stojí nejblíže u víře. Jakou lepší službu jim můžeme prokázati, než když jim pomůžeme najíti onen drahocenný poklad, onu skrytou perlu, jíž je jediná Církev Ježíšova? A kde lépe a dokonaleji uplatníme „největší přikázání" lásky, ne-li ve svatě jednotě *obcování svatých,* v jediné katolické Církvi? Neštěstí a opuštěnost tolika milionů zbloudilých bratří nás nedojmou a nepohnou k útrpnosti?

8. *Povinnost vděčnosti* nás zavazuje přispěti východním křesťanům. Svatý Pavel napsal, že pohané jsou dlužníky židovských křesťanů, poněvadž se stali účastnými jejich duchovních statků. (Řím. 15, 27.) Nuže, jakou vděčností je zavázán křesťanskému Východu katolický Západ za jeho *duchovní otcovství, za obranu a rozšíření svaté víry,* za *hlubiny bohosloví a liturgického života,* za to, že Východ byl *kolébkou řeholního života,* tvůrcem křesťanského *umění a baštou proti islamu.*[2]

Zvláště my, *katoličtí Slované,* čím se odvděčíme křesťanskému Východu *za své apoštoly Cyrila a Metoděje a jejich dílo?*

9. Ano, lze mluviti i o jakési *povinnosti*

ze spravedlnosti. Katolický Západ není bez spoluviny na neblahém rozkolu a na jeho trvání. Byli to karolinští bohoslovci, kteří po VII. všeobecném sněmu (787) tak horlivě pomáhali prohlubovat vzájemnou propast mezi východní a západní theologii, přes smírné zakročování a výklady římského Velekněze. A nebylo to pronásledování žáků svatého Metoděje se strany moravského knížete Svatopluka a latinského biskupa Wichinga, jež zničily katolické dílo slovanských apoštolů a jejich žáky zahnalo do proudu církve byzantské, a tak poznenáhlu přivedlo většinu Slovanů do nynějšího rozkolu? A jak uškodili dílu svatého sjednocení západní křižáci! A převádění východních křesťanů na latinský obřad, někdy proti *výslovnému* zákazu a přání papežů, neodpuzovalo a neodcizovalo Východ Západu? Konečně často nedostatek porozumění, lásky a úcty, hraničící někdy až se zřejmým opovrhováním, nesou dějinnou vinu na vzájemném rozdělení.

„Otcové naši zhřešili a nejsou: a my jsme nesli jejich nepravosti." (Jerem. modlitba v. 7.)

10. Modlitba za sjednocení křesťanů je *jednou ze známek věčného předurčení k spáse.*[3] Usilovati o vyplnění vroucího přání Ježíšova po sjednocení všech Jeho věřících, je důkazem, že naše vůle splývá s vůlí Kristovou, že milujeme Ježíše, je důkazem, že cítíme příslušnost do společnosti Ježíšovy, do jeho ovčince. „Ovce mé slyší

hlas můj, a já je znám a následují mne; a já jim dávám život věčný, a nezhynou na věky a nikdo jich nevytrhne z mé ruky." (Jan 10, 27-28.)

Pán slibuje pokojným (mírotvorci, pacifici), že „synové Boží slouti budou". (Mat. 5, 9.) Jsme-li však dítkami, tedy i dědici, dědici Božími a spoludědici Kristovými. (Řím. 8, 17.)

Pracovati a modliti se za sjednocení křesťanů je pracovati a modliti se za spásu a posvěcení duší. Jakou útěchou jsou pro apoštoly spásy slova svatého Augustina: „Animam salvasti, tuam praedestinasti: Zachránil-lis duši bližního, zajistil jsi tím spásu vlastní!"

11. Unijním apoštolátem modlitby se zbavujeme *sobectví*, získáváme si *zásluhy* pro nebe, *spojujeme se* v modlitbách *se svatou Církví*, plníme přání a výzvu nejvyšších náměstků Ježíše Krista.

16. Papežové a modlitba za sjednocení.

Papežové posledních sto let spojují své unijní snahy a naděje vždy výrazněji s modlitbou a vždy důrazněji k ní vybízejí věřící.[1]

Pius IX. (1846-1878) ve své první encyklice „*Qui pluribus*" ze dne 9. listopadu 1846 vyzývá katolické biskupy:

„Přistupme s důvěrou, ctihodní Bratři, k trůnu milosti a jednomyslně v pokoře srdce a bez ustání usilovnou modlitbou za-

přisahejme Otce milosrdenství a Boha veliké útěchy, aby... se všude vzmáhaly víra, dětinná zbožnost, mír a pokoj, aby Jeho svatá Církev zdolala všechna protivenství a bludy a těšila se touženému míru, aby *byl jeden ovčinec a jeden pastýř.*"[2]

V okružním listě, věnovaném odloučeným východním církvím, *„In suprema"*, na svátek Zjevení Páně 1848, se modlí:

„Kéž nejmilostivější Bůh dopřeje Našemu hlasu síly... kéž Naši Poníženost potěší onou útěchou, že spatříme u východních křesťanů obnovu katolické jednoty!... Opravdu *při všech modlitbách* bez přestání za to prosíme Boha milosrdenství a Otce světel pro Jeho Jednorozeného Syna a našeho Vykupitele."[3]

Když pak otcovská jeho slova nedošla sluchu, ještě jednou se obrací k Východanům a zve je apoštolským listem *„Arcano divinae"* 8. IX. 1868 k vatikánskému sněmu a k jednotě. Ujišťuje:

„Nicméně nikdy jsme se nevzdali naděje, že nejmilostivější a nejlaskavější původce spásy a pokoje ráčí vyslyšeti naše pokorné a vroucí modlitby."[4]

Lev XIII. (1878-1903) svou *cyrilometodějskou encyklikou „Grande munus" (Vznešený úkol)* se rázem stal „papežem Slovanů" a sjednocení církví. V ní projevuje nakonec svou vůli, „aby svatí Cyril a Metoděj byli na celém světě vzýváni, aby svou přímluvou u Boha se zastávali křesťanských zájmů na celém Východě, katolíkům vy-

prosili stálost a rozkolným ochotu smířiti se s pravou Církví."[5]

Veliký papež si později uvědomuje velikost překážek svaté unie, na něž nestačí lidská síla. Proto skládá veškeru naději na Boha a doufá, že se dílo svatého sjednocení podaří: „Za to se snažně modlíme k Bohu a *všechny věřící* důrazně vyzýváme, aby se za to modlili." (Enc. *„Christi nomen"* 24. XII. 1894.)[6]

21. února 1895 děkuje trevírskému biskupu za „svatopetrský haléř", oznamuje, že ho bude použito k prospěchu katolických zájmů na Východě, vyslovuje díky věřícím a vybízí je, „aby mimo to příkladným životem a *modlitbami* k Bohu pomáhali východním rozkolným bratřím".[7]

Když cařihradský patriarcha Anthim VII. nelaskavě odbyl otcovskou výzvu Nástupce Petrova ke smíru (enc. *„Praeclara gratulationis"* 20. VI. 1894), papež se tím horlivěji utíká k modlitbě. A byly to především dvě pobožnosti, jež Lev XIII. po výtce chtěl postaviti do služeb unijních snah: *Pobožnost k Nejsvětější Panně,* zvláště svatý *růženec,* a pobožnost *k Duchu svatému.*

„Při své snaze a touze po návratu rozkolníků, již jsme přejali z božského Srdce Ježíšova, a jež nás denně stále mocněji pudí k činům, chápeme, že nic nepřipravuje lépe cesty k této převzácné jednotě jako *síla svatých modliteb.* Děje se to podle příkladu Kristova, jenž se s vroucností modlil

k Otci, aby Jeho učedníci byli jedno ve víře a lásce. A o účinnosti přímluvy *Jeho nejsvětější Matky* máme jasný doklad v apoštolských dějinách . . . I v našich dobách je velmi vhodné, abychom se s Ní podobně jako rodící se Církev, v modlitbách spojovali, jakožto *s milovnicí a strážkyní jednoty*, zvláště po celý měsíc říjen, který jsme již dávno zasvětili božské Matce a věnovali slavnostní modlitbě svatého růžence, abychom se v těžkých dobách pro Církev doprošovali Její přímluvy. (Enc. *„Fidentem piumque"* 20. IX. 1896.)[8]

Ačkoli se můžeme modliti k Panně Marii za svatou jednotu různými způsoby, přece se to děje podle přesvědčení papežova *„nejlépe a nejvydatněji" modlitbou růženco-vou.* (Enc. *„Adiutricem populi"* 5. IX. 1895.)[9] *„Proto ať se všude horlivě koná modlitba svatého růžence především na úmysl za svatou jednotu.* A Marii nebude nic milejší a příjemnější než tato pobožnost, protože Ona je co nejtěsněji spojena s Kristem a co nejsnažněji si přeje, aby všichni, kdož byli obdařeni jedním Jeho křtem, byli rovněž spojeni s Ním i navzájem jednou věrou a láskou" *(Fidentem piumque").*[10]

V okružním apoštolském listě *„Provida Matris"* (5. V. 1895) doporučuje modliti se za sjednocení k *Duchu svatému,* zvláště *v novéně před Letnicemi,* „kdy apoštolé po nanebevstoupení Páně *jednomyslně trvali na modlitbách s . . . Marií Matkou Ježíšovou* (Skutky 1, 14), očekávajíce slíbenou

sílu shůry a dary všech charismat".[11] Ve večeřadle „začala Církev vykonávati své poslání mezi všemi národy, již mají býti přivedeni k jednotě víry a obnově křesťanského života".[12] - *Duch svatý je Srdcem Církve.* Papež uvádí výrok svatého Tomáše: „Srdce vykonává jakýsi skrytý vliv na tělo, proto se Duch svatý přirovnává srdci, poněvadž Církev neviditelně oživuje a sjednocuje" (S. Th. 3, q. 8. a. 1. ad 3). Duch svatý je Láska. „Z usilovné modlitby a vzývání božského Utěšitele je třeba čerpati velikou naději, že se zdaří smíření rozkolných bratří, Námi zahájené: aby oni jednou „měli v sobě smýšlení, které bylo i v Kristu Ježíši" (Filip. 2, 5), aby sdíleli s Námi touže víru a naději a byli spojeni předrahými svazky dokonalé lásky."[13]

Kardinály vyzýval v listě ze dne 5. VII. 1897: „Vymáhejte na Bohu v modlitbách, aby ráčil dobrotivě přivésti od bludných domněnek k pravdě tak ohromné masy lidstva!"[14]

Pius X. (1903-1914) uvítal a schválil *„světovou oktávu za jednotu Církve"*, jež se koná od 18. do 25. ledna.[15]

Benedikt XV. (1914-1922) ve svém *breve* 15. IV. 1916, kterým schválil novou modlitbu za sjednocení východních křesťanů, upozornil na skutečnost, že římští Velekněží si vždy co nejvroucněji přáli a usilovali o návrat odloučených Východanů na sněmech, ve svých otcovských výzvách a pomocí *modliteb*. Modlitba sama prozrazuje,

že pontifikátem Benedikta XV. začalo nové období unionismu i na poli katolické zbožnosti. Téhož roku 25. února schválil a obdařil odpustky *„Světovou oktávu za jednotu Církve"*, uveřejnil a doporučil modlitbu ke knížeti apoštolů svatému Petru (27. IV.).[16]

Na konci encykliky *„Principi Apostolorum"* (5. X. 1920), jíž prohlásil svatého *Efréma* učitelem Církve, vyznává o sobě: *„V slzách* a pokoře jsme prosili přelaskavého Boha, aby přivedl konečně do lůna a objetí Církve Východany, které příliš dlouhý rozkol proti nauce jejich dávných Otců.. politováníhodným způsobem dělí od tohoto Stolce svatého Petra."[17]

Papež *Pius XI.* takřka soustředil ve svém širokém srdci touhu a snahu všech svých předchůdců po obnově míru v království Kristově, v Církvi,[18] a postavil ji na široký základ modlitby.

K třístému výročí mučednické smrti svatého Josafata vydal dne 12. listopadu 1923 encykliku *„Ecclesiam Dei"*. V ní rozvinul program unijní modlitby: „Souhlas všech národů v ekumenické-všeobecné jednotě je na prvním místě *dílem Božím* a nutno ho hledati jen za pomoci a přispění Božího, proto se *horlivě věnujme modlitbě* za příkladem samého svatého Josafata, jenž pracoval pro jednotu, opíraje se především o sílu modlitby."[19]

Papež doporučoval velice modlitbu a pobožnost k *nejsvětější Svátosti oltářní, k*

Panně Marii, konečně ke *všem nebešťanům*, zvláště k *východním světcům*, kteří se proslavili svatostí života a moudrostí a těší se na Východě veliké úctě, především *k svatému Josafatu*, velikému mučedníku a ochránci svatého sjednocení.

„Uctívejme co nejvíce *velebnou Svátost oltářní, přední záruku a zdroj jednoty*, ono tajemství víry, pro něž byli uchováni příliš veliké bezbožnosti bludu ti východní Slované, kteří si i po odloučení od římské Církve zachovali k němu lásku a horlivě je přijímali. Proto se konečně bude lze nadíti, že se splní, zač Matka Církev prosí při slavení tohoto tajemství, aby Bůh „dobrotivé udělil darů jednoty a pokoje, jejichž tajemným náznakem jsou přinesené obětní dary", a zač spojenými modlitbami při svaté oběti prosí latinští i východní křesťané: tito „za sjednocení všech vzývajíce Pána", oni prosíce pokorně téhož Krista Pána, aby „shlédl na víru své Církve a ráčil jí udéliti podle vůle své pokoj a jednotu".

„Druhé pouto hledané jednoty s východními Slovany tvoří jejich zvláštní náklonnost a zbožnost *k veliké Panně a Matce Boží*. To je odlišuje od tolika bludařů a nám je přibližuje." Svatý Josafat uctíval Pannu Marii pod názvem „Královny dobré pastvy". Svatý Otec vybízí: „Vzývejme tudíž přelaskavou Matku zvláště pod tímto názvem, aby odloučené bratry přivedla k pastvinám spásy, kde Petr, nikdy neumírající ve svých nástupcích jako zástupce věčné-

ho Pastýře spravuje a pase všechny beránky i ovce křesťanského stáda."[20]

Mimořádná láska papeže Pia XI. *k trpícímu Rusku* našla odezvu v modlitbě. V září 1927 prozradil o sobě: „Každý den bez jediné výjimky, každý den po vstávání pamatujeme při mši svaté na Rusko, na všechny jeho kněze, všechny vyznavače víry, všechny jeho věřící, na katolíky i na ty, kteří jimi nejsou. S Pánem Ježíšem vstupujeme do Ruska. Denně Ježíš putuje s Námi od Minska po Vladivostok, od Tiflisu po Solovecké ostrovy. Žehnáme, modlíme se, milujeme a při tom doufáme a trpíme s nimi, se všemi."[21] Roku 1929 schválil a obdařil odpustky modlitbu k svaté *Terezii od Ježíška* za Rusko.[22] Roku 1930 věnoval modlitby po tiché mši svaté za trpící Rusko.[23]

Cyrilometodějské unijní snahy velehradské, které zásluhou arcibiskupa dra Ant. C. *Stojana* svolávaly už od r. 1907 horlitele a odborníky unijní na Velehrad na tak zv. unionistické sjezdy, pozvedl Pius XI. roku 1924 *k významu mezinárodnímu* jednak svým vřelým apoštolským listem, zaslaným předsedovi ACM, olomouckému arcibiskupovi, dru *Leopoldu Prečanovi,* ke IV. velkému sjezdu velehradskému, jednak také vysláním svého apoštolského nuncia pražského, arcib. Marmaggiho, na Velehrad. Této otcovské pozornosti Pia XI. se těšily i všechny potomní unijní sjezdy velehradské, ano i unijní kursy v Lublani 1925 a v Praze 1929, a z tohoto pramene

lásky vytrysklo též papežovo ustanovení, aby se ke každému světovému sjezdu eucharistickému připojila zvláštní *sekce východní*, v níž se křesťanský Východ pokloní svorně a bratrsky s katolickým Západem společnému Znamení jednoty, Kristu eucharistickému.

Řím sám viděl dne 15. listopadu 1925 dojemný příklad papežovy úcty ke křesťanskému Východu, když se při oslavě *1600. výročí nicejského sněmu* Pius XI. osobně súčastnil východní bohoslužby v basilice svatopetrské a při ní se hlasitě modlil řecky nicejské vyznání víry. Vzpomínku jubilea nicejského provázel pak vroucím přáním, aby východní národové zatoužily po společné víře s námi.

K oslavě 1100. narozenin sv. Cyrila poslal Pius XI. (13. II. 1927) apoštolský list *„Quod sanctum Cyrillum"* biskupům v Česko-Slovensku a Jugoslavii, kde navazuje na slavný okružní list Lva XIII. *„Vznešený úkol"* (Grande munus z 30. IX. 1880), velebí soluňské bratry nejenom jako vzor křesťanského života, ale i jako apoštoly křesťanské jednoty. S radostí zmiňuje záslužnou činnost Apoštolátu sv. Cyrila a Metoděje, velehradské unijní sjezdy a unijní publikace, Papežský ústav velehradský a znova vyzývá k modlitbě za trpící Rusko, aby se zvláště pro slovanský svět splnila prosba umírajícího sv. Cyrila, modlícího se tak vroucně za rozšíření a jednotu Církve Boží.

Při vší své lásce k sjednocení Církve do-

vedl však Pius XI. říci i rozhodné slovo včas, aby zabránil špatnému pojímání *myšlenky sv. jednoty*. Stala se během doby jakousi módou. Tak zvané hnutí „ekumenické" svolávalo světové konference - roku 1925 do Štokholmu *k praktickému* sjednocení - a roku 1927 do Lausany (ve Švýcarích) k sjednocení na minimálních (nejmenších) *požadavcích víry*. Konferencí se účastnily různé protestantské sekty i zástupci pravoslavné církve, jenom katolická Církev účast odepřela. Stanovisko proti tomuto hledanému a umlouvanému *„všekřesťanství"* (panchristianismu) zaujal jasně a rozhodně Pius XI. encyklikou *„Mortalium animos"* (6. 1. 1928). Varuje katolíky před takovými cestami, které jsou vlastně těžkým poblouzením a nemohou vésti k opravdové jednotě Kristovy Církve, založené přece na skále Petrově. Nemožno se odvolávat na Krista a neuznávat jeho Církve. Má-li encyklika „Mortalium animos" ráz převážně dogmaticko-apologetický (věroučně-obranný), ukazuje encyklika Pia XI. *„Rerum orientalium"*, ještě téhož roku 1928 (8. IX.) vydaná, *praktické* záměry sv. Stolice a prostředky k sjednocení křesťanského Východu, Řeků, Slovanů a Rumunů s Církví katolickou: má to býti zdokonalení díla papeže Benedikta XV.: *Kongregace pro Východní církev*, jejíž předsednictví si Pius XI. sám ponechal, a *Východního ústavu*, jemuž buduje vědeckou moderní knihovnu, rozmnožuje ji sám darem několika

tisíc svazků z knihovny vatikánské. Je to zvláště jím založený seminář pro výchovu budoucích misionářů ruských, t. zv. „*Russicum*"; v obou těchto ústavech mají kněží nabýti důkladného vzdělání a poznání východní Církve, aby tím bezpečněji hlásali katolickou pravdu. Proto vybízí Pius XI. všechny katolické biskupy, aby posílali své kněze do Říma studovat na Východní ústav.

Svatováclavské milenium, kterým roku 1929 oslavoval český národ tisící výročí mučednické smrti svého sv. knížete a patrona, pozdravil také Pius XI. apoštolským listem „*Caritatem decet*" (ze 4. III. 1929), kde mezi jiným napsal tato povzbudivá slova: „Ve stopách sv. Metoděje a sv. Vojtěcha přičiňte se ze všech sil, aby se odloučení Slované sousedních krajů vrátili k jednotě Matky Církve, čehož si všichni vroucně přejeme . . . Nepřestávejte pracovati na tak spásonosném díle . . ."

Ve věčném městě zanechal Pius XI. nehynoucí pomníky své lásky ke křesťanskému Východu. Hned roku 1925 koupil vedle basiliky S. Maria Maggiore místo, kde stál kostel sv. Antonína a starý klášter, který od roku 1870 byl určen pro školy a úřady. Tyto staré budovy dal Pius XI. zbořiti a postaviti a upraviti nově pro Východní ústav, lombardskou kolej, archeologický ústav a pro „Russicum". Základní kámen ruského semináře, jehož stavbu umožnil milionový dar sester karmelitek z Lisieux, byl slavnostně posvěcen 11. II. 1928. A když

byla stavba za rok hotova a ruský seminář svěcen, posílá Pius XI. k slavnosti apoštolský list „*Quam curam*" (z 15. VIII. 1929), jímž stanoví jako úkol „Russika", aby sloužilo „k větší slávě jména Božího, ke vzrůstu náboženství a rozšíření Církve mezi *slovanskými národy*".

Na slovanském Východě zatím neustávalo kruté pronásledování křesťanů, proti němuž pozvedá Pius XI. veřejný protest ve svém listě ke *kard. B. Pompilimu* (2. II. 1930) a vybízí pak celý křesťanský svět ke křižáckému tažení modliteb k svátku sv. Josefa 1930. Byla to veliká duchovní pomoc pronásledovaným křesťanům ruským, bylo v tom pro ně i mnoho lidské útěchy, že nejsou zcela opuštěni v hodinách svého velikého utrpení, že na ně pamatuje Otec všeho křesťanstva.

27. ledna 1935 prostřednictvím Kongregace pro semináře a university nařídil bohosloveckým seminářům a katolickým vychovávacím ústavům slaviti každoročně zvláštní *den věnovaný křesťanskému Východu*, a to přednáškami, akademiemi neb jiným vhodným způsobem, „ale především pobožnostmi a *modlitbami* vysílanými k Bohu, Otci milosrdenství, prostřednictvím nejmocnější *Pomocnice křesťanů*, Neposkvrněné Boží Rodičky, ... aby východní bratří, tak dlouho bloudící od jediné Matky, se konečně vrátili do ovčince Pastýře duší Ježíši Krista".[24]

17. Kdy a kdo se má modliti?

Velikost unijního díla, překážky všeobecného dosahu, pohnutky, vymáhající úsilí o sjednocení všech v jediné Kristově Církvi, výslovná vůle Svatého Otce, vyžadují modlitby *všech věřících.* Církev nezmůže nic bez součinnosti všech svých dítek.[1] Jistě modlitby mnohých docházejí snáze vyslyšení.[2]

Jaký zisk bude pro dílo svaté jednoty, když si všichni uvědomí, že v modlitbě Páně, *v Otčenáši,* prosíme také za svatou jednotu všech! „Přijď království Tvé, buď vůle Tvá, jako v nebi tak i na zemi!" Při modlitbě každého *svatého růžence,* zvláště v *říjnu,* a při *každém svatém přijímání* soucitná myšlenka nad odloučením našich východních bratří by měla zvlažiti naši pobožnost. A *mše svatá* sama, zda není obětí smíru? *Modlitby po tiché mši svatě,* jež se modlí kněz z nařízení papeže Lva XIII., jsou věnovány také ubohému, nekatolickému Rusku.

Jsou však mimo to *doby, kdy se máme zvláště horlivě modliti* za sjednocení křesťanstva:

1. *Od 18. do 25. ledna,* totiž od svátku Katedry svatého Petra do svátku Obrácení svatého Pavla, kdy všichni křesťané konají oktávu modliteb za sjednocení.

2. *V novéně před svátkem seslání Ducha svatého.*

3. Pro *semináře* a katolické *vychovávací*

ústavy v unijní den, předepsaný zmíněným výnosem Posvát. kongregace pro semináře ze dne 27. I. 1935. *Bylo by si přáti, aby unijní dny se rozšířily i na všechny farnosti.*

4. Velikou pomocí pro účinný unijní apoštolát by bylo zasvěcení *jednoho dne v měsíci* modlitbám za svatě sjednocení, totiž *unijního pondělí*, prvního pondělí v měsíci zasvěceného úctě *svatého Ducha*, podobně jako je první pátek zasvěcený úctě božského Srdce a jako se zavádí *„kněžská sobota"*. Ano *každé pondělí* by mohlo býti považováno za *den unijní*.

Svaté dílo jednoty v Kristu *musí však najíti i duše, které celý svůj život modliteb* proniknou touhou Srdce Ježíšova, „aby všichni jedno byli", duše, kterým se tento vznešený ideál stane ideálem životním, jemuž *posvětí a obětují celý život*.[3] Je otázkou, zda tento druh smírného unijního apoštolátu zůstane údělem vyvolených duší, skrytých ve zdech dosavadních klášterů nebo pokrytých utrpením a zapomenutím ve víru všedního života uprostřed světa, anebo zda mu bude dána i vnější organisace a stane-li se dokonce účelem zvláštní rozjímavé kongregace.[4]

18. Apoštolát sv. Cyrila a Metoděje.

Pro získávání co nejvydatnější pomoci modliteb a obětí pro unijní apoštolát bylo založeno v uplynulém století několik náboženských spolků. Uvádíme:

1. *Sdružení modliteb ke cti Neposkvrněné Panny Marie za sjednocení církví, zvláště církve ruské.* Založil je v Italii *P. Tondini,* barnabita, na podnět ruského konvertity, rovněž barnabity *P. Šuvalova.* Bylo schváleno Piem IX. 1862.

2. *Arcibratrstvo Panny Marie Nanebevzaté za sjednocení církví,* zvláště cirkví východních. Bylo ustaveno Lvem XIII. dne 25. května 1898 se sídlem v kostele francouzských asumpcionistů v Cařihradě. V posledních letech tureckého pronásledování katolíků asumpcionisté musili Cařihrad opustit.

3. *Oktáva modliteb za jednotu Církve.* R. 1899 byla v Novém Orleansu ve Spojených státech založena „Armáda cirkevní jednoty - Church Unity Army" anglikánským pastorem *Ludvíkem Tomášem Watsonem.* Roku 1908 po prvé se konala oktáva modliteb od 18. do 25. ledna, o niž projevil zájem Pius X. Watsonovi poslal své požehnání. Roku 1910 se sdružení stalo katolickým. Oktávu modliteb schválil *Pius* X. (1909) a po něm *Benedikt* XV. (1916). V poslední době bylo podáno Svatému Otci na 1200 podpisů církevních hodnostářů s prosbou, aby oktáva byla zavedena jako závazná v celé Církvi.

4. *Katolická jednota* (Catholica unio). Benediktin P. Aug. *Galen* z pražského emauzského kláštera začal po válce pracovati mezi ruskými běženci a podporovati je duchovně i hmotně. Aby pomoc byla účin-

nější, zorganisoval své spolupracovníky ve sdružení, které Pius XI. schválil. Účelem je též pomáhati *modlitbou* i almužnou dílu svatého sjednocení. Předsedou je frýburský biskup ve Švýcarsku. Roku 1929 bylo již 700 řeholních společností zapsáno do Katolické unie.[1]

5. *Sdružení modliteb za Rusko pod ochranou Nejsvětější Panny.* Vytklo si za účel usilovati modlitbou o vítězství víry v Rusku a obnovení katolické jednoty mezi pravoslavím a katolictvím. Vzniklo r. 1933 v Lille ve Francii, kde mezi ruskou emigrací horlivě pracují dominikáni.

6. Pro nás Slovany nejbližší a nejvýznamnější je zbožný spolek *„Apoštolát sv. Cyrila a Metoděje pod ochranou blahoslavené Panny Marie".* V šedesátých letech minulého století (r. 1851) založil mariborský biskup *Ant. Martin Slomšek* zbožně bratrstvo modlitby pro sjednocení Slovanů ve víře katolické (Bratovščina sv. Cirila in Metoda), které se rozšířilo i na Moravě. Nadšení mileniových slavností r. 1885 chtěl využít k trvalému dílu pro sjednocení Slovanů v Církvi katolické nezapomenutelný dr. *Ant. Cyril Stojan,* pozdější nástupce Metodějův na metropolitním stolci a proto založil r. 1891 Apoštolát sv. Cyrila a Metoděje a postavil jej pod ochranu Nejsvětější Panny,[2] aby modlitbou i almužnou upevňoval a šířil odkaz sv. věrozvěstů slovanských. Benedikt XV. v listě k československým biskupům ze dne 30. XI. 1921 vyslo-

víl přání, aby Apoštolát svatého Cyrila a Metoděje byl zaveden do všech farností.[3] Stanovy apoštolátní byly přepracovány a schváleny posvátnou Kongregací pro východní cirkev 2. srpna 1925.

Podáváme zde *výtah* ze *Stanov.*

§ 1. Jméno a účel.

„Apoštolát sv. Cyrila a Metoděje pod ochranou blahoslavené Panny Marie jest náboženský spolek, který má za účel pěstovati, podporovati a šířiti sjednocení, neboli tak zvanou unii východní (řeckoslovanské) rozkolné církve s Církví katolickou a podporovati podniky k tomu cíli vedoucí.

Náboženský spolek tento je podřízen posvátné Kongregaci pro východní církev.

§ 3. Prostředky.

Prostředky k cíli jsou: modlitba a almužna:

a) Všichni členové se *denně modlí Otčenáš a Zdrávas* a k tomu přidají vzývání: *Svatá Panno Maria, oroduj za nás, svatí Cyrile a Metoději, orodujte za nás!*[4]

b) Členové-kněží se zavazují sloužiti alespoň jednou za rok (možno-li buď 14. února nebo 6. dubna nebo 5. července) mši svatou na úmysl Apoštolátu a za živé i zemřelé jeho údy.

c) Členové dávají příspěvek a poskytují almužnu na potřeby Apoštolátu, a to platí ročně 3.60 K. - Tento příspěvek však mů-

že býti podle poměrů diecési různě stanoven.

§ 4. Členové.

Jest několik druhů členství v Apoštolátě:

a) Členové zakládající, kteří zaplatí jednou provždy 1000 K.

b) Členové přispívající, kteří zaplatí ročně 20 K nebo 200 K jednou provždy.

c) Členové činní, kteří platí měsíčně 30 haléřů; chudým postačí, dají-li jakoukoli almužnu. Jsou-li docela chudí, nemusí nic platit a podporují snahy Apoštolátu alespoň modlitbami.

§ 5. Záznam členů.

Kdo se chce dáti do Apoštolátu zapsati, ať zajde na faru nebo k diecésnímu horliteli, ustanovenému pro tu kterou farnost, kde se zapíše jeho jméno do členské knihy a odevzdá se mu apoštolátní diplom.

Duchovní správce zašle pak seznam zapsaných členů prostřednictvím diecésního výboru ústřednímu výboru Apoštolátu.

Dodatek II.

Také věřící, kteří jen modlitbami podporují Apoštolát svatého Cyrila a Metoděje, mají podíl na výsadách, propůjčených Apoštolátu."

Kněží z Apoštolátu sv. C. a M. se na V. unijním sjezdu velehradském roku 1927 seskupili v „Apoštolátu jednoty - Apostolatus unitatis", aby se tím více mohli povzbu-

zovati k unijní horlivosti a šíření Apoštolátu mezi věřícími.[5]

19. Přítomná knížka.

Přítomné dílko chce býti *výzvou* a *návodem unijní zbožnosti,* chce získati co největší počet ochotných duší pro křížovou výpravu modliteb[1] za vyplnění velekněžské touhy Spasitelovy: „Aby všichni jedno byli!" v naději, že „bude jeden ovčinec a jeden pastýř". Činí si i ten veliký nárok, že nebude naprosto zbytečnou a neužitečnou ani pro ony vyznamenané hrdinské duše, jež Pán vinice vzbudí svým Duchem na přímluvu své Neposkvrněné Matky a velikých apoštolů, trpitelů a ochránců svaté jednoty, aby se staly příjemnými obětmi na oltáři smíru. Bude snad i nějakým příspěvkem k uvědomení a oživení *obcování svatých,* jež „není ničím jiným, jak každý ví, než vzájemnou výměnou pomoci, smíru, modliteb a dobrodiní mezi věřícími, kteří buď již dospěli do nebeské vlasti, nebo trpí v očistcovém ohni, anebo dosud putují touto zemí, a přitom tvoří jednu ústrojnou společnost, jejíž hlavou je Kristus a tvarem láska".

Unijní přání a pokyny papežů byly přijaty za směrnice unijní zbožnosti.

Modlitbám za papeže připisujeme významnou úlohu. Mají buditi lásku a vyprošovati zvláštní pomoc shůry se zřetelem k unijnímu apoštolátu. Bez lásky a synov-

ské oddanosti k Svatému Otci nejsme schopni a hodni pracovati o svatém díle sjednocení křesťanstva.

Přitom nemohlo býti samozřejmě odezíráno úplně ani od *osobních duchovních potřeb* zvláště těch duší, jež se budou cítit puzeny k výhradnímu unijnímu apoštolátu modliteb a obětí. Nemůžeme stále „zvedati oči a dívati se na krajiny, že jsou již bílé ke žni" (Srovn. Jan 4, 35). Čas od času je třeba sklopiti oči a ponořiti je výhradně do hlubin vlastní nicoty a nehodnosti. Mojžíšovi klesaly ruce únavou, když se modlil za svůj lid: a kdo je silnější než největší prorok Starého zákona?

Bylo snahou, aby těmto nárokům odpovídal výbor *modliteb*. Byly přejaty unijní modlitby *liturgické* Církve latinské i východní řeckoslovanské; tím nabývají modlitby také vnějšího, formálního významu sjednocovacího, když Církev západní i východní prosí za milost svaté unie týmiž slovy. Zvláštní pozornost byla věnována *modlitbám odpustkovým*, výslovně doporučeným Církví a právě proto obdařeným odpustky, aby je věřící konali s tím větší horlivostí. Poněvadž všechny odpustky udělené římským Velekněžem lze věnovati duším v očistci (CIC. kan. 930), je tím dána výborná příležitost získati tyto trpící duše jako přímluvkyně a podporovatelky díla sjednocení církví.[2] Jiné modlitby byly převzaty ze *stávajících sbírek jinojazyčných*; některé modlitby jsou *původní*.

20. Výzva.

Nuže, duše, milující Ježíše a Jeho Církev, spojte své modlitby a touhy po sjednocení a návratu odloučených bratří s modlitbou a touhou srdce Ježíšova a Matky Církve! Tyto modlitby a tužby budou vyslyšeny, i kdyby se týdny prorocké útěchy měly proměniti v leta![1] Vaše modlitby, prostoupené láskou, nezapadnou bez odrazu do prázdna! Pro každou modlitbu platí zákon o zachování energie - síly! Bude odměněna snad ještě dnes, snad zítra, snad za dvacet či ještě více let! Ale neztratí se! Podle slov světice z Lisieux i „zdvihnutí špendlíku, vykonané z lásky, může obrátiti duši".[2] Nevymohou-li vaše modlitby obrácení celého Východu, mohou vyprositi návrat aspoň několika dušim dobré vůle! „Ach, kdybych měla v hodině smrti jednu duši, kterou bych mohla obětovati Ježíši, jak bych byla šťastná! Bylo by o jednu duši méně v pekle, o jednu duši více bylo by v nebi ke chvále dobrého Boha!" toužila svatá Terezie od Ježíška.[3] Svým unijním apoštolátem si můžete dobýti toho štěstí! Vaše modlitba vyprosí někomu z našich odloučených bratří účinné milosti, jež mu zajistí spásu. Vaše modlitba pohne dobrotivého Boha, že odstraní některou překážku v končinách, kde vládne rozkol a vzdoruje se svaté jednotě. V každém případě vykonáte dílo, jež přispěje k zmenšení zla ve světě a k rozmnožení dobra![4]

A k modlitbám přidejte *oběti!* I o ďábelství rozkolu platí, co řekl Spasitel o „duchu hluchém a němém", proti němuž byli bezmocní apoštolé: „takovýhle rod nemůže ničím vyjíti leč modlitbou a postem". (Marek 9, 28.)

Zvláště vy, drahé *duše, které trpíte* a jejichž údělem je těžký kříž života, vizte, jak široké pole plodného apoštolátu se před vámi otevírá! Rcete si, že s Ježíšem a pro Ježíše ponesete viny světa, že svět vykoupíte, že s Ježíšem svět spasíte, posvětíte a navrátíte Bohu, jeho Stvořiteli a Pánu! Ujistěte Ježíše, že chcete na svém těle vyplňovati, „co zůstává z útrap Kristových pro Jeho tělo, kterým jest Církev" (Kol. 1, 24), aby Mu bylo získáno a poddáno všecko! „Když pak Mu bude poddáno všecko, tu i Syn poddá se Tomu, jenž mu poddal všecko, aby byl Bůh všecko ve všem" (I. Kor. 15, 28).

Knihopis a zkratky.

Jedinou unijní bibliografií je dosud: *Aug. Senaud, Christian Unity.* A Bibliography. YMCA, Ženeva 1937, str. 173. - Bohatou literaturu u příslušných článků má: *Dictionnaire de Théologie catholique.* - Bibliograficky cennou je i příručka: *M. Gordillo S. J., Compendium Theologiae Orientalis,* Řím, Pap. Vých. ústav, 1937. Nově vydání v tisku.

VÝBOR UNIJNÍ LITERATURY A PRAMENY.

AAS *Acta Apostolicae Sedis* (od r. 1908).
AAV *Acta Academiae Velehradensis* (od r. 1911).
ACL *Acta primi conventus* pro studiis Orient. a. MCMXXV in urbe Ljubljana celebrati.
ACM *Apoštolát sv. Cyrila a Metoděje* (od r. 1910).
ACP *Acta conventus Pragensis* pro studiis orientalibus, a. MCMXXIX celebrati. Olomouc 1930.
ACV *Acta Conventus Velehradensis* (I. 1907, II 1909, III. 1911, IV. 1924, V. 1927, VI. 1932, VII. 1936 (data *sjezdů,* nikoliv vydání Akt).
Algermissen Konrad, Dr., Konfessionskunde, Hannover 1930.
Attwater Donald, Prayer from the Eastern Liturgies, Londýn 1931.
— The Catholic Eastern Churches, Milwaukee-Londýn 1935-1937.
— The Dissident Eastern Churches, 1937.
Baumstark A., Grundgegensätze morgenländischen u. abendländischen Christentums, 1932 (tištěno jako rukopis).
Bonteanu T., O turma si un pastor, Kluž 1937.
Boulgakoff S., L'Orthodoxie, Paříž 1932 (pravoslavný).

Calvet J., Le problème catholique de l'Union des Églises, Paříž 1921.
CJC *Codex Juris Canonici.*
CO *Der christliche Orient* (Catholica Unio, München, 1930).
Congar M.-J. O. P., Chrétiens désunis, Paříž 1937.
Ćwiklik Wl., Modlitewnik unijny, Tarnów 1938.
Časoslov, Žovkva 1910.
De Clercq, Les Églises unies d'Orient, Paříž 1934.
De Corswarem, La Liturgie byzantine et l'Union des Églises, Avignon 1926.
Dieux, M-A, Croisade pour l'Unité du monde chrétien, Paříž 1926.
Grivec Fr. Dr., Pravoslaví, Kroměříž 1921 (přel. M. Chudoba).
— Byzantské pojímání církevního prvenství s dodatkem o pravověrnosti sv. Cyrila a Metoda, přel. M. Chudoba, Kroměříž, 1922.
— Život sv. Cyrila a Metoděje, Olomouc 1927 (přel. Fr. Jemelka), vydán také německy nákladem Akademie Velehrad.
— Kristus v Církvi, Olomouc 1938 (přel. Fr. Švehlák a Fr. Jemelka).
Heiler Friedrich, Urkirche und Ostkirche, Mnichov 1937 (je to první svazek zamýšlené trilogie „Die katholische Kirche des Ostens u. des Westens". H. je filokatolický protestant.).
Hurtevent S. A. A., L'unité de l'Église du Christ, Paříž 1930.
Irénikon (od r. 1926).
Janin R. A. A., Les Églises orientales et les Rites orientaux, 3. vyd., Paříž 1935.
Jugie M. A. A., La prière pour l'Unité chrétienne. Motifs spéciaux . . . Paříž 1919.
Leiturgikon syrič Služebnyk,* Lvov 1929.

* Církevněslovanská slova přepisujeme foneticky podle ukrajinské výslovnosti, obvyklé u veliké většiny katolíků východního obřadu, ač respektujeme, co bylo řečeno v ACM 1937, 190.

Leonis XIII. Pont. Maximi Acta.

M(alatakis) M(aximos) - Dr. Bon. Segeťa, Církev východní a západní, Olomouc 1928.

Missale Romanum.

Möhler Jos. Adam, Die Einheit in der Kirche, Tubinky 1825. - Překlad franc. „L'Unitě dans l'Église" od Dom *A. De Lilienfeld* O. S. B., Paříž 1937, č. 2. sbírky „Unam Sanctam".

Opera Academiae Velehradensis (12 sv.).

OC *Orientalia Christiana* (od r. 1923-1934).

OCA *Orientalia Chr. Analecta* (od r. 1935).

OCP *Orientalia Christiana Periodica* (od r. 1935).

Pii IX. Pont. Maximi Acta.

Pii X. Pont. Maximi Acta.

Pořízka Vinc. Dr., Solovjev a Církev, Olomouc, 1935.

PPO *Preces et pia opera* ... indulgentiis ditata, Vatikán 1938.

Preces ad Christianorum Orientis cum Ecclesia unionem obtinendam, Řím 1935 (Pap. Východ. ústav).

Pribilla Max T. J., Um die Wiedervereinigung im Glauben, Herder 1926.

Quénet Ch., L'Unité de l'Église, Paříž 1924.

Rademacher Arnold Dr., Die Wiedervereinigung der christlichen Kirchen, Bonn 1937.

Salaville S. A. A., Liturgies orientales, Paříž 1932.

-- Messes votives pour l'Union des Églises pour la Propagation de la Foi, Lille-Paříž 1922.

Slavorum litterae theologicae (Praha, 1905 až 1910, 6 sv.).

Snopek Fr. Dr., Die Slavenapostel, Kroměříž 1918.

Soloviev Vl., La Russie et l'Église universelle, Paříž 1889, (4. vyd. 1922).

Spáčil B. T. J., Pravoslavná theologie a možnost unie s východními církvemi, Praha 1925 (Knihovnička Čas. kat. duch. č. 1.).

Statistica con cenni storici della gerarchia e dei fedeli di rito orientale, Řím 1932.

Stoudion (od r. 1922-1929).

Tabinskyj P., Molytva za pojednannja Cerkov, Lvov 1935.

Tyszkiewicz S., Učenie o Cerkvi, Paříž 1931.
UÉ *L'Union des Églises* (od r. 1922 do 1930, leden-únor).
L'Unité del' Église (od r. 1930, březen-duben).
UZL *Unijnyj zjizd u Lvovi*, Lvov 1938.
Ut omnes unum sint, ~~Ivan Marianov. Olomouc~~-Řím 1939.
Večirnja i Utrenja, II., Žovkva 1912.
Vilinskij Val., Unionizmus, Trnava 1933. (V. je filokatolickým pravoslavným.)

Poznámky.

Prosté duše prosíme za prominutí, že v této poznámkové části na ně nebereme dostatečného ohledu. Dotýkáme se občas i unijních problémů a poukazujeme na patřičnou literaturu. Katolická inteligence a duchovenstvo najde zde snad podnět k dalšímu unijnímu studiu.

1. SVATÁ JEDNOTA Str. 9.

Ideální jednota tvorstva nemíní se numericky a nevylučuje množství. Již *Hegel* užil v tomto smyslu slovní hříčky: *schlicht - schlecht.* (Srov. *Vlad. Soloviev,* La Russie et l'Eglise universelle, Paříž 1889, kniha III., hlava I.) Zůstává vždy „unidiversitas", anebo, abychom opakovali platonský pojem slovy *sv. Augustina: unitas in varietate.* - O užití principu unidiversity v ekklesiologii viz *Gregorianum* sv. XIX. (1938), str. 321-348.

3. OBNOVA Str. 10.

Anakefalaiosis, recapitulatio, nikoli však origenistická *apokatastasis.*

5. JEDNOTA CÍRKVE Str. 12.

1. *K. Adam,* Christus unser Bruder, 3. vyd., Řezno 1934.

2. O Církvi jako o mystickém *Těle* Kristově existuje celá literatura (*Mersch, Mura, Jürgensmeier, Tromp, Grivec* atd. Poslední také v knize „Kristus v Církvi" (přeložil *Fr. Švehlák,* upravil *Fr. Jemelka*). *Dom. Thalhammer* T. J. ve studii „O smysl a úkol ascetické theologie' podotýká proti Jürgens-

meierovi, že tato nauka představuje jen *jeden* z možných biblických výrazů, zachycující téměř výlučně jen *sociální* moment Církve, a že na ní nemůže býti budována *„ascetica perennis"*, nýbrž jen, a to výborně, escetika přítomnosti *(Zeitschrift für k. Theol.* 1938, 246).

3. Důkaz o *viditelnosti* Církve shrnuje encyklika *Pia XI.* „Mortalium animos" ze dne 6. I. 1928 takto: „Kristus Pán založil svou Církev jako společnost dokonalou, a to podstatně vnější a smysly poznatelnou, aby pokračovala v díle obnovy lidského pokolení pod vedením jedné hlavy (Mat. 16, 18 nn., Luk. 22, 32, Jan 21, 15-17), udílením svátostí, pramenů to nebeské milosti (Jan, 3, 5., 6, 48-59., 20, 22 n., srv. Mat. 18, 18 atd.); a proto ji také přirovnal ke království (Mat. 13), k domu (srv. Mat. 16, 18), k ovčinci (Jan 10, 16) a stádu (Jan 21, 15-17). - AAS XX, 8.

6. ROZKOL Str. 15.

Rozkol (řecky schisma = rozštěpení) znamená přerušení společenství církví při zachování stejné víry. *Odpad* naproti tomu zahrnuje v sobě i blud, kacířství, heresi. Východní církev začala své odštěpení rozkolem, avšak po rozkolu *neúřední* cestou se do ní vloudily bludy; uznává totiž za jedinou nejvyšší autoritu ve věcech víry všeobecné koncily či sněmy (synody), a tyto sněmy nic neustanovily, co by odporovalo katolické věrouce. Východané uznávají sedm všeobecných sněmů; poslední byl proti obrazoborectví r. 787. Východní církev byzantskeho obřadu ráda se nazývá „církví sedmi všeobecných sněmů", chlubí se svou pravou vírou, *pravoslavím - orthodoxii,* proti jiným východním církvím, jež v V. století upadly do bludů nestoriánskeho a monofysitskeho. Jenže nyní nauka východních bohoslovců vykazuje takový odstup a rozdíl od nauky nerozdělené církve sedmi koncilů, že lze dnes mluviti *o dvojím pravoslaví (Protojerej P. Tabinskyj, Nyva* 1934, 20-25). V oficielních dokladech Svatá Stolice ani jednou nenazývá východních církví *pravoslavnými - Congar,* Chrétiens désunis, str. 382.

1. 343-398, 404-415, 484-519, 640-681, 726-787. *L. Duchesne*, Églises séparées, 2. vyd., Paříž 1905, 163 nn.
2. „prokatheméne tes agápes" Ad Romanos.
3. Adv. Haereses kn. III., hlava 3.
4. *Hergenröther*, Photius, svazek I, Řezno 1867, str. 295.
5. *Krumbacher*, Geschichte der byzantinischen Litteratur, 2. vyd., Mnichov 1897, str. 16.
6. *Hergenröther*, Photius I, str. IV.
7. *Dr. Fr. Dvornik* rozhodně popírá, že by Fotius byl žil za svého druhého patriarchátu v rozkolu s Římem. (Le second schisme de Photios. Une mystification historique. V časopisu *Byzantion*, VIII (1933), str. 425-474.)
8. *M. Jugie* A. A., Les divers noms de l'Église gréco-russe, v časop. *Bessarione*, sv. 38 (1922), str 179-199.
9. Exkomunikační listina *není* papežskou bulou. Nebyla prohlášena jménem papežovým. (Viz *Migne*, PL 143, 1001). Ani nemohla býti podle práva prohlášena jménem papeže *svatého Lva XI.*, poněvadž byla položena na oltář Svaté Sofie dne 16. VII., a papež zatím zemřel již 13. IV.; smrtí papežovou zaniká pravomoc legátů. Ostatně exkomunikační listina se vztahovala jen na patriarchu Kerularia a jeho přívržence, zvláště *Lva Ochridského* a *Konstantina Sakellaria*. Chváli se v ní císař, senát, duchovenstvo, lid, Cařihrad (civitas christianissima). *A. Michel* se od r. 1922 pokouší dokázati, že definitivní schisma mezi církví východní a západní bylo dokonáno již kolem r. 1025. (Bestand eine Trennung der griechischen und römischen Kirche schon vor Kerullarios? V časop. *Historisches Jahrbuch*, 42 (1922), str. 1-11, rovněž v knize *„Humbert und Kerullarios"* II. svazek, Paderborn 1930.) Ale jeho důkazy nepřevyšují pravděpodobnost dosavadního tradicionálního názoru dějezpytců.
10. *Dr. Julian Pelesz*, Geschichte der Union der ruth. Kirche mit Rom, sv. I., Vídeň 1878.
11. *A. M. Ammann* T. J., Kirchenpolitische Wandlungen im Ostbaltikum bis zum Tode Alexander Newski's. OCA č. 105 (1936). - I v encyklice *Pia XI.*

„Ecclesiam Dei" 12. XI. 1923 byla zdůrazněna jednota dávné ruské církve s Římem. (AAS XV, 1923, str. 574-575.)

12. *Nestoriáni* byli odsouzeni na III. všeobecném sněmu *efeském* roku 431, protože učili, že Ježíš Kristus měl nejenom lidskou přirozenost, nýbrž byl i lidskou osobou, a tudíž Panna Maria nebyla *Matkou Boží*, nýbrž jen *matkou Krista-člověka* (Theotokos-Christotokos). Někteří z jejich odpůrců zašli tak daleko, že popírali v Kristu i lidskou přirozenost a uznávali jen jednu přirozenost (mone fýsis), a to božskou. *Monofysity* zavrhl IV. všeobecný sněm *chalcedonský* roku 451.

13. *Algermissen* v Buchbergerově *Kirchenlexikonu* udává přibližný počet protestantů 195 milionů (svazek 8, 1936, str. 514).

14. Náboženství zeměkoule jsou podle *„Geograph.-statist. Handbücher 1937"*, vydaných drem *Aloisem Fischerem*, Vídeň-Lipsko 1937, rozšířena takto:

Křesťané:	
Katolíci	*400,000.000*
Evangelíci	207,000.000
Řecko-pravoslavní	163,000.000
Jiní křesťané	15,000.000
Celkem	*785,000.000*
Židé	15,000.000
Mohamedáni	306,000.000
Celkem tedy *vyznavačů jediného pravého Boha*	*1.106,000.000*
Budhisté	221,000.000
Konfuciáni-animisté	300,000.000
Taoisté	30,000.000
Šintoisté	18,000.000
Hinduisté	277,000.000
Primitivisté	100,000.000
Novopohané	600.000
Volnomyšlenkáři, bezbožníci (atheisté) a bez náboženství	55,000.000
Všechna náboženství	*2.108,110.000*

(*Die katholischen Missionen* 1938, 20.)

15. *Dr. Fr. Cinek*, K náboženské otázce v prvních letech naší samostatnosti, Olomouc 1926.

Algermissen, Konfessionskunde, 1930, 222-241.
Urban R., Die slavisch-nationalkirchlichen Bestrebungen in der Tschechoslowakei . . ., Lipsko 1938.
O východní pravoslavné cirkvi v Československu psal německý časopis „*Kyrios*" III., 1938, str. 88-97; na konci uvedena literatura.

8. PŘÍČINY VÝCHODNÍHO ROZKOLU Str. 18.

Sleduji *Hergenrötera,* Photius I, 295-312. Břitké postřehy má *A. Baumstark,* Grundgegensätze morgenländischen und abendländischen Christentums, vydáno jako rukopis 1932. - Jiný znalec křesťanského Východu, *M. Jugie, A. A.,* tvrdí, že „*cesaropapismus císařů a ctižádost (ambice) carihradských patriarchů jsou dvě hlavní příčiny,* jež svým neustálým vlivem připravily pozvolna trvalý rozkol. Ostatní příčiny, jež obyčejně uvádějí dějepisci, přicházejí v úvahu až na druhém místě a jsou většinou jen následky věčných sporů mezi Římem a Byzancí." - *Dict. Apolog.,* sv. II. 1924, sloupec 354. - O dávném antagonismu Východu a Západu viz čl. „Qu'est-ce qu'un Latin?" od *D. O. Rousseau,* Irénikon 1938, č. 4. a n.

1. *Baumstark,* Vom geschichtlichen Werden der Liturgie, Ecclesia Orans č. 10, Mnichov 1923.

2. *Irenej Hausherr T. J.,* Les grands courants de la spiritualité Orientale, OCP I, 1935, 114-138. S. Tyszkiewicz S. J., Spiritualité et sainteté russe Pravoslave, *Gregorianum* XV., 1934, str. 349-376.

3. Vliv Byzance na ostatní národy byl beze sporu veliký. *E. Bouvy* to vyjádřil slovy: „Křesťanský Východ je řeckým, jako je katolický Západ latinským. (*Études préparatoires au pélerinage eucharistique de Jérusalem,* Paříž 1893, 147.) Zvláště *Slované* podléhali jejímu vlivu. *K. Krczmar* se vyjadřuje pohrdlivě, že Slované byli od počátku svých dějin až po naše časy většinou jen *objektem* (předmětem) dějin. (Der Riss zwischen Orient und Okzident, Vídeň 1931, str. 46.) - O *byzantinismu* sluší poznamenati, že novější badatelé *(Diehl, Krumbacher, Vasiliev, Dvornik* a j.) sňali veliký díl potupy a pohrdání s beder *Nízkého Úpadkového císařství* („Bas-Empire").

9. SJEDNOCENÍ Str. 21.

O unijních snahách papežů do pádu Cařihradu (1453) viz: *B. Leib* T. J., Rome, Kiev et Byzance à la fin du XI. siècle, Paříž 1924; *W. Norden,* Das Papsttum und Byzanz, Berlin 1903; *A. A. Vasiliev,* Histoire de l'empire byzantin, 2 svazky, Paříž 1932. Dále: *Tondini,* barnabita, Rimskij Papa i papy pravoslavnoj vostočnoj cerkvi, Herder 1899, 2. vyd., Charbin 1934; *Čubatij M.,* Zachidna Ukrajina i Rym v XII. viči v svojich zmahannjach do cerkovnoj uniji; *Zapysky nauk. Tovarystva im. Ševčenka,* sv. 122, Lvov 1915. - O unijních snahách v epoce *avignonské* viz *Oriens* II (1934), str. 163-166. - Užitečné je též čísti: *Marini N.,* Costante sollecitudine dei Romani Pontifici per l'Unione delle Chiese Orientali dissidenti, *Bessarione* 32 (1916), str. 1-35; *De Meester Plac.,* Atti e direttive . . ., *Bolletino della Badia Greca di Grottaferrata,* 1933, 135 nn, 151 nn; *Dr. E. Šmurlo,* Rimskaja kurija na russkom pravosl. vostoké v 1609-1654 godach; Praha 1928 (dlouhé resumé francouzsky); *P. Pierling T. J.,* La Russie et le Saint Siège, 5 svazků, Paříž 1896-1912 (po smrti P. pokračoval v práci *Boudou); G. Hofmann T. J.,* Griechische Patriarchen und römische Päpste, OC sv. XIII. č. 47; XV. č. 52; XIX. č. 63; XX. č. 64; XXV. č. 76; XXX. č. 84; XXXVI. č. 97.

1. Podobně Řekové zneuctili latinské kostely za Kerullaria.

2. O dosahu florentské unie pro Slovany jsou důležité práce: *A. Ziegler,* Die Union des Konzils von Florenz in der russischen Kirche, Würzburg 1938; *B. Waczyński T. J.,* Nachklänge der Florentiner Union . . . OCP 1938, sv. IV., str. 441-472. Evokací florentského sněmu byl *V. Unijní týden od 27. dubna do 1. května 1938 ve Florencii.* Viz *ACM,* 1938, 172 nn, 207 nn.

10. V ČEM ZÁLEŽÍ SJEDNOCENÍ CÍRKVÍ Str. 24.

Calvet, Jak římská Církev rozumí sjednocení, ACM, 1925, str. 6 nn.

1. *Lev XIII.,* Praeclara gratulationis 25. VI. 1894, Leonis XIII. P. M. Acta, sv. XIV, str. 201.

2. *Pius XI.*, Mortalium animos 6. I. 1928, AAS XX., 1928, str. 15.

3. *P. Pl. de Meester* v jubilejní publikaci „L'Oriente Cristiano e il Concilio di Firenze 1438-1938", str. 4.

4. *Benedikt XIV.* v enc. „Allatae sunt" 26. VII. 1755, Benedicti XIV. P. O. M. Bullarium sv. III. Pars 2., str. 250.

5. *Lev XIII.*, tamtéž jako v pozn. 1. Jak ohleduplně respektuje Svatá Stolice národní zvyky, vysvítá ze směrnic Posv. kongregace pro rozšíření víry (Propagandy) (26. V. 1936, *AAS* 1936, str. 406 až 409), v nichž uvádí na paměť pracovníkům v misijních územích rozhodnutí téže kongregace z roku 1659, aby misionáři nikterak neodváděli domorodců od jejich zvyků a obyčejů, leč by očividně odporovaly náboženství a dobrým mravům (apertissime religioni et bonis moribus contraria). „Víra nezamítá ani neruší obřadů a zvyků žádného národa, nejsou-li zvrhlé, naopak vyžaduje, aby byly zachovány . . ." Viz též: *Joh. Pinsk,* Die Kirche Christi als Kirche der Völker, Paderborn 1935.

6. *Pii IX.* Pont. Max. Acta, Pars I. sv. I., str. 89-91.

7. *AAS* IX, 1917, str. 230. (Motu proprio *„Dei providentis"* z 1. května 1917, jímž ustavena Posv. kongregace pro církev východní.)

8. *M. J. Congar O. P.,* Chrétiens désunis., Paříž 1937. Congarův recensent P. *Karel Prümm T. J.* vítá skutečnost, že autor jde až k hranicím možnosti, poněvadž ve prospěch ideálu sjednocení církví musí se vyčerpati všechny možnosti. *Zeitschrift f. k. Theol.* sv. 62., 1938, str. 256. - *C. Korolevskij,* La méthode d'élaboration du code de droit canonique oriental, *Revue* des Sciences religieuses XVIII. (1938), XIX. (1939). - Papež *Pius XI.,* který zahájil kodifikaci práva východních katolických církví (AAS 1929, 577) (viz *Jan Jaroš C. Ss. R.,* Kodifikace vých. práva, *Časop. katol. duch.* 1934, 419-427; *A. Coussa,* De codificatione canonica Orientali, *Acta Congr.* iuridici intern. Romae 12.-17. XI. 1934, sv. IV. 1937, 481-532; *Dr. Lev Hlynka,* Kodyfikacija schidňoho cerkovnoho prava, *Bohoslovia* 1938, sv. XVI., str. 75 nn.) se vyslovil: „Nedávejme latinikům podnět se domnívati, že smějí Východanům

vzíti jejich liturgie, výsady a práva. My chceme jednotu, nikoli však jednotvárnost." Die Kathol. Missionen 1929, str 211. Spolupracovník kodifikační komise P. *C. Korolevskij* se zasazuje, aby ve východním kodexu byly ponechány pružné a nedosti precisované výrazy z východního práva.

Východní obřad, který tolikrát zaručila Svatá Stolice, se nebere jen ve významu liturgickém, nýbrž ve významu všeobecné církevní kázně. *(P. Herman T. J.,* De „Ritu" in Jure Canonico, OC č. 89, 1933, str. 104.) Zásluhou papežského Východního Ústavu proniká stále přesvědčení o *souřadnosti* východních obřadů s latinským.

9. O *„unio-unionismus-unitas"* viz článek *dra Grivce* v *AAV,* sv. XII., 1934, str. 119-124. Je zajímavé, že francouzský časopis „L'Union des Églises" se roku 1930 změnil na *„L'Unité del' Église".* Výstižnějším by bylo mluviti o *znovusjednocení* východních církví a jejich *integraci* (réunion, integration, *Congar,* Chrétiens désunis, str. 299).

10. Srv. Modlitbu k Panně Marii z roku 1868 (níže str. 149) s nařízením Papežské komise pro Rusko z 12. I. 1929, *AAS* XXI., str. 94.

11. R. 1936 schválilo Posvátné Officium „Vyznání víry" pro vracející se schismatiky.

12. *Congar,* Chrétiens désunis 299.

11. CESTY K JEDNOTĚ Str. 26.

Dosud nemáme díla o unijní metodice. Zásady podává *Congar* i *Rademacher* (Die Wiedervereinigung . . ., str. 72-102). Podle *Janina,* Les Églises . . ., (str. 629-633) psal sarajevský arcib. dr. *Šarič,* srv. *ACM* 1934, str. 54nn, 88nn. Výslovně o metodách unijní práce psal Fulbert *Cayré* v časopise UÉ 1922 (sic!) - 1924, str. 195nn, 228nn. Zajímavý je článek V. *Grumela* v témže časopise: Les diverses „théories de l'Union des Églises, UE VI., 1927, 289-292. Sem spadají studie lvovského řeckokatolického metropolity hr. Ondřeje *Šeptyckého:* Le rôle des Occidentaux dans l'oeuvre de l'Union des Églises, *Stoudion* 1926, III., 156-169, 1927, IV., str. 3-18, 49 až 60. La mission du monachisme dans l'oeuvre de l'Union des Églises, tamže, 1923-1924, I., str. 10-12,

33-40. P. Cirillo *Korolevskij:* Le Clergé occidental et l'apostolat dans l'Orient asiatique et gréco-slave. 1924. *Dr. Grivec:* De methodo agendi in confinibus Orientis, *ACV,* IV., 1927, str. 174-179. P. *Tabinskyj,* Ščo potribno dlja uspišnosty cerk. pojednannja, *UZ,* 130-146. V. *Velyčkovskyj,* CSSR., Metodika unijnoji praci miž nezjedynenymy pravoslavnymy na Volyni, *UZ,* 147-157. Pro unii a proti *„unifikaci"* psal studita o. *Augustin* v haličském časopise *Nyva* 1934, 292nn, *(ACM* 1934, 328n.) O *irenické* metodě D. C. *Lialine* v časopise *Irénikon* 1938, XII, str. 3-28, 131-153, 236-255... Takticky poučné jsou taktické polemiky v Řecku, OC 1930, sv. 18, str. 1-157.

1. A. *Raes T. J.:* De forma Liturgiae Slavae, Ruthenae et Russicae, *ACV,* VII., 83-90. - *ACM,* 1937, 345nn, 367nn; Le rituel ruthène depuis l'union de Brest, *OCP,* sv. I. 1935, str. 361-392.

Jos. *Bocian:* De modificationibus in textu slavico liturgiae S. Joannis Chrysostomi apud Ruthenos subintroductis. XPVCOCTOMIKA, Řím 1908, str. 929-969. P. Cirillo *Korelevskij* nazývá latinské prvky ve východ. liturgii *hybridismy.* (Brožura *„L'uniatisme"* ve sbírce *„Irénikon-Collection,* 1927 č. 5-6. Proti obhajobě haličského basiliána P. Theodosia *Haluščynského* pokračoval ve své polemice: Réflexions sur l'Uniatisme, *Irénikon.* VI, 1929, str. 232-260. P. Nilo *Borgia* z Grotta-Ferraty nazývá obřadovou kontaminaci jemněji, avšak stejně odmítavě, *transposicí* - proložením. Se strany uniatů rázně hájí přejímání liturgických prvků latinského obřadu stanislavovský p. biskup *Chomyšyn;* památný je jeho okružní list proti *byzantinismu* ze dne 23. března 1931. Za čistotou a očistou východního obřadu u sjednocených katolíků stojí lvovský metropolita O. *Šeptyckyj.* V prosinci r. 1937 shrnul veliký tento hierarcha otázku obřadové čistoty do těchto slov: Titíž západní katolíci a bohoslovci, kteří naši katolickou víru posuzovali podle růženců, škapulířů a obřadových změn, považují dnes tyto změny za důkaz, že jsme neodpovědnými pracovníky o díle sjednocení. Z ohledu na takové zásadní změny mezi západní křesťanskou společností je zřejmé, že se musíme se svými pojmy, se svými

zvyky a svou prací přizpůsobovati - třebas pozenáhlu a zřejmě legálně - těmto pojmům západní Církve. - *UZ* str. 18. - Obřadových změn se dotkl *Lev XIII.* v enc. *Orientalium dignitas* ze dne 30. XI. 1894, Leonis XIII. Acta, sv. XIV, str. 361.

2. Jen církev obřadu *gruzínského* nemá dosud své samostatné katolické organisace.

3. Oficielní stanovisko katolické Církve v minulosti a přítomnosti zachycuje rektor římského Rusika P. Filip de *Régis* T. J. v článku: „Na jaki obrządek?", *Oriens* 1938, str. 35-39.

Lvovský *dr. Gabriel Kostelnyk* dobře poukázal na to, že nutno rozlišovati *dvojí* stanovisko k unii: stanovisko *oficielní* katolické Církve, vyslovené především jasně na sněmu florentském, a stanovisko *neoficielní* okrajových států katolických, hraničících se světem pravoslavným; první je bezvadně příznivé, druhé je svaté unii nepřátelské. Srv. *UZ*, str. 90-97. - K objasnění můžeme poukázati na zprávy *ACM* 1935, 208; 1938, 318-319.

4. „Pro nás i pro dílo svatého sjednocení je důležitější vzájemné sblížení katolíků a východních nesjednocených, o něž usilujeme teoretickými studiemi, než aktuální práce a aktuální získání nesjednocených. Tím se zásadně lišíme od oněch apoštolů unie, kteří sní o návratu nesjednocených k „plné katolické víře", čili o návratu ke katolické víře i latinskému obřadu... Pro ně je tento zisk nejobvyklejším a jediným triumfem. Pro nás je zásadní škodou a ztrátou. Samozřejmě nemyslíme tak pro obřad a z obřadového vlastenectví, nýbrž pro samou záležitost svatého sjednocení. Neboť co prospěje katolické Církvi takový zisk, třebas se týkal mnohých, když současně odpuzuje a oddaluje ostatní nesjednocené?" - Metropolita *Šeptyckyj*, *UZ*, str. 19-20. Tyto dva směry se střetly i na VI. sjezdu velehradském *(Grivec-Vilinský)*, ACV V. (1927), str. 174nn, 215.

5. Jednotlivci, kteří jasně poznávají pravost katolické Církve, nemusí ani *nesmějí* čekati, až se spojí s katolickou Církví jejich nesjednocená církev, k níž dosud náležejí. - Srv. uvedenou práci P. de *Régise* T. J.

6. *Stoudion*, sv. I., 1922 (sic!) - 1924, str. 10. - Ad.

Jašek, „Snahy a práce papeže Benedikta XV. o sjednocení křesťanských církvi", *ACM* 1922, str. 19nn.

7. Motu proprio *„Dei providentis"* 1. V. AAS IX., 1917, str. 29-31.

8. Motu proprio 15. X. 1917, AAS IX., str. 531-533.

9. Enc. *Rerum Orientalium* 8. IX. 1928, AAS XX., 1928, 277-288. - Posv. kongregace pro semináře a university opět zdůraznila toto studium 28. VIII. 1929, AAS XXII., 1930, 146-148. - O unionismu *Pia XI.* viz Ch. *Quénet,* Pie XI. et l'Orient séparé, Paříž 1931; De *Belloy* T. J., Pie XI. et le retour à l'Unité de l'Orient séparé, ACP str. 125-142, nebo *totéž* OC č. 55, 1929, str. 5 nn; S. S. Pie XI. et les Églises d'Orient, UÉ 1929, 167-175. *Fr. Jemelka,* Pius XI. - apoštol míru a jednoty, ACM, XXX., str. 77-79, 103-105. Deset let Pontifikátu Pia XI. v září unionismu, *Museum* r. 63, 1931/32, str. 78-80; Ks Ant. *Dąbrowski,* Pius XI. a ruch unijny; J. *Schweigl* T. J., Papst Pius XI. und die Kirchen des Orients, *Die katholischen Missionen,* 1929, str. 209-213.

10. Zvláště v enc. *„Ecclesiam Dei"* 12. XI. 1923, AAS XV, 572-582.

11. *Jugie,* La prière, str. 200.

12. Otakar *Březina,* Hudba pramenů, sv. I. 3. vyd., str. 47. - *Lev XIII.* v listě ke kardinálům 5. VII. 1897 je povzbuzoval vzhledem ke svým unijním snahám: „vynasnažte se, abyste naše snahy podporovali *všemi* prostředky křesťanské lásky", *Leonis XIII.,* Acta, sv. XVII., str. 213. - *Pius X.* 8. VII. 1908 v listě metrop. Šeptyckému po prvním sjezdu velehradském upozornil katolické bohoslovce, „aby stejně horlivě sloužili jak křesťanské lásce, tak i křesťanské pravdě"; *Pii X.* Acta, sv. V., str. 288; *Pius XI.* v enc. proti nesprávným snahám ekumenického panchristianismu, *Mortalium animos,*[1] 6. I. 1928 rovněž upozornil, že neopatrná láska může býti ke škodě svaté víry (*AAS* XX., str. 12). V audienci, poskytnuté účastníkům mezinárodního sjezdu *„Pro Oriente Christiano"* ve dnech 2.-6. V. 1937,

[1] Arenga „M. A." je vzata z listu *Lva XIII.* ke kardinálům 5. VII. 1897; *Leonis XIII.* Acta, sv. XVII., str. 213.

poukázal na význam *lásky:* „Láskou k jednotě! Láska však nikterak nesmí zatlačiti pravdu" *AAV* XIII., str. 305.

13. OC č. 14, sv. IV., 1925, str. 1-80.

14. *Congar,* Chrétiens désunis, str. XIII-XIV. P. *Urban* T. J. De iis, quae theologi catholici praestare possint et debeant erga ecclesiam russicam, ACV, I., str. 13-35.

15. „Církev neučiní nic bez spolupráce všech svých věřících", *Irénikon,* ročník I. 1926, str. 2; P. *Tabinskyj,* Molytva . . . str. 22.

16. *Rademacher,* Die Wiedervereinigung . . ., hlava III.: Jediná možná cesta sjednocení. 1. Vnitřní ochota k sjednocení. 2. Život z ducha evangelia, str. 85-102. - „K duchovní obnově všeobecné křesťanské jednoty je potřebí božského divu. Jen pokorná poddajnost božským osvícením a vnuknutím přivede mysli a srdce ke spolupráci o velikém díle, naznačeném našim Spasitelem: Aby všichni jedno byli, jako i My jsme jedno." P. *d'Herbigny,* OC I, 1923, str. 7.

17. Metrop. hrabě Ondřej *Šeptyckyj* v anketě „Slované mluví k Slovanům" ve vánoční příloze Lidových listů 1933, str. 5.

18. „Sjednocení církví se nedovrší nebo aspoň se neupevní bez prolití mučednické krve. To je tajemná podmínka každé katolické misie a tato podmínka našeho apoštolování na východě musí býti splněna, jinak spásonosná milost na poli tom nerozkvete. S naší strany je tedy ke sjednocení třeba pravdy, spravedlnosti, víry, modlitby, lásky, obětavosti". O. Gleb *Verchovskij,* ACM 1924, 325.

12. PŘEKÁŽKY SJEDNOCENÍ Str. 31.

Naše řádky o překážkách jsou jen zběžným dotekem velikého problému. Několik pohledů podal nedávno Jan *Chodil* ve stejnojmenném článku, *ACM* 1938, 311-317; 342-345.

1. *M(aximos) M(alatakis)-Dr. Segeťa,* Církev východní a západní, Olomouc 1928, a celá polemická literatura „à propos", jako *Brandi* T. J., *Duchesne, Tournebize* T. J., *Baur* O. M. Cap. atd. Srv. *Palmieri,* Theologia dogmatica orthodoxa, sv. I. str. 637

až 638. Souborně a přístupně pojednal o věroučných rozdílech P. *Spáčil* T. J., Pravoslavná theologie a možnost unie s východními církvemi, Praha 1925, Knihovnička Čas. kat. duchov. č. 1.

2. „Praecipuum dissidii caput, de Romani Pontificis primatu" napsal Lev XIII. v enc. *Praeclara gratulationis,* Leonis XIII. Acta sv. XIV, str. 199. Eliáš *Miniates,* Petra skandálou, Athény 1840, str. 79. - P. *Hermann Thomas* O. S. B. praví, že „jediným podstatným rozdílem mezi katolickou Církví a pravoslavím je pojem o Církvi, vybudovaný vatikánským sněmem." Domnívá se, že by se zde při dobré vůli mohlo docíliti shody, kdyby se více na podkladě církevního podání osvětlilo vatikánské dogma pod zorným úhlem pojímání Církve jako mystického Těla Kristova. - CO 1938, III. str. 60-63. - O pravoslavné eklesiologii viz *Congar,* Chrétiens désunis, 249-275. - Petr Antiošský v XI. stol. nazývá vložení „Filioque" do vyznání víry „zlem, a to ze všech zel nejhorším zlem" - PG. 120, 804 B.

3. I zemřelý metropolita *Antonín Chrapovický,* bývalý spolukandidát Tychonův na patriarchální stolec ruský, se dovolával Chomjakova v anketě *Lid. listů,* Vánoční příloha 1933, str. 6. - K předním ruským eklesiologům, pokračujícím v duchu Chomjakovově, náleží: *Svietlov, Florenský, S. Bulgakov, Arseniev, Karsavin* (vůdce eurasiatů), bulharský theolog *Zankov;* mimo to *Berdjajev,* V. *Zienkovský,* Jiří *Kolemin, Glubokovský* († 1937), *Florovský.* - Viz *Tyszkiewicz* T. J., Doctrinae de Ecclesia theologorum Russorum pravoslavorum, Řím 1937. - *Schultze* B. T. J., Die Schau der Kirche bei Nikolai Berdiajew, *OCA* 1938, č. 116. - *Spáčil* B. T. J., Conceptus et doctrina de Ecclesia iuxta theologiam Orientis separati, *OC* č. 28 (1924); *Jugie,* Theol. dogm. sv. IV., Paříž 1931.

4. Vlad. *Soloviev* postřehl dobře monofysitismus východních církví. Všeobecně ve východní theologii převládá *platonismus,* či spíše *plotinismus,* ovlivněný národním separatismem - fyletismem a ústící ve zřízení *autokefalií* (srv. O. Lotockyj, Avtokefalija, sv. I., Zasady avtokefaliji, Varšava 1935, vyšlo jako 16. svazek Prací ukrajinského vědeckého Ústavu).

5. P. *Tyszkiewicz* T. J. vyslovil duchaplnou hypothesu, že i popření vycházení sv. Ducha i ze Syna (skrze Syna) je následkem tohoto východního okasionalismu. Přes všechen obdiv k tomuto hlubokému znalci východní theologie si dovolujeme rozhodně pochybovati, že by *Fotius* byl dospěl ke svým tvrzením o Duchu svatém po cestách vědomého neb neuvědomělého okasionalismu.

6. Církve pravoslavné jsou tudíž ochotnými služkami státní moci.

7. *Cayré* udává tyto překážky unijní práce: 1. Náboženské předsudky. 2. Nacionalismus. 3. Příchylnost k vnějším formám náboženským. UE 1922 až 1924, str. 228. - Bezprostřední pojem o duchu ruského bohosloví možno si utvořiti z nevelkého díla S. *Bulgakova*, L'Orthodoxie, Paříž 1932. Pronikavý je i článek A. *Szeptyckého*, Deux mentalités, *Irénikon* 1926 (1), 264 nn.

8. Jsou samozřejmě - při nejednotě pravoslavných direktiv - i silné hlasy, volající po sjednocení, avšak samy v sobě neopravňují k velikému optimismu. I. I. *Sokolov* napsal: „Pravoslavný Východ si přeje církevní jednoty a modlí se za ni, avšak hlavní překážka k tomu je v samém latinstvu . . *O sojedinenii vostoč. i zapad. Cerkvej*, Petrohrad 1911, str. 69; *UZ* str. 131.

9. Die Wiedervereinigung . . . str. 114. - Pius XI. v enc. *Mortalium animos* odmítá však postoj oněch protestantských ekumenistů, kteří chtějí jednat o jednotu s katolickou Církví jako rovni s rovným, s úmyslem, aby se nemusili zříci domněnek, pro něž vlastně se nacházejí mimo katolickou Církev. - *AAS* XX, 1928, str. 10. - Ohlas encykliky ve světovém protestantismu zachycuje K. *Krczmar*, Rom und der Ruf zur Einheit, Vídeň 1929, str. 90-171.

13. VÝHLEDY DO BUDOUCNA Str. 35.

Lathoud D. A. A., Les perspectives actuelles de l'union des Églises, Paříž 1929.

1. „Jen veliké světodějné události a zásah Boží Prozřetelnosti může odstraniti následky rozkolu," *Hergenröther*, Photius, sv. III. str. 876. „Znovusjednocení je především předmětem modlitby a

theologální naděje. - *Congar,* Chrétiens désunis. str. 345. - O stanovisku pravoslavných k encyklice „Mortalium animos" viz R. *Janin* A. A., Les Orthodoxes et l'Encyclique M. a., *Echos d'Orient* 1929, str. 92 nn, 316 nn; S. *Bulgakov,* Lozanskaja konferencija i papskaja Enciklika, *Put',* č. XIII (říjen 1928) 71-82; totéž anglicky *The Christian East,* Autumn 1928, str. 116-126.

2. Jak úchvatně vylíčil Vl. *Soloviev* v Legendě o Antikristu.

14. MODLITBA Str. 36.

1. *Jugie,* La prière . . ., str. 38. „A tak . . . modlitba a vždy vnitřnější připodobnění se Kristu připraví dílo pravého sblížení. Politika a diplomacie jsou zde bezmocnými. Či nespočívá na nich značná část odpovědnosti za roztržky v minulosti?" *D'Herbigny, OC.* I, 1923, str. 6.

2. Pastýřský list německých biskupů z fuldské konference 19. VIII. 1938.

3. P. M. *Meschler* T. J., Die Grundlehren des geistlichen Lebens, Herder 1922, 14. vyd., str. 27.

4. *Pohle,* Lehrbuch der Dogmatik, sv. II., Paderborn 1903, str. 478. - Význam modlitby zhodnotil *sv. Alfons,* učitel spásy a modlitby, kategorickým tvrzením: „Kdo se modlí, jistě dojde spásy; kdo se nemodlí, jistě bude zavržen. Všichni svatí (mimo děti) dosáhli spásy modlitbou. Všichni zavržení zahynuli proto, že se nemodlili!" Veliký prostředek spásy, Opera dogmatica, vyd. *Walter,* sv. II., str. 646.

15. PROČ SE MODLIT? POHNUTKY Str. 37.

Sleduji *Jugie,* La prière . . ., str. 124-215. - Též *ACV* III., Praha, IV. přednáška, str. 1-6.

1. J. *Calvet,* Le problème catholique de l'Union des Églises, Paříž 1921, str. 8. - „Čína se nikdy neobrátí, nepřivedeme-li napřed Rusko do lůna jednoty . . . Jakmile se jednou Rusko stane katolickým, Čína a Japonsko budou brzy následovati." Bývalý emauzský benediktin z Prahy. Dom. *Galen,*

zakladatel *„Katolické jednoty"* The Ecclesiastical Review 1926, sv. 74, str. 239; ÚÉ 1926, 167.

2. Srv. též Chrysostomus *Baur* O. S. B., Was verdanken wir dem christlichen Orient? CO 1936, I. ročník, č. 1., str. 5-7.

16. PAPEŽOVÉ A MODLITBA Str. 41.

1. *Quénet,* L'Unité des Églises, str. 139-153 (bez dokladů); P. J. *Keller* S. J., O útok křesťanské jednoty, ACM 1939, str. 1; *Tondini,* La prière et l'appui du Saint-Siège et de l'épiscopat dans l'oeuvre de la réunion des Églises, Paříž 1876.

2. Pii IX. Pont. Max. Acta, pars I., sv. I., str. 23.

3. Tamtéž, str. 91.

4. Tamtéž, sv. IV., str. 430. O nepřijetí papežské výzvy k vatikánskému sněmu se strany Východanů viz Em. *Campana,* II Concilio Vaticano I., parte prima, str. 49-63.

5. Leonis XIII., P. M. Acta, sv. II., str. 136. - Viz též dr. Fr. *Cinek,* Velehrad víry, Olomouc 1936, str. 311-323. - Encyklika s výkladem bisk. *Strossmayera* vyšla samostatně. - Jan *Vychodil,* Jubileum C.-M. encykliky „Grande munus", Brno 1904. - O unionismu Lva XIII. viz *Tondini,* Ciò che il Pape Leone XIII. ha già ottenuto per l'unione delle chiese, Cařihrad 1896.

6. Acta sv. XIV., str. 407.

7. Tamtéž sv. XV., str. 55.

8. Tamtéž sv. XVI., str. 286-287.

9. Tamtéž sv. XV., str. 309.

10. Tamtéž sv. XVI., str. 287. - Lev XIII. doufal, že se zanedlouho vyplní naděje zbožných věřících, „že totiž Maria bude oním šťastným poutem, jehož pevnou a jemnou silou se stanou všichni, kdo milují Krista, jedním národem bratří, poslouchajících jako společného otce Kristova zástupce na zemi, římského Velekněze". Enc. *Adiutricem populi,* Leonis XIII., Acta sv. XV., str. 306. - Snad měl papež výslovně na mysli výrok ruského konvertity, jenž se stal barnabitou, hr. *Šuvalova:* „Maria bude zajistě poutem, spojujícím obě církve, a toto pouto sjednotí všechny, kdož Ji milují, v národ bratří pod otcovským vedením zástupce Ježíše Krista",

Ma conversion et ma vocation, Paříž 1859, část II., § 9. - Maria je - „Mať vsego sobornago Christa". *Tyszkiewicz,* Učenie o Cerkvi, Paříž 1931, str. 94.

11. Leonis XIII. Acta, sv. XV, str. 185.

12. Tamtéž.

13. Tamtéž str. 187. *Jugie* výstižně napsal: „Duch svatý udržuje jednotu mystického Těla Kristova. On je podnětem modliteb, jež konáme za znovuzavedení křesťanské jednoty", La prière..., str. 109. - Podle slov *sv. Cyrila* Alex. „jedním a tímže Duchem, totiž Duchem svatým, dokonal Kristus sjednocení všech lidí vespolek i s Bohem. Nehledě na to, kolik je nás, ani na naši rozptýlenost, působením Kristovým Duch Otce i Jeho samého v nás přebývá a sjednocuje naše duše." Výklad na Jan 17, 20. - *Tyszkiewicz,* Učenie o Cerkvi, str. 82. - *Congar,* Chrétiens désunis, str. 68 nn.

14. Acta sv. XVII., str. 213.

15. *Congar,* Chrétiens désunis, str. X., srv. AAS 1917, str. 61. - Velikého unijního významu je apoštolská konstituce „Tradita ab antiquis" ze dne 14. IX. 1912, jíž Pius X. dovolil katolíkům přijímati nejsv. Svátost oltářní podle obřadu buď latinského neb východního. - Dnes se velikonoční sv. přijímání radí přijímati každému podle jeho obřadu, při zaopatřování každý má přijímati ve svém obřadě, vyjma případy nalehavé. AAS 1912, sv. IV., str. 614-616. Srovnej *CJC* kan. 866 s prameny a *„Il Monitore Ecclesiastico"* 1925, str. 103!!

16. AAS 1916, VIII, str. 137-138; AAS 1916, VIII, 139-140. Světová oktáva AAS IX, 1917, str. 61-62.

17. AAS XII, 1920, str. 468.

18. V prvním svém okružním listě „Ubi arcano" 23. XII. 1922 vytkl si za heslo svého pontifikátu obnoviti „Mír Kristův v království Kristově", viz AAS XIV, 1922, str. 691.

19. AAS XV, 1923, str. 581.

20. Tamtéž str. 581-582. - *O Eucharistii* jako o zdroji jednoty viz enc. *Lva XIII.* „Mirae caritatis" ze dne 28. V. 1902, Leonis XIII. P. M. Acta sv. XXII, str. 127-129. - *Grivec-Švehlák-Jemelka,* Kristus v Církvi, str. 128-134. „Vyvrcholení obecné spojitosti s Kristem ve svatém přijímání je zároveň vrcholem nadpřirozeně životní *společenské spoji-*

tosti mezi křesťany" (134-5). - *Tyszkiewicz*, Učenie o Cerkvi, str. 89-94. - *Salaville*, De cultu Ss. Eucharistiae in Oriente, ACL str. 54-79. - *Alexandrov*, Božestvennaja Evcharistija - sjemja cerkovnago jedinstva, Slovo istiny, I. č. 2., 1913, str. 10. - *Tondini de Quarenghi*, L'Eucharistie dans le retour de l'Église gréco-russe à l'unité catholique, Paříž 1894. - L'Euch. dans le retour de l'Église grĕco-russe a unité catholique; *Rapport lu au Congrès euch. de Reims en 1894. Actes du Congrès*, str. 789. - *Jugie*, La prière . . ., str. 111. - P. *Gordillo* T. J., Eucharistické meditace za VI. velehradského unijního sjezdu, ACV VI., str. 247-257; zdůraznil také potřebu eucharistického *smíru* za naše odloučené bratry na Východě. - *Charmot* T. J., Le sacrement de l'unité. Méditation sur la sainte messe. Paříž 1936, zvláště str. 229-307.

21. *Die katholischen Missionen*, 1929, str. 213. - O založení „Russika" viz AAS XXI, 1929, 577-581.

22. AAS XXI, 1929, str. 643.

23. V tajné konsistoři 30. VI. 1930; AAS XXII, str. 301. - K smíru za Rusko vybízí list ke kard. *Pompilimu* 2. II. 1930. Srovnej též: *Walsh* Edm. T. J. Why Pope Pius XI. asked prayers for Russia on March, 19, 1930.

24. *Gordillo*, Compendium . . ., str 255-256; *L'Oriente Cristiano* e l'Unità della Chiesa, I (1936) č. 1., str. 13-14.

17. KDY A KDO SE MÁ MODLITI Str. 53.

1. *Irénikon*, I., 1926, str. 2. - *Tabinskyj*, Molytva . . ., str. 22.

2. Multorum preces facilius exaudiuntur. *Sv. Tomáš*, S. Th. 2-2, q. 83. a. 7. ad. 3.

3. Srv. *Jugie*, La prière . . ., str. 238. - Jistě i *kongregace Sester cyrilometodějských* věnuje zvláštní pozornost tomuto vnitřnímu apoštolátu modliteb, obětí a smíru, ač jejím hlavním účelem je „péče o ženskou mládež hlavně při podpoře děl křesťanské lásky pro sjednocení odloučených Slovanů s katolickou Církví". Tuto kongregaci založila Matka R. M. *Nesvadbová*; dostalo se jí schválení moravského metropolity *dra L. Prečana* dne 8. IX.

1928. Ochránci nové kongregace jsou Nejbl. Panna Maria nanebevzatá a sv. Cyril a Metodéj. Ústřední dům je v Brně (Lerchová 25) s klasickým dívčím gymnasiem. - Dr. *Cinek,* Velehrad víry, Olomouc 1936, str. 537-539.

18. APOŠTOLÁT SV. CYRILA A METODĚJE Str. 54.

1. The Ecclesiastical Review, LXXIV, 1926, str. 234-240; UÉ, V., 1926, str. 166-168; ACV, VI, str. 259; ACV, VII, str. 251-262.
2. Dr. Fr. *Cinek,* Arcib. dr. Ant. Cyril Stojan, Olomouc 1933, str. 245. - První práce Stojanovy pro ACM jsou z roku 1885; tamže str. 153 nn.
3. AAS, XIII, 1921, str. 558.
Pius XI. v jubilejním roce svatováclavském vzdal zaslouženou chválu Apoštolátu svatého Cyrila a Metoděje v listě čsl. biskupům Caritatem decet, AAS, XXI, 1929, str. 136. - Naposledy kard. *Tisserant* za Posv. kongregaci pro vých. církev tlumočil svou radost z činnosti ACM a jeho vůdců, především J. Exc. pana arcibiskupa olomouckého dra *Leopolda Prečana.* ACM, 1938, str. 347-348.
4. V originálu tisk není proložen.
5. ACV, V., str. 236-239; dr. *Cinek,* Velehrad víry, str. 513, píše: „Roku 1926 vzniká na návrh *dra Grivce* kněžský spolek „Apoštolát jednoty"." Srv. též tamže str. 533-534. - O ceně ACM pro unionismus viz *ACV,* IV., str. 100-108.

19. PŘÍTOMNÁ KNÍŽKA Str. 59.

1. *Dieux* M. A., Croisade pour l'Unité du monde chrétien, Paříž 1926.
„Když cítím velikou touhu, abych obdržela od věčného Otce nějakou milost, utíkám se k trpícím dušim, aby přednesly ony mou prosbu, a pak se cítím zavázána jejich přímluvě za úspěch své modlitby." - *Sv. Kateřina Boloňská,* Bolland., Acta Ss. 9. III.

20. VÝZVA Str. 61.

1. Barnabita P. *Šuvalov,* jenž se stal z pravoslavného katolíkem, vyslovil se jednou před *Piem IX.,*

že je ochoten obětovati život za návrat své ruské vlasti ke katolické jednotě. Papež, naráželje na proroka Daniela, pravil: „Nuže, opakujte třikrát denně před Ukřižovaným toto prohlášení! Vy jste mužem tužeb (vir desideriorum). Buďte ubezpečen, že se vaše touha vyplní; ano, vyplní se, i kdyby prorokovy týdny se měly proměniti v leta; avšak vyplní se každým způsobem!" - J. *Gobbio,* Vita di P. A. S., Bologna 1867, str. 252. - *Jugie,* La prière . . ., str. 123.

2. List Leonii z ledna 1895.

3. Listy *sv. Terezie Ježíškovy* (Braito), Praha 1925, str. 34-35.

4. *Jugie,* La prière . . ., str. 121. - Můžeme tvrditi bez bázně, že se klameme; budeme-li my katolíci sjednoceni v modlitbě, nebude dlouho trvati a sjednotíme se i v ostatních věcech. - Tamže str. 49.

5. Srv. *Jugie,* La prière . . ., str. 233-234.

Sv. Cyrile a Metoději, orodujte za nás!

DÍL DRUHÝ

Modlitby

„Otče svatý, *zachovej* je ve svém jménu, které jsi mi dal, *aby byli jedno jakož i my* . . .

Neprosím pak toliko za ně, nýbrž i za ty, kteří skrze slovo jejich uvěří ve mne, aby všichni byli jedno jako Ty, Otče, ve mně a já v Tobě, aby i oni v nás jedno byli, by svět uvěřil, že jsi Ty mne poslal." (*Jan* 17, 11. 20-21.)

„Nyní Té vzývám, velký Bože, buď milostivým a laskavým ke svým Výchoďanům!" (*Konstantin Veliký* u *Eusebia*, Vita C. II, 55.)

I. Modlitby k Bohu Trojjedinému

1. Střelné modlitby.

Králi věků nesmrtelnému a neviditelnému, jedinému Bohu čest a sláva na věky věkův. Amen.

Odp. 500 dní. *Plnomoc. odp.* za obyč. podmínek, modlí-li se tento povzdech zbožně denně po celý měsíc. - PPO č. 1.

Tebe Boha Otce nezrozeného, Tebe Boha Syna jednorozeného, Tebe Ducha svatého Utěšitele, svatou a jedinobytnou Trojici, celým srdcem i ústy vyznáváme, chválíme a dobrořečíme.

Odp. jako na předcházející modlitbičku. - PPO č. 3.

Ve všem se děj, budiž chválena a na věky vyvyšována nejspravedlivější, nejvyšší a lásky nejhodnější vůle Boží!

Odp. jako nahoře. Mimo to *plnom. odp. v hodině smrti* pro ty, kdo se tuto modlitbičku často v životě zbožně modlili, když se vyzpovídají a přijmou svatě přijímání, anebo aspoň vzbudí dokonalou lítost, vysloví nejsvětější jméno Ježíšovo ústně, neb není-li to možno, aspoň v srdci, a přijmou trpělivě z ruky Boží smrt jako úděl za hřích. - PPO č. 4.

Můj Bože, učiň, ať se sjednotí všechny duše v pravdě a všechna srdce v lásce!

Odp. 300 dní. - PPO č. 10.

Netrestej nás, Hospodine, podle našich

hříchů, jež jsme spáchali, ani podle našich nepravostí! (Ž. 102, 10.)

Odp. 500 dní. Plnom. odp. jednou za měsíc za obyč. podm. - PPO č. 23.

Nevzpomínej, Hospodine, našich dávných nepravostí a pro své jméno buď shovívavým k našim hříchům! (Ž. 58, 8-9.)

Odp. jako předcházející. - PPO č. 24.

Chvalte Hospodina všechny kmeny, chvalte Ho všichni národové: poněvadž se potvrdilo na nás Jeho milosrdenství a pravda Páně zůstává na věky! (Ž. 116.)

Odp. 500 dní. Odp. *tří let,* když se modlí veřejně. *Plnom. odp.* jednou za měsíc za obyč. podmínek, když se koná denně. - PPO č. 24.

Abys všechny bloudící k jednotě Církve přivolati a všecky nevěřící ke světlu evangelia přivésti ráčil: prosíme Tě, uslyš nás!

Odp. 300 dní. - PPO č. 575.

2. Liturgické modlitby církve západní.

VELKOPÁTEČNÍ

Modleme se, nejmilejší bratři, za svatou Boží Církev, aby ji Bůh a Pán náš ráčil usmířiti, sjednotiti a opatrovati na celém okrsku zemském a podrobil jí knížectví a panství, nám pak aby dopřál žíti v míru a pokoji a oslavovati Boha, Otce všemohoucího:

- Všemohoucí věčný Bože, který jsi v Kristu zjevil všem národům svou slávu, zacho-

vej nám účinky svého milosrdenství, aby Tvá Církev, rozšířená po celém světě, vytrvala s pevnou vírou ve vyznávání Tvého jména. Pro téhož Pána našeho Ježíše Krista, který s Tebou žije a kraluje Bůh po všecky věky věkův. Amen. Z Římského misálu.

ZA ROZKOLNÍKY

Bože, jenž chyby napravuješ, rozptýlené shromažďuješ a shromážděné udržuješ: vylej milostivě, prosíme, na křesťanský lid milost své jednoty, aby, odlože rozdvojení a sjednotě se s pravým pastýřem Tvé Církve, mohl Ti hodně sloužiti. Pro Krista Pána našeho. Amen. Z Římského misálu.

Odp. *tří let. Plnomocné odp.* za obyčejných podmínek, koná-li se tato modlitba denně. - PPO č. 576.

ZA BLUDAŘE

Všemohoucí, věčný Bože, který chceš, aby všichni byli spaseni a nikdo nezahynul, shlédni na duše oklamané ďábelskou lstí, aby srdce bloudících, odložíce všelikou kacířskou nepravost, se vzpamatovala a navrátila k jednotě Tvé pravdy. Pro Krista Pána našeho. Amen. Z Římského misálu.

Odp. *tří let. Plnomoc. odp.* za obyč. podm., koná-li se modlitba denně. - PPO č. 577.

ZA JEDNOTU KŘESŤANŮ

Pane, jenž jsi rozličné národy sjednotil ve vyznání svého jména, dej znovuzrozeným

křestním pramenem jednotu mysli ve víře a jednotu skutků ve zbožnosti. Pro Krista Pána našeho. Amen.

Modlitba ve čtvrtek po velikonocích.

PODOBNÁ MODLITBA

Pane, jenž bloudícím ukazuješ světlo své pravdy, aby se mohli vrátiti na cestu spravedlnosti: dej, aby všichni, kdož se hlásí ke křesťanskému vyznání, se vystříhali toho, co je nepřátelským křesťanskému jménu, a usilovali o to, co mu prospívá. Pro Krista Pána našeho. Amen.

Modlitba III. neděli po velikonocích.

JINÁ PODOBNÁ

Pane, jenž mysli věřících sjednocuješ v jednu vůli: dej, aby Tvoji národové milovali to, co přikazuješ, a toužili po tom, co slibuješ, aby uprostřed světských proměn naše srdce byla zakotvena tam, kde jsou pravé radosti. Pro Krista Pána našeho. Amen.

Modlitba IV. neděli po velikonocích.

ZA SVORNOST

Bože, dárce pokoje a milovníče lásky: dej svým služebníkům pravou shodu s Tvou vůlí, abychom byli osvobozeni ode všech pokušení, jež nás znepokojují. Pro Krista Pána našeho. Amen. Z Římského misálu.

ZA DUCHA JEDNOTY

Pane, jenž jsi dal Ducha svatého svým apoštolům, jednomyslně dlícím na modlitbách s Marií, Matkou Ježíšovou: dej nám, abychom pod ochranou téže své Matky a Královny apoštolů mohli Tvé velebnosti věrně sloužiti a slávu Tvého jména slovem i příkladem rozšiřovati. Pro téhož Pána našeho Ježíše Krista, jenž s Tebou žije a kraluje v jednotě téhož Ducha svatého, Bůh po všecky věky věkův. Amen.

V sobotu po Nanebevstoupení.

3. Liturgické modlitby církve východní.

MODLITBA SV. BASILA

Dobrý Bože, shovívavý a přemilostivý, jemuž se vždy a všude, na nebi i na zemi vzdává klanění a sláva, jenž miluješ spravedlivé a nad hříšníky se smilováváš a všechny zveš ke spáse pro svá zaslíbení příštích dober: Ty sám, Hospodine, přijmi nyní i naše modlitby a usměrni náš život podle svých přikázání: osvěť naše duše, posvěť naše těla, naprav naše myšlenky, očisť náš rozum a zbav nás všelikě tísně, zla a nemocí a vášní, obklop nás svými svatými anděly, abychom pod jejich záštitou chráněni a vedeni dospěli k jednotě víry a k poznání Tvé nedostižné slávy: poněvadž jsi blahoslaven na věky věkův. Amen.

Z řeckoslovanských kněžských hodinek.

MODLITBA SV. METROFANA SMYRENSKÉHO

Nyní Tebe oslavujíce, ó Trojice, jediný Počátku, Bytosti vševládná a Tvůrkyně veškerenstva, Svrchovaná, Věčná, přemilosrdná, lidumilná a dobrá: prosíme Tě za odpuštění hříchů, za mír světa a za svornost církví.

Jediné Panství a jediná božská Svrchovanosti v trojí záři trojího slunce, přijmi dobrotivě ty, kteří Ti pějí hymny slávy, a zbav je provinění, pokušení a protivenství a ve své lásce k lidem dopřej co nejdříve církvím míru a sjednocení.

Ó Spasiteli můj, Kriste, kterýs přebýval v panenském lůně, Ty ses objevil na tomto světě jako Bůh a člověk, beze změny a vpravdě beze směsi, a výslovně jsi přislíbil, že budeš vždy se svými služebníky: na přímluvu své Rodičky podej mír celému svému stádu.

Z řeckoslovanských církevních hodinek - *Půlnoční v neděli*, 8. tón.

Z VÝCHODNÍ MŠE SVATÉ

Prosme Pána za pokoj celého světa, za stálost svatých Božích církví a sjednocení všech!

Pane, smiluj se!

Z řeckoslovanské mešní litanie - jektenie.

Prosíme Tě ještě: Pamatuj, Pane, na svou svatou katolickou a apoštolskou Církev,

objímající od konce do konce celý svět, a smiř ji, kterou jsi vykoupil drahou krví svého Krista.

Z anafory (kanonu) Liturgie svatého Basila.

Pane, jenž žehnáš těm, kteří Té velebí a posvěcuješ v Tebe doufající, spas svůj lid a žehnej svému dědictví, ochraňuj veškeru svou Církev, posvěť ty, kteří milují okrasu Tvého domu: oslav je za to svou božskou silou a neopouštěj nás, v Tebe doufající. Daruj mír světu, svým církvím, kněžím a veškerému svému lidu, protože každá dobrá věc a každý dar dokonalý je shůry a pochází od Tebe, Otce světel, a my Ti vzdáváme slávu a díkůčinění a poklonu, Otci i Synu i Svatému Duchu, nyní i vždycky i na věky věkův. Amen.

Tak zvaná „Zaambonní modlitba" z řeckoslovanské mše svaté.

4. Modlitba Benedikta XV.

Ó Pane, jenž jsi rozličné národy sjednotil vyznáním svého Jména, prosíme Tě za národy křesťanského Východu. Pamětlivi, jak významné místo zaujímali kdysi ve Tvé Církvi, pokorně Tě žádáme, abys jim vnukl touhu znovu je zaujímati, aby s námi tvořili jeden ovčinec pod jedním Pastýřem. Učiň, ať jsou spolu s námi proniknuti naukou svých svatých Učitelů, kteří jsou i našimi Otci ve víře. Chraň nás každé chyby, jež by je mohla od nás vzdáliti. Kéž duch svornosti a lásky, který je znamením

Tvé přítomnosti mezi věřícími, urychlí příchod dne, v němž se naše modlitby spojí s modlitbami jejich, aby každý národ a každý jazyk vyznával a chválil Pána našeho Ježíše Krista. Amen.

Odpustky 500 dní. Plnomocné odp. jednou v měsíci za obyčejných podmínek, koná-li se tato modlitba denně. (Breve 15. IV. 1916.) - PPO č. 583.

II. Pobožnosti k Pánu Ježíši (Kristologické)

1. Střelné modlitby.

Můj Ježíši, milosrdenství!

Sv. Leonard da Porto Maurizio.

Odp. 300 dní. *Plnom. odp.* jednou za měsíc za ob. podm., vzbuzuje-li se tento povzdech denně. - PPO č. 55.

Ó Ježíši, Synu Boha živého, smiluj se nad námi!

Ó Ježíši, Synu Marie Panny, smiluj se nad námi!

Ó Ježíši, králi a střede všech srdcí, učiň, aby byl mír ve Tvém království!

Odp. 300 dní. - PPO č. 67.

Ó Ježíši v nejsvětější Svátosti, smiluj se nad námi!

Odp. 300 dní. - PPO č. 108.

Pro znamení Kříže, vysvoboď nás, Bože náš, od našich nepřátel!

Odp. tří let. *Plnom. odp.* jednou za měsíc za obyč. podmínek, koná-li se tento povzdech denně. - PPO č. 158.

Prosíme Tě tudíž, přispěj svým služebníkům, které jsi vykoupil předrahou Krví!

Odp. 300 dní. - PPO č. 184.

Budiž všude milováno svaté Srdce Ježíšovo!

Odp. 300 dní. - PPO č. 192.

Srdce Ježíšovo, v Tebe důvěřuji!

Odp. 300 dní. *Plnom. odp.* jednou za měsíc za obyčej. podmínek, koná-li se tato modlitbička denně. - PPO č. 195.

Svaté Srdce Ježíšovo, přijď království Tvé!

Odp. 300 dní. - PPO č. 197.

Božské Srdce Ježíšovo, obrať hříšníky, spas umírající, vysvoboď věrné duše z očistce!

Odp. 300 dní. - PPO č. 198.

Sladké Srdce Ježíšovo, smiluj se nad námi i nad našimi zbloudilými bratry!

Odp. 300 dní. - PPO č. 202.

Svaté Srdce Ježíšovo, budiž poznáváno, budiž milováno, budiž následováno!

Odp. 300 dní. - PPO č. 204.

Nejsvětější Srdce Ježíšovo, smiluj se nad námi!

Odp. 500 dní. *Plnom. odp.* jednou za měsíc za obyčejných podm., koná-li se tato modlitbička denně. - PPO č. 211.

Svátostné Srdce Ježíšovo, smiluj se nad námi!

Odp. 300 dní. - PPO č. 239.

Svátostně Srdce Ježíšovo, výhni božské lásky, daruj mír světu!

Odp. 300 dní. - PPO č. 243.

V každém okamžiku budiž vzdávána chvála, klanění, láska a dík Svátostnému Srdci Ježíšovu ve všech svatostáncích světa až do skonání věků. Amen.

Odp. 300 dní. PPO č. 246.

Ježíši, králi a střede všech srdcí, pro příchod svého království daruj nám mír!

Odp. 300 dní. - PPO č. 251.

2. Mše svatá.

OBĚTOVÁNÍ NA ZAČÁTKU MŠE SV.

Věčný Otče, obětuji Ti oběť, v níž Tvůj milovaný Syn Ježíš sebe sama přinesl na kříži a již nyní obnovuje na tomto oltáři, abych se Ti klaněl a vzdal Ti čest, jak zasluhuješ, abych uznal Tvé svrchované panství nade všemi věcmi a jejich naprostou závislost na Tobě, jenž jsi naším prvním počátkem a posledním cílem:

abych Ti poděkoval za Tvá přijatá bezčetná dobrodiní:

abych usmířil Tvou spravedlnost, uraženou tolika hříchy, a podal Ti hodné zadostučinění za ně:

abych vyprosil milost a milosrdenství pro sebe, pro trpící a pronásledované, pro ubohé hříšníky, pro celý svět a pro věrné duše v očistci.

Odp. *tří let* pro zbožně účastníky mše svaté, kteří se toto obětování pomodlí na začátku mše svaté. *Plnom. odpustky* pro ty, kdo po celý měsíc v zasvěcené svátky (a neděle) konají toto obětování na začátku mše svaté, i když je to při povinné mši svatě, vykonají-li ještě svatou zpověď, přistoupí k svatému přijímání a pomodlí se na úmysl svatého Otce. - PPO č. 53.

PŘI OBĚTOVÁNÍ

Bože, jenž nedopouštíš, aby národové, v Tebe věřící, byli zmítáni nějakými hrůza-

mi: rač přijmouti prosby a oběti lidu Tobě oddaného, aby mír, jehož dopřává Tvá mírnost, zabezpečil křesťanské končiny před každým nepřítelem. Pro Krista Pána našeho. Amen.

Sekreta na svátek *sv. Ireneje* 28. VII.

Církvi své, prosíme, Pane, uděl dobrotivě darů jednoty a pokoje, jejichž tajemným náznakem jsou přinesené obětní dary. Pro Krista Pána našeho. Amen.

Sekreta svátku *Božího Těla.*

Pro Tvé smilování, Pane, a na přímluvu blahoslavené Marie, ustavičné Panny, kéž tato naše obět dosáhne, aby Tvá Církev rostla počtem věřících a stále se skvěla nádherou ctností. Pro Krista Pána našeho. Amen.

Sekreta mše svaté ke cti Panny Marie, Královny apoštolů.

PŘI POZDVIHOVÁNÍ

a) Budiž pozdravena, spásonosná Oběti, přinesená za mne a za celé lidské pokolení na bolestném Kříži.

b) Budiž pozdravena, drahocenná Krvi, tryskající z ran ukřižovaného Pána našeho Ježíše Krista a smývající hříchy celého světa!

c) Rozpomeň se, Pane, na svého tvora, kterého jsi vykoupil svou drahocennou Krví!

Odp. 500 dní za každou modlitbičku zvlášť, i když se modlí odděleně, při pozdvihování. - PPO č. 106.

Pán můj a Bůh můj!

Věřící, kteří při pozdvihování anebo při slavném

výstavu nejsvětější Svátosti vzbudí tento povzdech s věrou, oddaností a láskou, mohou získati
odp. sedmi let;
plnom. odpustky jednou za týden, vyzpovídají-li se, přistoupí k svatému přijímání a pomodlí se na úmysl Svatého Otce. - PPO č. 107.

PO POZDVIHOVÁNÍ

Požehnaný, jenž se béře ve jménu Páně: Hossana na výsostech.

Za zbožný tento povzdech po proměňování mohou věřící získati
odp. 500 dní;
plnom. odp. jednou za měsíc za obyč. podmínek, modlí-li se tento povzdech denně po proměňování. - PPO č. 113.

OBĚTOVÁNÍ NEJSVĚTĚJŠÍ KRVE

Věčný Otče, obětuji Ti nejdražší Krev Ježíše Krista na zadostučinění za své hříchy, ve prospěch svatých duší v očistci a za potřeby svaté Církve.

Odp. 500 dní. *Plnom. odp.* jednou za měsíc za ob. podmínek, koná-li se tato modlitbička denně. - PPO č. 188.

1. Věčný Otče, obětuji Ti zásluhy nejdražší Krve Ježíše, Tvého milovaného Syna a mého božského Vykupitele, za rozšíření a vyvýšení mé drahé Matky svaté Církve, za zachování a prospěch její viditelné Hlavy, nejvyššího římského Velekněze, za kardinály, biskupy, za pastýře duší a všechny služebníky Svatyň.

Sláva Otci. - Budiž vzdávána vždy chvála a dík Ježíši, který nás zachránil svou Krví.

II. Věčný Otče, obětuji Ti zásluhy nejdražší Krve Ježíše, Tvého milovaného Syna a mého božského Vykupitele, za mír a svornost králů a katolických knížat, za pokoření nepřátel svaté víry a za blaho křesťanského lidu.

Sláva Otci. - Budiž vzdávána . . .

III. Věčný Otče, obětuji Ti zásluhy nejdražší Krve Ježíše, Tvého milovaného Syna a mého božského Vykupitele, za osvícení nevěřících, za vykořenění bludů a za obrácení hříšníků.

Sláva Otci. - Budiž vzdávána . . .

IV. Věčný Otče, obětuji Ti zásluhy nejdražší Krve Ježíše, Tvého milovaného Syna a mého božského Vykupitele, za všechny své příbuzné, přátele a nepřátele, za nuzné, nemocné a pronásledované, a za všechny ty, za něž podle Tvého poznání a vůle jsem povinen se modliti.

Sláva Otci. - Budiž vzdávána . . .

V. Věčný Otče, obětuji Ti zásluhy nejdražší Krve Ježíše, Tvého milovaného a mého božského Vykupitele, za všechny, kteří dnes odejdou na druhý svět, abys je osvobodil od pekelných trestů a přijal je s největší starostlivostí k účasti na Tvé slávě.

Sláva Otci. - Budiž vzdávána . . .

VI. Věčný Otče, obětuji Ti zásluhy nejdražší Krve Ježíše Krista, Tvého milovaného Syna a mého božského Vykupitele, za všechny, kdo milují tento veliký poklad, za ty, kdo jej ve spojení se mnou ctí a se

mu klanějí, a konečně za ty, kteří se snaží rozšiřovati pobožnost k němu.

Sláva Otci. - Budiž vzdávána . . .

VII. Věčný Otče, obětuji Ti zásluhy nejdražší Krve Ježíše, Tvého milovaného Syna a mého božského Vykupitele, za všechny své duchovní i tělesné potřeby; ve prospěch svatých duší v očistci, zvláště těch, jež nejvíce uctívaly tuto cenu našeho vykoupení a bolesti a strasti naší drahé nejsvětější Matky Marie.

Sláva Otci. - Budiž vzdávána . . .

Sláva Krvi Ježíšově nyní i vždycky i po všecky věky věkův. Amen.

Odp. *tří let.* Plnom. odp. za ob. podmínek pro ty, kdo tuto modlitbu konali denně po celý měsíc. - PPO č. 189.

3. Mše svatá za odstranění rozkolu.

Introit: (Žalm 105, 47.) - Vysvoboď nás, Hospodine, náš Bože, a shromážď nás zpomezí národů, abychom chválili Tvé svaté jméno a se honosili Tvou oslavou. (Žalm týž v. 1.): Chvalte Hospodina, neboť je dobrý; neboť na věky jest jeho milosrdenství.

V.: Sláva Otci . . .

Modlitba: Bože, jenž chyby napravuješ, rozptýlené shromažďuješ a shromážděné udržuješ: vylej milostivě, prosíme, na křesťanský lid milost své jednoty, aby, odlože rozdvojení a sjednotě se s pravým pastýřem Tvé Církve, mohl Ti hodné sloužiti. Pro Pána našeho Ježíše Krista, jenž s Te-

bou žije a kraluje v jednotě Ducha svatého, Bůh po všecky věky věkův. Amen.

Epištola:

Čtení listu sv. apoštola Pavla k Efeským (4, 1-7 a 13-21).

Bratři! Napomínám vás, abyste žili hodně toho povolání, kterým jste povoláni, s veškerou pokorou a tichostí, s trpělivostí, snášejíce se vespolek v lásce, snažíce se zachovávati jednotu Ducha ve svazku pokoje. Jedno tělo jest a jeden Duch, jakož také jste byli povoláni v jediné nadéji svého povolání. Jeden jest Pán, jedna víra, jeden křest, jeden Bůh a Otec všech, který jest nade všemi a skrze všecky a ve všech nás. Jednomu každému pak z nás byla dána milost podle míru daru Kristova: až bychom se sešli všichni v jednotu víry a poznání Syna Božího, v muže dospělého, v míru plnosti Kristovy: abychom již nebyli nedospělci, kolísanými a zmítanými každým větrem učení skrze podvod lidský a lstivost ku provedení bludu, nýbrž abychom, vyznávajíce pravdu, v lásce rostli ve všem k němu, ke Kristu, jenž jest hlavou, z něhož celé tělo, jsouc spojováno a svazováno každým svazem služebným podle působivosti v míře jednoho každého údu, béře vzrůst svůj ke vzdělání svému v lásce. Toto tedy pravím a osvědčuji v Pánu, abyste již nežili tak, jak i pohané žijí v marnosti svého smyslu, jsouce zatemněni v rozumu, odcizeni od života Božího pro nevědomost,

která jest v nich pro zatvrzení jejich srdce. Oni otupěvše oddali se chlipnosti ku páchání všeliké nečistoty v lakotě. Vy však takto jste se nenaučili Kristu, ač-li jste ho uslyšeli a v něm tak vyučení byli, jak jest pravda v Ježíši Kristu, Pánu našem.

Graduale: (Žalm 121, 6-7). - Vyprošujte Jerusalemu štěstí: a blaho těm, kteří Tě milují.

V.: Budiž pokoj ve tvém opevnění a blahobyt ve tvých palácích. Alleluja, alleluja.

V.: Chval Jerusaleme, Hospodina, chval svého Boha, Sione! Alleluja.

Po neděli *devítníkové* se vynechává „Alleluja" a druhý verš, avšak modlí se *Traktus* (žalm 75, 2-4.): **Známým se učinil Bůh v Judsku, v Izraeli velké jest Jeho jméno.**

V.: Neboť v pokoji Salému jest Jeho stánek.

V.: Tam zlomil sílu luků, štít, meč a válečné nástroje.

V čase velikonočním místo Graduale: Alleluja, alleluja.

V.: Chval, Jerusaleme, Hospodina, chval svého Boha, Sione!

Alleluja.

V.: (Žalm 147, 14). - On zjednal území tvému pokoj a sytí tě pšeničnou bělí. Alleluja.

Evangelium:

Pokračování svatého evangelia podle Jana: (17, 1. 11-23.)

Za onoho času Ježíš pozdvih oči k nebi řekl: Otče svatý, zachovej je ve svém jmé-

nu, které jsi mi dal, aby byli jedno, jakož i my. Když jsem byl s nimi, já jsem je zachovával ve jménu Tvém; ochránil jsem ty, které jsi mi dal, a nikdo z nich nezahynul, leč jen ten člověk záhuby hodný, aby se naplnilo Písmo. Nyní však jdu k Tobě a toto mluvím ve světě, aby měli radost moji v sobě úplnou. Já jsem jim dal slovo Tvé a svět pojal nenávist proti nim, poněvadž nejsou ze světa, jakož ani já ze světa nejsem. Neprosím, abys je vzal ze světa, nýbrž abys je ochránil od zlého. Ze světa nejsou, jakož ani já nejsem ze světa. Posvěť je v pravdě; slovo Tvé jest pravda. Jako jsi Ty mne poslal na svět, i já jsem je poslal na svět. A já posvěcuji sebe sama za ně, aby i oni posvěceni byli v pravdě. Neprosím pak toliko za ně, nýbrž i za ty, kteří skrze slovo jejich uvěří ve mne, *aby všichni byli jedno* jako Ty, Otče, ve mně a já v Tobě, aby i oni v nás jedno byli, by svět uvěřil, že jsi Ty mne poslal. A já jsem jim dal slávu, kterou jsi mi dal, aby byli jedno, jakož i my jedno jsme: já v nich a Ty ve mně aby byli v jednotě dokonalé.

Obětování: (Řím. 15, 5-6). - Dej vám Bůh jednostejně smýšleti vespolek, abyste jednomyslně jedněmi ústy oslavovali Boha našeho.

Sekreta: Posvěť, Pane, tyto dary, které Ti obětujeme za sjednocení křesťanského lidu, a dopřej nám skrze ně darů jednoty a pokoje ve své Církvi. Pro Pána našeho . . .

Přijímání: (I. Kor. 10, 17). - To jest jeden

chléb, a jedno tělo jsme mnozí, všichni, kteří jsme účastní jednoho chleba a jednoho kalicha.

Po sv. přijímání: Kéž toto přijetí Tvého svatého účastenství, Pane, tak provede, prosíme, dílo jednoty ve Tvé Církvi, jako je náznakem spojení věřících v Tobě. Pro Pána našeho . . .

Poznámka: Tato mše svatá se slouží na znamení pokání v bohoslužebném rouchu *fialovém* a je liturgicky dovolena na svátky prosté a polodvojné (Simplex, semiduplex).

4. Východní mše svatá za dosažení pokoje v Církvi.

Při Proskomidii na začátku mše svaté.

Pane Ježíši Kriste, Bože náš, přijmi tuto Obět', která se Ti nyní přináší za pokoj a mír Tvé svaté Církve, a vysvoboď ji brzy ze všelikého nebezpečí a tísně, odpadlických snah a úkladů a přítomného pronásledování a daruj jí ve svém smilování dokonalý mír.

Mešní litanie - jektenie.

Prosme Pána, aby svou svatou Církev uchoval nehod, zachoval ji neochvějnou a nepřemoženou nepřátelskými úklady a svou silou jí dopomohl k vítězství!

Pane, smiluj se!

Prosme Pána, aby odstranil všechny církevní sváry, rozkol a neshody a odpadlíky od katolické víry aby přivedl k poznání

pravdy, věřící pak utvrdil a upevnil v pravě víře a zachoval je v ní neochvějnými!
Pane, smiluj se!
Prosme Pána, aby světlem svého poznání osvítil srdce všech, nevérou zatemněných, a své vérné posílil a zachoval je neochvějnými v pravé víře!
Pane, smiluj se!
Svatý Králi, který jsi pro naši spásu ve mnohém milosrdenství prolil svou Krev, daruj mír své svaté Církvi a upevni ji proti všem smrtonosným útokům na nepřemožitelné skále pravdy svého vyznání, o to Tě prosíme, uslyš nás a smiluj se!
Pane, smiluj se!
Zvolejme všichni: „Pane, uslyš nás a smiluj se", aby Hospodin, náš Bůh, vnukl vládcům přízeň ke své svatě katolické a apoštolské Církvi a takto ji zajistil dokonalý mír!
Pane, smiluj se!

*Tropar.**

Pospěš nám ku pomoci, Kriste, Bože náš, dříve než podlehneme: neboť Tvoji i naši nepřátelé nás ohrožují a snaží se rozmetati Tvé dědictví: než Ty sraz silou svého Kříže ty, kteří bojují proti nám a napadají dědictví Tvého domu, ať poznají, co zmůže Tvá moc, síla a víra Tvých vérných služebníků, na přímluvu Boží Rodičky, jediný milovníku lidí!

* *Tropar* a *Kondak* jsou liturgické písně zvláštního určení.

Kondak.

Mocný Veliteli a Pane, přemožiteli pekla, my Tvoji služebníci a tvorové, vysvobození od věčné smrti, pějeme Ti hymny slávy: a Ty ve svém nevýslovném milosrdenství zbav všech protivenství nás, již k Tobě voláme: Ježíši, Synu Boží, smiluj se nad námi!

5. Východní mše svatá za rozmnožení lásky.

Při Proskomidii na začátku mše svaté.

Pane Ježíši Kriste, Bože náš, jenž jsi dal svým učedníkům nové přikázání, aby se milovali vespolek, přijmi tuto Oběť za odpuštění hříchů všech nás, svých pravověrných služebníků, a obnov v nás svým svatým Duchem vychladlou lásku k Tvé dobrotě a k bližnímu a vštěp ji hluboko do našich srdcí, abychom s ní plnili přikázání, daná k Tvé slávě a ke vzdělání bližních, a nehledali svého prospěchu na zemi, nýbrž toho, co prospívá Tobě ke slávě a bližnímu ku vzdělání.

Mešní litanie - jektenie.

Prosme snažně Pána, aby nás očistil od hříchů a nepravostí, jež v nás ničí lásku k Bohu a bližnímu, a vštípil nám tuto lásku silou, působením a milostí svého svatého Ducha hluboko do srdce!

Pane, smiluj se!

Prosme Pána, abychom nemilovali světa ani toho, co jeho jest, nýbrž zahořeli opravdovou láskou k Bohu, jeho slávě, blahu a spáse bližního, a vždycky upírali zraky k nebeské blaženosti a celou duší ji hledali!

Pane, smiluj se!

Prosme Pána, abychom se mohli plamennou láskou k Bohu a bližnímu podobati prvním křesťanům a následovati jich v opravdové účinné lásce silou, působením a milostí svatého Ducha!

Pane, smiluj se!

Prosme Pána, aby nás všechny vždy zachoval neochvějnými u pravé víře, v pokoji a ve svazku plamenné lásky a silou svého přesvatého Ducha nám dal prospívati ve všech ctnostech a chrániti se všech zhoubných vášní!

Pane, smiluj se!

Tropar.

O Kriste, jediný milovníku lidí, jenž jsi spojil své apoštoly poutem lásky a tím jsi i nás k sobě připoutal, dej nám, abychom na přímluvu Bohorodičky zachovávali Tvá přikázání a milovali se vespolek nelíčenou láskou.

Kondak.

Rozpal plamenem své lásky naše srdce, Kriste Bože, abychom, ji rozníceni, milovali Tebe z celého srdce, ze vší mysli, z celé duše a ze vší síly, bližního pak jako se-

be samy, a ostříhajíce Tvých příkazů, abychom oslavovali Tebe, jenž jsi dobrodincem všech.

*Bohorodyčen.**

Boží Rodičko, Pomocnice těch, kdo se k Tobě věrně utíkají, nezhrdej našimi prosbami, nýbrž svou vřelou přímluvou utvrď nás v lásce k Bohu i bližnímu, ať můžeme volati k Tobě: Zdrávas, Pomocnice a Přímluvo křesťanského lidu!

Epištola.

Čtení z prvního katolického listu sv. apoštola Jana: (Hlava 3, v. 10b-24.)

Miláčkově, žádný, kdo nečiní spravedlnost, není z Boha, a kdo nemiluje bratra svého, neboť to je ta zvěst, kterou jste slyšeli od počátku, abychom se milovali vespolek, ne jako Kain, jenž byl ze zloboha a zabil bratra svého. A proč ho zabil? Poněvadž skutky jeho byly zlé, skutky pak bratra jeho spravedlivé. Nedivte se, bratři, jestliže svět vás nenávidí. My vime, že jsme přešli ze smrti do života, neboť milujeme bratry; kdo nemiluje, zůstává ve smrti. Každý, kdo nemiluje bratra svého, jest vražedník; a víte, že žádný vražedník nemá života věčného v sobě zůstávajícího. Z toho jsme poznali lásku Boží, že On položil svůj život za nás; také my máme za bratry život položiti. Kdo však má statek toho světa a

* Bohorodyčen je název liturgické písně k Panně Marii.

vidí bratra svého, an trpí nouzi, a zavře před ním srdce své, kterak láska Boží zůstává v něm? Dítky, nemilujme slovem, ani jazykem, nýbrž skutkem a v pravdě. A potom poznáme, že jsme z pravdy a tím upokojíme srdce své před Ním, ať srdce naše obviňuje nás z čehokoli, neboť Bůh je větší nežli srdce naše a ví všecko. Miláčkové, neobviňuje-li nás srdce naše, máme důvěru k Bohu a začkoli budeme prositi, obdržíme od Něho, ježto zachováváme přikázání jeho a činíme, co Mu jest milé. A toto jest přikázání Jeho, abychom věřili jménu Syna Jeho, Ježíše Krista, a milovali se vespolek, jakož nám dal přikázání. A kdo zachovává přikázání Jeho, zůstává v Něm, a On jest v něm; a z toho poznáváme, že v nás zůstává, z Ducha, kterého nám dal.

Evangelium.

Čtení evangelia od Jana: (Hlava 13, v. 31-35.)

Pravil Pán ke svým učedníkům: Nyní jest oslaven Syn člověka a Bůh oslaven jest v Něm. Je-li Bůh oslaven v Něm, oslaví jej i Bůh sám v sobě, ano hned jej oslaví. Dítky, ještě maličko jsem s vámi. Budete mne hledati, a jakož jsem řekl Židům: Kam já jdu, vy nemůžete přijíti, tak pravím nyní i vám. Přikázání nové dávám vám, abyste se milovali vespolek; jako jsem já miloval vás, abyste se i vy milovali vespolek. Potom poznají všichni, že jste učedníci moji, budete-li míti lásku jedni k druhým.

6. Svaté přijímání.

STŘELNÉ MODLITBY PŘED SV. PŘIJÍMÁNÍM

Jako jelen touží po pramenech vod, tak touží duše má po Tobě, Bože. (Žalm 41. 2.)

Odp. 500 dní. *Plnom. odp.* pro ty, kdo se tento povzdech modlí denně po celý měsíc, připojí-li svatou zpověď, návštěvu kostela nebo veřejné kaple a modlitbu na úmysl svatého Otce. - PPO č. 126.

Přijď, Pane, a neprodlévej!

Odp. jako na předcházející modl.

Pane, nejsem hoden, abys vešel pod střechu mou, ale toliko rci slovem a uzdravena bude duše má.

Odp. 500 dní, říká-li se tato modlitba zbožně třikrát. - *Plnom. odp.* pro ty, kdo se tuto modlitbu třikrát denně po celý měsíc modlili, připojí-li svatou zpověď, návštěvu kostela neb veřejné kaple a pomodlí-li se na úmysl svatého Otce. - PPO č. 129.

Z ANAFORY - KANONU LITURGIE SV. BAZILA VELIKÉHO

Přesvatý Pane, my hříšní a nehodní Tvoji služebníci... s důvěrou přistupujeme k Tvému svatému oltáři, modlíme se a prosíme Tě, Svatý svatých, sjednoť nás všechny, kteří přijímáme z jednoho chleba a z jednoho kalicha, ve společenství jednoho svatého Ducha: a dej, aby nikdo z nás nepřijímal svatého Těla a Krve Tvého Krista sobě v soud a v odsouzení, nýbrž ať dojdeme milosrdenství a milosti se všemi svatými, kteří se Ti od věků zalíbili: Praotci, Otci, pa-

triarchy, proroky, apoštoly, kazateli, evangelisty, mučedníky, vyznavači, učiteli a s každým duchem spravedlivým, který ve víře odešel s tohoto světa, především s přesvatou, přečistou, nejblahoslavenější, slavnou Vládkyní naší, Boží Rodičkou a ustavičnou Pannou Marií.

PŘED SVATÝM PŘIJÍMÁNÍM

(P. Klemens Cyril Englert C. Ss. R.)

Nejdražší Pane, Ježíši Kriste, veliký a bezmezný milovníku lidí, věřím, že jsi skutečně přítomen ve svaté hostii, kterou za nedlouho přijmu. Věřím, že za několik okamžiků budu vyznamenán, že smím přijmouti do svého srdce a uvítat do ubohého příbytku své duše téhož laskavého Mistra, který kdysi chodil po nivách galilejských a kázal v Jerusalemě. A poněvadž mne tak vyznamenáváš, že sám ke mně přicházíš a zcela se mi daruješ, chci ti dnes přednésti prosbu o velikou milost: Přiveď zpět do katolické Církve všechny ony miliony křesťanů, kteří žijí mimo její společenství. Ty zavítáš dnes také do jejich srdcí. Připrav nás všecky, mne i je, ó dobrý Ježíši, abychom Tě mohli hodně přijmouti a Tvá přítomnost v nás aby nám byla k velikému prospěchu.

Drahý Ježíši, Ty můžeš všechno. Jediným pohledem můžeš uzdraviti všechny nemoci duší. Rač shlédnouti nyní milostivě na mne a na všechny odloučené křesťany, kteří Tě

dnes přijmou! Jediným pohledem svého smilování a lásky uzdrav nás dokonale ode všech našich hříchů a duchovní slepoty. Připrav nás na hodné přijetí Tebe!

A Ty, nejsvětější Panno Maria, Matko našeho Spasitele a Matko všech nás křesťanů, svých dítek, přednes tyto naše prosby svému Synu a našemu Bohu. Amen.

PO SVATÉM PŘIJÍMÁNÍ

(P. Kl. C. Englert C. Ss. R.)

Nejdražší Pane Ježíši Kriste, veliký a bezmezný milovníku lidí, věřím, že jsi nyní skutečně přítomen v ubohém příbytku mě duše. Vrhám se před Tebou v nejhlubší úctě na kolena a děkuji Ti za všechny Tvé milosti, zvláště za tu nevýslovnou milost, žes dal lidstvu nejsvětější Svátost oltářní.

Drahý Ježíši, Tys dnes také přítomen v srdcích oněch křesťanů, kteří nenáležejí k tvé svaté katolické Církvi. Mluv dnes k jejich srdcím, osviť jejich mysl, aby poznali pravdu. Odstraň z jejich srdce všechnu trpkost a zaujatost proti našemu svatému náboženství, které jest Tvým náboženstvím. Dej jim poznati svou milostí potřebu jednoty křesťanstva. Přiměj je, aby se modlili a pracovali za tuto svatou jednotu. Dopřej, prosíme, abychom všichni spolu byli stejně spojeni viditelnou jednotou ve Tvé pravé Církvi, jako jsme spolu spojeni účastenstvím Tvého přesvatého Těla a nejsvětější Tvé Krve v jednotě Tvého mystického Těla.

Drahý Ježíši, vidíš, jak dnešní svět se zmítá ve svárech a nenávisti, jak Boží nepřátelé napadají svaté náboženství na všech stranách. Sjednoť, prosíme všechny křesťany dobré vůle ve svou velikou jedinou, svatou, katolickou, apoštolskou Církev, abychom tvořili proti Tvým nepřátelům jediný šik a mohli účinně hájiti Tvých zájmů a Tvé cti! Buď vůle Tvá jako v nebi tak i na zemi! Přijď království Tvé! Přijď království Tvé! Přijď království Tvé!

Ó svatá Boží Rodičko! Se Synem svým i navzájem mezi námi nás smiř! Synu svému nás obětuj! K Synu svému skrze jeho svatou katolickou Cirkev rač nás přivésti! Amen!

ZA SVORNOST

Ducha své lásky, Pane, nám vlej: abys učinil svornými nás, které jsi nasytil jedním nebeským chlebem. Pro Krista Pána našeho. Amen.

Z Římského misálu.

ZA CÍRKEV SVATOU

Když jsme přijali pomoc pro svou spásu, prosíme, Pane, dej nám pod ochranou blahoslavené Marie vždy Panny a Královny apoštolů vytrvati ve službě Tvé vůle, aby Tvá Cirkev vždycky prospívala novým vzrůstem. Pro Krista Pána našeho. Amen.

Z votivní mše svaté ke cti Panny Marie Královny apoštolů.

7. Křížová cesta.

Vstupní modlitba.

Můj Pane, Ježíši Kriste, Tys nastoupil křížovou cestu s nevýslovnou láskou, abys umřel za lidstvo a tak vykoupil a spasil duše. Toužíš po lásce lidských srdcí. Avšak svět Tě nenávidí a pronásleduje. Ty dosud kráčíš staletími věků s těžkým křížem na ramenou a trpíš a umíráš ve svém duchovním těle, ve své Církvi. Chci Tě provázeti na Tvé křížově cestě a úpěti o smilování pro Tvou Církev. „Můj Ježíši, odpuštění a milosrdenství pro zásluhy Tvých svatých ran!"

ZASTAVENÍ I.

Pán Ježíš odsouzen na smrt.

Klaníme se Tobě, Pane Ježíši Kriste, a dobrořečíme Tobě, neboť skrze svatý kříž svůj svět jsi vykoupil.

Odp. *tři let.* - PPO č. 161.

Dobrý Spasiteli, jaká asi bolest se zaryla do Tvého srdce, když Tě slabost Pilátova, nenávist velekněží a nevděčnost lidu vydávala na hroznou smrt kříže. Hořkost Tvého odsouzení se často opětovala v dějinách. Vládcové národů Tě na smrt pronásledovali ve Tvé Církvi. Služebníci Tvých oltářů Tě zrazovali a zběsilá luza Tě zneuctívala. Pro utrpení, jež jsi pocítil při svém odsouzení, smiluj se nad námi, drahý Vykupiteli, a nehněvej se na nás na věky!

Otčenáš. Zdrávas, Sláva Otci.*

ZASTAVENÍ II.

Pán Ježíš bere na sebe kříž.

Dobrý Ježíši! Blíží se Tvůj největší skutek života - vykupitelská smrt na bolestném dřevě. Přijímáš svůj kříž s otevřenou náručí a objímáš jej. I Tvá Nevěsta - Církev svatá - objímala kříž, který jí zesílala Tvá prozřetelnost. I já, drahý Vykupiteli, chci nésti trpělivě a s radostí svůj kříž a vyplňovati na svém těle to, co zůstává z útrap Tvých pro Tvé tělo, kterým jest Církev. (Kol. 1, 24.)

ZASTAVENÍ III.

Pán Ježíš padá po prvé.

Jak je to možné, všemohoucí Ježíši, že ses stal tak slabým? Tíže kříže Tě drtí a Ty upadáš pod nástrojem svého umučení. Tvé bolesti se obnovují a rostou bezměrně! - Láska to učinila! . . .

I Tvá Církev utrpěla těžkou bolest hned na počátku své křížové cesty dějinami. Vyvolený národ se vyloučil z Tvé společnosti a Ty ses mu stal kamenem úrazu a byls mu postaven k pádu. Tento pád bolí Tebe a Tvou Církev až dosavad. Shlédni, ó Ježíši, milosrdnýma očima na syny tohoto národa, který tak dlouho byl vyvoleným lidem, a krev, kterou kdysi na sebe

* Může se modliti při každém zastavení.

svolávali, kěž i jim se stane zdrojem spásy a života!

ZASTAVENÍ IV.

Pán Ježíš potkává svou Matku.

Jako ostré šípy zraňují vzájemné pohledy srdce Matčino i Synovo. Maria obětuje věčnému Otci mateřskou lásku a bolest za spásu světa ve spojení s obětí Synovou - a Ježíš přijímá její obět.

Ó bolestná Matko, nezapomeň, žes také Matkou Církve Ježíšovy! Provázej ji na její bolestné cestě, ať její pronásledování a utrpení přinesou spásu nesčetným duším!

ZASTAVENÍ V.

Šimon Cyrenský pomáhá Pánu Ježíši nésti kříž.

Velikou útěchou bylo Spasiteli, že se našel silný muž, který mu ochotně pomohl na jeho krušné cestě, ač se s počátku zdráhal.

Ó drahý Spasiteli, pro tuto útěchu pošli velký počet silných a svatých mužů své Církvi, aby ji neohroženě hájili, pro ni bojovali a trpěli až do posledního dechu!

Svatý Michale, svatý Josefe, svatý Petře a Pavle, vzbuďte svého ducha v milionech mužů!

ZASTAVENÍ VI.

Veronika utírá tvář Pánu Ježíši.

Tvář Kristova, odlesk jeho božství, byla zohyzděna trýzní, krví, slinami, potem a

ranami velkopátečního rána. „Podoby neměl, ni krásy, abychom naň patřili, neměl vzhledu, bychom se v něm kochali!" (Isaiáš 53, 2.) Zohavený Ježíš se potácel jerusalemskými ulicemi. Tu přistoupila nebojácně soucitná Veronika a utřela mu zalitou tvář. Kristus ji odměnil zázrakem a pohledem plným božské vděčnosti.

Také Tvá Církev, Pane, potřebuje zástupů soucitných duší, které by pokáním a láskou k Tobě stíraly hříchy a rány s tváře Tvé Církve. Ó Ježíši, voláme k Tobě, vychovej je své Církvi!

Svatá Terezie Ježíškova, jež jsi chtěla býti srdcem Církve svaté, přispěj jí!

ZASTAVENÍ VII.

Pán Ježíš padá po druhé.

Druhý pád byl pro Spasitele bolestnější než první. Sil znenáhla ubývalo. Prudký náraz rozjitřil nevýslovně rány Kristovy. Trnová koruna pálila . . .

Ó trpící Ježíši, vzpomeň na bolestný druhý pád své Církve ve středověku. Křesťanský Východ se oddělil od těla Tvé Církve! Pýcha jeho vůdců obnovila bolesti Tvé trnové koruny. Ó trpící Bože, navrať naše zbloudilé bratry, vrať je do jediného pravého ovčince, aby všichni jedno byli . . .

Svatý Cyrile a Metode, svatý Josafate, orodujte za nás!

ZASTAVENÍ VIII.

Pán Ježíš napomíná plačící ženy.

Při pohledu na zubožený Krista propukávají zbožné ženy jerusalemské v pláč. Ale Ježíš jim praví: „Neplačte nade mnou, nýbrž samy nad sebou plačte a nad svými dětmi!"

Ó dobrý Ježíši, my pláčeme nad Tebou a nad neštěstím Tvé Církve, avšak Ty nám pravíš, abychom plakali spíše nad sebou a nad svými hříchy. Ano, želíme a oplakáváme hříchy své i hříchy svých bližních. Ó, dej nám slz! „Ó, by hlava má vodou byla a mé oči studnicí slz, abych dnem i nocí plakal nad ranami mého lidu!" (Jerem. 9, 1.)

ZASTAVENÍ IX.

Pán Ježíš padá po třetí.

Již se blížilo témě golgotské. Vyčerpaný Vykupitel napínal všecky síly, ale přece se bezvládné zhroutil po třetí blízko smutného cíle své pouti.

Ó milovaný Ježíši, pro utrpení svého třetího pádu ustrň se nad ztrátou své Církve, již utrpěla odpadem národů na počátku novověku! Vzpomeň, jaký užitek by vzešel Tvé Církvi návratem velikých národů germánských!

Svatý Ignáci, svatý Petře Kanisie, svatý Jene Fishere a svatý Tomáši More, vyproste smíření protestantským národům!

ZASTAVENÍ X.

Pán Ježíš zbaven roucha.

Začíná věčně smutná truchlohra kalvarská. Spasiteli strhují za nevýslovně bolesti a potupy roucho, které se přilepilo na rozdrásané tělo. Pod křížem pak se vojáci dělili o jeho roucho a o nesešívanou suknici metali los.

Ó drahý Vykupiteli, pro slabost a potupu tohoto zastavení nedopusť, aby Tvá nevěsta, Církev svatá, byla potupně zbavena roucha! Nedej, aby její nesešívaná suknice, znamení jednoty, byla trhána Tvými nepřáteli! Rač uskutečniti prosbu své velekněžské modlitby: „Aby všichni jedno byli, jako Ty, Otče, ve mně a já v Tobě, aby i oni v nás jedno byli." (Jan 17, 21.)

ZASTAVENÍ XI.

Pána Ježíše přibíjejí na kříž.

Beránek Boží se klade ochotně na oltář kříže. Těžké rány kladiva prorážejí tupými hřeby svaté údy Kristovy. Ježíš tiše stená a se obětuje nebeskému Otci za člověčenstvo.

Ó Synu Boží, obětovaný, viz, s jakou láskou a soustrastí děkuje Ti Tvá Církev za vykoupení. Objímá Tvůj kříž a klade se v duchu s Tebou na bolestně dřevo. Ano, přibij naše srdce na svůj kříž, dej nám účast na svém utrpení, ať smíme býti s Te-

bou ukřižováni, ať smíme s Tebou trpěti, abychom s Tebou byli jednou oslaveni.

ZASTAVENÍ XII.

Pán Ježíš umírá.

Vykupitel světa pní v nesnesitelném bolu mezi nebem a zemí. Země je plna hříchů, kletba Hospodinova na ní spočívá - a Ježíš Kristus jako zástupce a hlava nevykoupeného dosud lidstva vztahuje probodené ruce vzhůru k rozhněvaným nebesům a usmiřuje Boží spravedlnost. Nebeský Otec jako by neslyšel volání svého Syna, Kristus je opuštěn, obloha se zachmuřuje, příroda se děsí... Po hrozném smrtelném zápase Kristus odevzdává ducha Otci.

Ó věčný Otče, shlédni na umírání svého Syna! „Věčný Otče, obětuji Ti rány Pána našeho Ježíše Krista, abys uzdravil rány našich duší." Slituj se nad miliardami lidstva, které žijí a budou žíti do konce věků, ať není pravdou, že pro většinu umíral Kristus nadarmo! Smiluj se nad bezbožníky, kteří s pekelnou záští bojují proti Tobě, Bože, a proti Kristu a jeho Církvi! Rozpomeň se ve svém smilování na pohany, kterým nezasvitlo světlo kříže Kristova! Obraťvelikou Čínu, Japonsko, Indii, černou Afriku, celý svět!

Svatý Františku Xaverský, svatý Petře Klavere, orodujte za pohany!

ZASTAVENÍ XIII.

Pána Ježíše snímají s kříže.

Po těžkém boji nastalo veliké utišení. Učedníci snímají s kříže mrtvé tělo Páně a kladou je v klín Matky sedmibolestné. Na jejím mateřském srdci doznívají a utichají bolesti kříže.

Ó Matko sedmibolestná, do Tvé náruče nás vložil Tvůj umírající Syn, když nás Tobě dal za děti pod křížem v osobě svatého Jana. Tebe nám dal za Matku. Tys Matkou všech, Tys Matkou Církve svaté, která je duchovním tělem Ježíšovým. Ó dobrá Matko, oroduj s nadhvězdně výše za Církev svého Ježiše!

ZASTAVENÍ XIV.

Pohřeb Páně.

Mrtvé tělo Ježíšovo nesou do hrobu. Nepřátelé zbořili chrám jeho těla, avšak jen nakrátko. Třetího dne vstane zmrtvých jako oslavený Vítěz.

Oslavený Ježíši Kriste, pro své slavně vzkříšení upevni chrám své Církve, ať ho nerozboří útoky nepřátel, ať stojí pevně a vítězně odolává vlnobití věků, až Ty sám přijdeš a proměníš jej v nebeský Jerusalem.

Zdrávas, Královno!

Poznámka: *Odpustky* křížové cesty, konané jednotlivě neb společně, se zkroušeným srdcem (saltem corde contrito), jsou tyto:

Plnomocné odpustky za každou vykonanou kříž. cestu.

Jiné plnom. odpustky, přistoupí-li téhož dne, anebo do měsíce po vykonáni deseti křížových cest, k sv. přijímání.

Odp. desíti let za každé zastavení, nedokončí-li křížově cesty z jakékoli rozumné příčiny.

Tytéž odpustky mohou získati:

a) Cestující po lodi, vězni, nemocní, ti, kdo žijí mezi nevěřícími, anebo kdo pro zákonitou překážku nemohou konati křížovou cestu obyčejným způsobem, když drží v ruce kříž posvěcený knězem, který má k tomu zvláštní pravomoc, a se zkroušeně a zbožně pomodlí *dvacetkrát Otčenáš, Zdrávas a Sláva Otci*, totiž po jednom místo jednotlivých zastavení, pět ke cti svatých pěti ran Páně a jeden na úmysl svatého Otce. Nemohou-li se z rozumné příčiny pomodliti všech dvacet Otčenášů, Zdrávasů a Sláva Otci, mohou získati za každý Otčenáš, Zdrávas, Sláva Otci neplnomocné odp. *desíti let*.

b) *Nemocní*, kteří pro nemoc nemohou vykonati křížově cesty bez vážných potíží a nesnází ani tímto způsobem (dvacetkrát se pomodliti uvedené modlitby), když s láskou a zkroušeností políbí neb pohlédnou na kříž, k tomu účelu posvěcený a knězem neb jinou osobou jim podaný, a pomodlí se, mohou-li, nějakou krátkou nebo střelnou modlitbu na památku utrpení a smrti Páně. - PPO č. 164.

POBOŽNOST K PĚTI RANÁM KRISTA PÁNA

za uzdravení pěti ran Církve

(na způsob modlitby na úmysl Sv. Otce).

Předchází modlitba před Ukřižovaným: „Před božskou velebností Tvou, dobrý a nejsladší Ježíši" . . .

(Plnom. odp. Pius IX. z 31. VII. 1858.)

1. K ráně levé nohy za zhojení rány v levé noze Církve: za misie mezi nevěřícími:

Otčenáš, Zdrávas, Sláva Otci . . . s vzýváním:

Sv. Františku Xaverský, oroduj za nás!
Blahoslavení mučedníci ugandští,*
Sv. Petře Klavere,
Bl. Petře-Aloisi-Maria Chanele.**

2. K ráně pravě nohy za zhojení rány v pravé noze Církve: za misie mezi bludaři a rozkolníky: Otčenáš, Zdrávas, Sláva Otci . . . s vzýváním:

Sv. Bonifáci, oroduj za nás!
Sv. Augustine Canterburský,***
Sv. Kanute a Olafe,†
Sv. Jene Zlatoústý,
Sv. Řehoři Osvětiteli,
Sv. Cyrile a Metoději,
Sv. Josafate,
Sv. Aedesie a Frumentie.††

3. K ráně levé ruky, za zhojení rány na levé ruce Církve: za Církev slyšící: Otčenáš, Zdrávas, Sláva Otci . . . s vzýváním:

Sv. Jindřichu, císaři, oroduj za nás!

* Uganda, anglický protektorát ve východní Africe.

** Petr Chanel (čti Šanel), marista, apoštol futunský (Hoornské ostrovy, mezi Velkosundskými východoasijskými ostrovy), umučen r. 1841.

*** Apoštol Anglie.

† Sv. Kanut (Knut), král dánský, mučedník, † roku 1080—86; sv. Olaf, patron Norvéžska, † 1030.

†† Frumentius a Aedesius, mladíci, kteří byli prodáni do otroctví a šířili křesťanství v Habeši počátkem 4. století.

Sv. králové: Václave, Štěpáne, Ferdinande, Ludvíku,
Sv. Šebestiáne, vojíne,
Sv. Isidore, rolníku,
Sv. Benedikte, Josefe Labre, žebráku,
Sv. Aloisi, Jene Berchmansi, Stanislave Kostko,
Sv. panny a vdovy.

4. K ráně pravé ruky k zahojení rány v pravé ruce Církve: za církev učící: Otčenáš, Zdrávas, Sláva Otci ... s vzýváním:

Sv. Řehoři, oroduj za nás!
Sv. Atanáši,
Sv. Ambroži,
Sv. Augustine,
Sv. Jeronyme,
Sv. Tomáši,
Sv. Efréme.

5. K ráně nejsv. Srdce k zahojení rány v srdci Církve: za úplnou svobodu Svatého Otce: Otčenáš, Zdrávas, Sláva Otci ... s vzýváním:

Sv. Petře, oroduj za nás!
Sv. Line,
Sv. Klete,
Sv. Klimente,
Sv. Xyste,
Všichni svati velekněží, orodujte za nás!

(Modlitba schválena † košickým biskupem Augustinem Fischer-Colbriem, Košice, 16. VII. 1924, rozšiřoval ji tento veliký horlitel unijní na Velehradě na IV. sjezdě unijním.)

8. Modlitby k Božskému Srdci Páně.

ZA CELOU CÍRKEV

Ó nejsvětější Srdce Ježíšovo, vylej hojnost svého požehnání na svatou Církev, na nejvyššího Velekněze a všechno duchovenstvo; dej spravedlivým setrvání, obrať hříšniky, osvěť nevěřící, žehnej našim příbuzným, přátelům a dobrodincům, pomáhej umírajícím, vysvoboď duše z očistce a rozšiř na všechna srdce sladkou vládu svého království. Amen.

Odp. 500 dní. - *Plnom. odp.* za obyč. podm. koná-li se zbožně tato po celý měsíc. - PPO č. 230.

ODPROS A ZASVĚCENÍ

Nejsladší Ježíši, jehož bezmezné lásce k lidem se dostává tak nevděčného zapomenutí, nevšímavosti a pohrdání, hle, klečíce před Tvým oltářem (před Tebou), chceme zvláštním projevem úcty vynahraditi zločinnou lidskou nedbalost a potupu, jíž se odevšad dostává Tvému milujícímu Srdci.

Avšak pamětlivi, že i my jsme se kdysi chovali k Tobě tak nehodně, s hlubokou bolestí se doprošujeme především pro sebe Tvého milosrdenství a jsme ochotni dobrovolným smírem napraviti urážky, nejen kterých jsme se sami dopustili, nýbrž i urážky od těch, kteří bloudíce daleko od cesty spásy, buď zatvrzele setrvávají ve své nevěře a nechtějí Tě následovati jako

pastýře a vůdce, anebo rušíce křestní sliby, shodili přesladké jho Tvého zákona.

Umiňujeme si, že usmíříme všecky tyto politováníhodné zločiny a že za každý z nich podáme náhradu: za změkčilost života, neskromnost a ohavnosti, za tolikeré nástrahy, činěné nevinným duším, aby je uvrhly do záhuby, za zneuctívání svátečních dnů, za hrozná nestoudná klení proti Tobě a Tvým svatým a za urážky Tvého Zástupce a všeho kněžstva, konečně za nevšímavost a hrozné svatokrádežné zneuctívání Svátosti božské lásky a za veřejné hříchy národů, kteří odporují právům Církve, od Tebe založené, a jejímu učitelskému úřadu.

Kéž bychom mohli tyto zločiny smýti vlastní krví! Zatím však na zadostučinění Tvé uražené božské cti obětujeme Ti zadostučinění, jež jsi kdysi Ty sám přinesl Otci na kříži a jež denně stále obnovuješ na oltářích, zároveň se smírem Panenské Matky, všech svatých a zbožných věřících, a ze srdce slibujeme, že pevnou věrou, bezúhonnými mravy života a dokonalým plněním zákona svatého evangelia, především přikázání lásky, vynahradíme podle možnosti s pomoci Tvé milosti minulé vlastní i cizí hříchy a nevšímavost ke Tvé převeliké lásce, a podle sil zamezíme v budoucnosti urážky proti Tobě a vynasnažíme se získati co největší počet duší, aby Tě následovaly. Přijmi, prosíme, nejdobrotivější Ježíši, na přímluvu nejblaho-

slavenější Panny Marie, Smiřitelky, tento náš dobrovolný projev smíru a rač nám dopřáti velikého daru setrvání, abychom zůstali věrni ve Tvé službě až do smrti a jednou dospěli konečně do oné vlasti, kde Ty s Otcem a Duchem svatým žiješ a kraluješ na věky věkův. Amen.

Odp. *pěti let.* - *Plnom. odp.* pro ty, kdo tuto modlitbu konají zbožně denně po celý měsíc, připojí-li svatou zpověď, svatě přijímání, návštěvu kostela nebo veřejné kaple.

Věřící, kteří jsou přítomni tomuto úkonu odprosu na *svátek nejsv. Srdce* v kterémkoli kostele neb kapli před slavně vystavenou velebnou Svátostí, mohou získati: *Odp. sedmi* let; *plnom. odp.*, přistoupí-li ke svatě zpovědi a svatému přijímání. - PPO č. 224.

(Úřední překlad v hlavních světových řečech je v *AAS* 1928, str. 180-187.)

Pane Ježíši, nejmilostivější Vykupiteli světa, pro Tvé přesvaté Srdce Tě pokorně prosíme, aby se všechny bloudící ovce obrátily k Tobě, Pastýři a Dohližiteli svých duší. Jenž žiješ a kraluješ na věky věkův. Amen.

Odp. 500 dní. - PPO č. 578.

K DOBRÉMU PASTÝŘI

Pane Ježíši Kriste, dobrý Pastýři, Tys dal život za své ovce a vise na kříži svěřil jsi nás, svůj lid a ovce svého stáda, Matce Panně: uděl nám na její přímluvu, abychom následovali Tebe, svého Pastýře, na zemi a byli přivedeni k pastvě věčného ži-

vota v nebesích. Jenž žiješ a kraluješ Bůh po všecky věky věkův. Amen.

Z votivní mše sv. k Panně Marii, Matce dobrého Pastýře. 3. XI.

9. Modlitby ke Kristu Králi.

ZASVĚCENÍ LIDSKÉHO POKOLENÍ KRISTU KRÁLI

Nejsladší Ježíši, Vykupiteli lidského pokolení. Shlédni na nás pokorně klečící před Tvým oltářem. Tvoji jsme a Tvými býti chceme. Abychom však ještě pevněji s Tebou byli spojeni, hle, každý z nás dobrovolně se dnes zasvěcuje Tvému nejsvětějšímu Srdci. Mnozí Tebe dosud nepoznali; mnozí zase pohrdli Tvými přikázáními, pohrdli i Tebou. Smiluj se nad obojími, předobrý Ježíši, a přiviň je všechny na své svaté Srdce. Kraluj, ó Pane, nejen nad věřícími, kteří nikdy od Tebe neodstoupili, nýbrž i nad syny marnotratnými, kteří Tě opustili: učiň, ať se tito brzo navrátí do otcovského domu, aby nezahynuli bídou a hladem. Buď králem těch, které buď oklamaly bludné názory anebo odloučila od Tebe nesvornost a *přivolej je zpět do přístavu pravdy a k jednotě víry, aby byl brzy jeden ovčinec a jeden pastýř.* Kraluj nade všemi, kteří dosud tápají v temnotách modloslužby nebo islamu a nemeškej je vysvoboditi a uvésti do světla svého království. Pohleď konečně očima milosrdenství na syny onoho národa, který byl tak dlouho národem

vyvoleným: ať je Krev, kterou kdysi na sebe svolávali, také pro ně lázní vykoupení a života. Uchovej svou Církev, ó Pane, všelikě pohromy a dopřej jí bezpečné svobody; uděl všem národům pokoj a řád; učiň, ať zaznívá ze všech končin světa jeden hlas: Buď pochváleno Božské Srdce, jímž se nám dostalo spásy: Jemu sláva a čest na věky. Amen.

Odpustky *pěti let. Plnom. odp.* se mohou získat, koná-li se modlitba po celý měsíc, připojí-li se sv. zpověď, svaté přijímání a návštěva kostela nebo veřejné kaple.

Věřící, kteří jsou přítomni tomuto zasvěcení na svátek Ježíše Krista Krále, jež se koná v kostele nebo kapli (aspoň poloveřejné) před slavně vystavenou velebnou Svátostí zároveň s litaniemi k Bož. Srdci, mohou získati odp. *sedmi let;* se svatou zpovědí a sv. přijímáním *odp. plnomocné.* - PPO č. 253.

ZA POKOJ A LÁSKU MEZI NÁRODY

Pane Ježíši Kriste, jenž jsi řekl svým apoštolům: „Pokoj zůstavuji vám, pokoj svůj dávám vám, ne jako svět dává, já vám dávám," nehleď na naše hříchy, nýbrž na své zásluhy, a dopřej všem svým služebníkům, jež všemohoucí Otec stvořil a spravuje a které Tys vykoupil předrahou Krví a určil k věčnému životu, aby se pro Tebe milovali navzájem celým srdcem a stali se jedním srdcem a neustále se radovali z Tvého pokoje. Pane Ježíši Kriste, o němž pěl prorok: „A budou se mu klaněti všichni králové země, všichni národové mu budou sloužiti," rozšiř své království na

celé lidské pokolení. Sešli na všechny lidi světlo své víry, zbav je svodů a pout vášní a veď je k nebeským věcem: a dopřej milostivě, aby na přímluvu nejblahoslavenější Panny Marie, Královny míru, v pokoře Ti sloužily státy a národy, spojeny Tvou neposkvrněnou Nevěstou svatou Církví; a všechny jazyky a národy ať tvoří jeden sbor, jenž by Tě ve dne v noci chválil, velebil a vyvyšoval, ó Králi a panovníku národů, Kníže pokoje, nesmrtelný Králi věků. Amen.

Odp. 500 dní. - PPO č. 652.

MODLITBA

Všemohoucí věčný Bože, jenž jsi ve svém milovaném Synu, Králi veškerenstva, chtěl všechno obnoviti, dopřej milostivě, aby všechny rodiny národů, rozdělené ranou hříchu, se podrobily Jeho přesladké vládě. Který s Tebou žije a kraluje na věky věkův. Amen.

10. Prosebná oktáva.

(18.—25. ledna.)

Ant. Aby všichni jedno byli, jako Ty, Otče, ve mně a já v Tobě, aby i oni v nás jedno byli, by svět uvěřil, že jsi Ty mne poslal.

V: Já pravím tobě: Ty jsi Petr.

R: A na té skále vzdělám Církev svou.

Modleme se:

Pane Ježíši Kriste, jenž jsi řekl svým a-

poštolům: Pokoj zůstavuji vám, pokoj svůj dávám vám: nehleď na mé hříchy, nýbrž na víru svě Církve: a rač jí uděliti podle vůle své pokoj a jednotu. Jenž žiješ a kraluješ, Bůh po všecky věky věkův.

R: Amen.

Každý den oktávy se koná tato modlitba na zvláštní úmysl:

18. ledna: Za návrat všech ovcí do jediného ovčince a k jedinému Pastýři.

19. ledna: Za Východany.

20. ledna: Za anglikány.

21. ledna: Za protestanty v Evropě.

22. ledna: Za křesťany v Americe.

23. ledna: Za špatné katolíky, aby přijímali svaté svátosti.

24. ledna: Za obrácení Židů.

25. ledna: Za získání celého světa pro Krista od misionářů.

Poznámka: Dříve tato modlitba byla obdařena odpustky. R. 1929 byla obsažena v úřední sbírce odpustkových modliteb. (Collectio precum piorumque operum, 1929, č. 289.) Do nové sbírky z roku 1938, jež je výlučně úřední (viz Dodatek na konci této knihy) nebyla však pojata. Byly tedy odpustky odvolány. Kdy budou znovu obnoveny, nelze říci. Nicméně není to důvodem, abychom ochabli v horlivosti modliti se tuto krásnou modlitbu, jež byla doporučena dvěma papeži. (Viz str. 45.)

11. Hymnus.

Omnes ut Unum, Domine,
Simus, oramus iugiter:
Sanctae Matris Ecclesiae
Fides ubique fulgeat,
Absistat error noxius:
Ovile fiat unicum!

O Jesu, Pastor optime,
Oves ad Petri Cathedram
Adduc: In terris Pontifex
Atque Tuus Vicarius,
Credentium custos pervigil
Viam salutis indicat.

Stella, quae magos duxerat,
Nunc novam semitam:
Ad Sedis Apostolicae
Limen ducat Schismaticos,
In unitate maxima
Deum colentes perpetim.

Lux Unitatis pristinae
Sit Angliam incolentibus
Quibus Divus Gregorius
Doctos Praecones miserat
Ut lumine Evangelii
Cunctos repleret incolas.

Regina Pacis inclyta,
Michael salutis signifer
Sanctusque Bonifacius
Lumen donent Haereticis
Romanam ut Ecclesiam
Veram sequantur, diligant.

Jesu, Americae variis
Sectis concede gratiam
Ut fidei catholicae
plenas sequantur regulas
Et Spiritus Paracliti
Flagrent amore perpeti.

O Christe, fias obvius
Apostatarum coetui,
Qui tamquam filii prodigi
Humilitate redeant:
Piis iuncti discipulis
Perseverantes maneant.

Judeae gentis improbos
Converte, qui supplicio
Crucis Te vexaverunt,
Tuas spernentes gratias
Negantes et miracula:
Nunc Tibi flectant genua.

O Paule, Doctor gentium,
Olim insectator strenue,
Nunc pro paganis ora
Ut omnes vocem Domini
Audiant et fideliter
Fidem sequantur protinus.

Honor, laus, virtus, gloria,
Sit Deo Trino et Unico:
Sed Redemptoris Caritas
Ab universis gentibus
Laudetur unananimiter
In sempiterna saecula. Amen.

HYMNUS

Abychom všichni k jednotě
dospěli, Pane, prosíme:
a víra Církve, Matky všech,
na celém světě zazářiž!

Blud zhoubný ustaň na zemi
a budiž jeden ovčinec! -

1. - Ježíši, dobrý Pastýři,
k Petrově Stolci ovečky
přiveď: ať Římský Velekněz
a Zástupce Tvůj na zemi,
jak strážce bdělý věřících,
všem cestu spásy ukáže!

2. - Hvězda, jež králům zářila,
kěž opět cestu osvítí:
k Stolici Petra svatého
rozkolné bratry přivede,
by v dokonalě jednotě
po věky Boha chválili.

3. - Lesk dávné shody ukaž se
Anglie obyvatelům,
jimž kdysi Řehoř Veliký
dal věrozvěsty nadšené,
by světlem evangelia
naplnil kraje veškeré.

4. - Královna míru přeslavná
a vůdce Michal archanděl,
Bonifác, svatý apoštol,
kéž světlo dají bludařům,
do pravé Církve Petrovy
by s láskou zas se vrátili.

5. - Ježíši, dopřej milosti,
by množství amerických sekt
v plnosti katolického

vyznání víry splynulo
a Ducha Utěšitele
hořelo láskou bez konce.

6. - Ó Kriste, vyjdi v ústrety
odpadlých duší zástupům,
ať pokorně se navrátí
zbloudilí tito synově
a s učedníky zbožnými
zůstanou věrni do smrti.

7. - Židovský národ nevěrný,
jenž na kříži Tě umučil
a zhrdl Tvými milostmi
a neuznal Tvých zázraků,
obrať, ó Kriste, před Tebou
ať skloní s úctou kolena!

8. - Ó Učiteli národů,
kdys Kristův, Pavle, odpůrce,
dnes za pohany oroduj,
by všichni spasný Páně hlas
slyšeli, věrně plnili
příkazy víry záchranné. -

Čest, chvála, víra, oslava
buď Bohu Trojjedinému:
však lásce Vykupitele
ode všech světa národů
buď chvála jednomyslná
vzdávána z věků do věků! Amen.

Tento hymnus byl složen hymnografem Posvátné Kongregace obřadů pro knížečku „Ut omnes unum sint", vydanou v Římě 1939.

III. Modlitby k Duchu svatému

1. Krátké modlitby.

Duchu svatý, Duchu pravdy, přijď do našich duší; dej národům jasnost svého světla, aby se Ti zalíbili v jednotě víry!

Odp. 300 dní. - PPO č. 259.

Stvořiteli Duše svatý, přispívej milostivě katolické Církvi, posiluj a utvrzuj ji svou nebeskou silou proti nepřátelským útokům a svou láskou a milostí obnov ducha svých pomazaných služebníků, aby oslavovali v Tobě Otce a Jeho jednorozeného Syna Ježíše Krista, Pána našeho. Amen.

Odp. 500 dní. - PPO č. 265.

Dej, prosíme, milosrdný Bože, aby Tvá Církev, shromážděná Duchem svatým, nebyla znepokojována nepřátelskými útoky. Pro Pána našeho Ježíše Krista, jenž s Tebou žije a kraluje v jednotě téhož Ducha svatého, Bůh po všecky věky věkův. Amen.

Modl. v pátek po Duchu svatém.

2. Devítidenní pobožnost k Duchu svatému.

Králi nebeský, Utěšiteli, Duše pravdy, všudypřítomný a vše naplňující, poklade

dobrých a původce života, přijď a přebývej v nás a zapuď od nás všelikou nesvornost a spas, ó Dobrý, naše duše!

Prosme Pána za pokoj celého světa, za stálost svatých Božích církví a za sjednocení všech:

Pane, smiluj se!

Prosme Pána, aby pamatoval na svou svatou Církev, ji sílil, upevnil, rozšířil, smířil a zachoval nedotčenou od pekelných bran a nepřemoženou nepřátelskými úklady:

Pane, smiluj se!

Prosme Pána, aby se milostí Ducha svatého šířilo a pronikalo Jeho nové přikázání nového Zákona, abychom se milovali navzájem a nehledali vlastních zájmů, nýbrž to, co prospívá k Jeho slávě a ku vzdělání Církve.

Pane, smiluj se!

Prosme úpěnlivě Pána, aby v nás vykořenil nenávist, závist, řevnivost i ostatní vášně, jež ničí jednotu Církve, a aby nám vštípil do srdce opravdovou lásku!

Pane, smiluj se!

Prosme Pána, abychom zůstali vždy neochvějni v pravé víře, abychom žili v míru a planuli vespolnou láskou, aby Církev účinnou silou a milostí Ducha svatého byla uchráněna všech zhoubných sporů a nesvorností.

Pane, smiluj se!

Prosme Pána, aby nevěřící byli přivedeni k pravé víře a svatosti a věřící k smíření a bratrské lásce, aby všichni v lásce a sho-

dě plníce Tvá přikázání, jednomyslně oslavovali Tebe, jenž jsi dobrodincem všech.
Pane, smiluj se!
Modleme se:

I. DEN

Všemohoucí, věčný Bože, Otče Pána našeho Ježíše Krista a skrze Něho Otče všech, jimž vtělené Slovo dalo moc se státi Tvými dítkami! Na přímluvu Nejsvětější Bohorodičky a společné Matky všech věřících a na přímluvu všech svatých veškeré Církve prosíme pokorně Tvou Lásku, s níž jsi vydal jednorozeného svého Syna, abys shromáždil vjedno rozptýleně Boží dítky, a s níž jsi po Jeho odchodu k Tobě poslal jiného Utěšitele, aby jednotu svazkem pokoje zachoval: Vylej, prosíme, hojně Ducha svého Jednorozeného Syna na přijaté své dítky a rač Ho vyslyšeti, když volá v našich srdcích vzdechy nevýslovnými, aby všichni na celé zemi, kdož jsou ozdobeni vznešeným jménem křesťanů, spojeni poslušností vyznání víry a nelíčenou láskou, byli obrazem oné jednoty, v níž Ty s tímže Jednorozeným Synem a s Duchem svatým žiješ a kraluješ na věky věkův. Amen.

II. DEN

Všemohoucí, věčný Bože, Tvou nesmírnou velebnost chválí andělé, jí se klanějí panstva, před ní se třesou mocnosti a celá země ji uctívá! Na přímluvu Královny an-

dělů a přisluhujících duchů, kterě jsi poslal k službám těm, již docházejí dědictví spásy: vlej, prosíme, do srdcí všech věřících *Ducha své bázně,* aby, odložíce všelikou lidskou bázeň, hořeli touhou ve všem plniti Tvou vůli, a aby z úcty k Tvému jménu byli proniknuti účinnou bázní přede vším, co se protiví nejvyššímu přikázání Kristovu, podle něhož všichni mají býti jedno.

Pro Pána našeho Ježíše Krista, jenž s Tebou žije a kraluje v jednotě Ducha svatého Bůh po všecky věky věkův. Amen.

III. DEN

Silný a mocný Pane, jehož vůli se nikdo nemůže vzepříti! Na přímluvu Královny mučedníků a všech, kdož pro slávu Tvého jména na celém světě neohroženě bojovali až do prolití krve; pokorně se doprošujeme velikosti Tvého ramene, abys *Duchem své síly* milostivě přispěl naši slabosti, abychom se nedali přemoci žádnou překážkou, nýbrž až do smrti, v jistě naději na vítězství mužně a stále se snažili dosíci cíle, vytčeného nám Kristem: abychom všichni byli jedno.

Pro Pána našeho . . .

IV. DEN

Bože, od Něhož pochází všechno otcovství na nebesích i na zemi! Na přímluvu nejlaskavější Panny a Matky Marie a všech

svatých panen Východu i Západu, s důvěrou vzýváme hlubiny Tvého milosrdenství: vlej hluboko do duší všech věřících onoho *Ducha zbožnosti,* jímž voláme „Abba, Otče", abychom byli Jím poučeni, že láska je přednější než vědění, a jednomyslně v domě Církve uznali a ctili obraz Tvého otcovství v tom, jehož za pastýře celé Tvé rodiny na zemi ustanovil jediný nejvyšší Pastýř jediného ovčince, Ježíš Kristus, Tvůj Syn a náš Pán: Jenž s Tebou žije a kraluje v jednotě Ducha svatého Bůh po všecky věky věkův. Amen.

V. DEN

Všemohoucí Pane, Bože, který maříš záměry národů a zavrhuješ úmysly knížat a jedině své úradky věčně uplatňuješ, jak jsi byl prohlásil! Na přímluvu Nejmoudřejší Panny Marie a všech blahoslavených velekněží celé Církve: žádáme Tvou slitovnost, abys do myslí křesťanů vylil hojně *Ducha rady,* aby se mohli bez váhání vystříhati všeho a konati vše, čeho je třeba k zmaření nepřátelských úkladů, pro slávu Tvého jména a pro jednotu a svornost Tvých dítek v jediné Kristově Církvi.
Pro Pána našeho . . .

VI. DEN

Bože, Otče světel, od něhož shůry přichází každý dar dobrý a dokonalý! Na přímluvu Královny apoštolů a všech vyzna-

vačů, kteří za pravou víru bojovali slovem, perem a za ni trpěli: pokorně Tě prosíme, dej svým věřícím *dar rozumu* Tvého Ducha, aby duchovně poznávali všude stopy Tvého božství a varujíce se každého nebezpečí poblouzení, osvícenou myslí s radostí poznali v jediné, svaté, katolické a apoštolské Církvi poklad zjevení, oporu spásy a semeniště svatosti, založeně Kristem.

Pro Pána našeho . . .

VII. DEN

Bože, jenž vidíš, v jakých temnotách tápají duše zbavené Tvého světla! Na přímluvu Panny Nejmoudřejší a všech svatých, jejichž naukou jsi chtěl osvěcovati svou Církev, prosíme: sešli na všechny věřící milostivě *Ducha pravé vědy*, aby se nepodobali tmám, jež nemohou přijmouti Tvého Slova, nýbrž kráčeli jako synové světla po cestě Kristových přikázání a dospěli jednou k tomu, aby byl v celém křesťanském světě jeden ovčinec pod jedním Pastýřem, za něhož prosil Jednorozený Tvůj Syn, aby neklesala jeho víra. Jenž s Tebou žije a kraluje v jednotě . . .

VIII. DEN

Všemohoucí, věčný Bože, jehož moudrost pevně obepíná končiny světa a všechno jemně pořádá! Na přímluvu Neposkvrněné Panny, Již nazýváme Stolicí moudrosti,

a všech, kteří si zasloužili očištěnou myslí okoušeti Tvých převelikých slastí, prosíme Tě pokorně celým srdcem: rač naplniti *Duchem své moudrosti* všechny ty, kteří mohou prospěti nebo škoditi jednotě Církve, aby okusili podivuhodné sladkosti Tvých přikázání a spolu pevně a jemně usilovali vyplniti hlavně ono přikázání, kterě jsme přijali od Tvého Syna: abychom všichni byli jedno.

Pro těhož Pána našeho . . .

IX. DEN

Bože, jenž jsi sbory andělů rozdělil podle řádů, aby je všechny spojoval paprsek Tvého poznání, od nejvyšších až do nejnižších, v podivuhodnou jednotu, a jenž jsi chtěl svou Církev na zemi spojiti podle tohoto nebeského vzoru svornosti! Na přímluvu veškeré společnosti svatých uděl, prosíme, aby Tvé přijaté dítky byly *sedmerým darem jediného Ducha* sjednoceny podle Tvé vůle jako v nebi, tak i na zemi a nikdy neustaly chváliti jednotu Nejsvětější Trojice v srdci, slovy i skutky.

Pro Pána našeho . . .

JINÁ MODLITBA

Bože, jenž jsi v den letnic rozdělil jazyky v podobě ohně nad každým se vznášejícího a všechny naplnil jediným svým Duchem, aby množství věřících bylo jedno srdce a jedna duše: uděl, prosíme všem

svým věřícím téhož Ducha, aby uprostřed podivuhodné různosti jazyků a obřadů měli tutéž lásku a totéž jednomyslně smýšleli (Filip. 2, 2) ku slávě a chvále Hlavy celé Církve, Pána našeho Ježíše Krista: Jenž s Tebou žije a kraluje v jednotě téhož Ducha svatého, Bůh po všecky věky věkův. Amen.

(Preces, str. 10-18.)

P o z n á m k a. Věřící, kteří se zúčastní devítidenních pobožností bezprostředně před svátkem Seslání Ducha svatého, konaných veřejně, mohou získati *odp. desíti let* za každý den a *plnom. odp.* za obyč. podmínek po ukončení pobožnosti, ačli se zúčastnili pobožnosti aspoň pětkrát.

Nekoná-li se devítidenní pobožnost veřejně, nebo nemohou-li se jí věřící z náležité příčiny zúčastniti, anebo konají-li devítidenní pobožnost k Duchu svatému v jiné roční době, mohou získati za každý den *soukromé* pobožnosti *odp. sedmi let* a *plnom. odp.* za obyč. podmínek po vykonání pobožnosti. - PPO č. 263.

IV. Pobožnosti k Panně Marii

1. Střelné modlitby.

Maria, naše naděje, měj s námi slitování!

Odp. 300 dní. - PPO č. 275.

Matko lásky, bolesti a milosrdenství, oroduj za nás!

Odp. 300 dní. - PPO č. 276.

Matko milosrdenství, oroduj za nás!

Odp. 300 dní. - PPO č. 280.

Nejvznešenější Královno světa, Maria, věčná Panno, jež jsi porodila Krista, Pána a Spasitele všech, přimlouvej se za mír a naši spásu!

Odp. 300 dní. *Plnom. odp.* za obyč. podm. pro ty, kdo se tuto modlitbu zbožně modlí po celý měsíc. - PPO č. 288.

Velebeno buď svaté a neposkvrněné početí nejblahoslavenější Panny Marie, Matky Boží!

Odp. 300 dní. *Plnom. odp.* za obyč. podm., koná-li se tato modlitba zbožně po celý měsíc. - PPO č. 324.

Bolestiplná Maria, Matko křesťanů, oroduj za nás!

Odp. 300 dní. - PPO č. 342.

Královno přesvatého růžence, oroduj za nás!

Odp. 300 dní. - PPO č. 359.

Matko ustavičné pomoci, oroduj za nás!
Odp. 300 dní. - PPO č. 391.

Neposkvrněná Královno míru, oroduj za nás!
Odp. 300 dní. - PPO č. 395.

Královno apoštolů, oroduj za nás!
Odp. 300 dní. - PPO č. 402.

2. Modlitby odpustkové.

ZA BLUDAŘE A ROZKOLNÍKY

Ó Maria, Matko milosrdenství a útočiště hříšníků, shlédni, prosíme Tě, milosrdným okem na ubohé bludaře a rozkolníky! Ty, jež jsi Stolicí moudrosti, osviť jejich mysl, která jest tak nešťastně zastřena temnotou nevědomosti a hříchu, aby jasně poznali, že svatá, katolická, apoštolská, římská Církev jest jedinou pravou Církví Ježíše Krista, mimo níž nelze dosíci ani svatosti ani spásy. Dokonej jejich úplně obrácení tím, že jim vyprosíš milost, aby přijali každou pravdu svaté víry a se podrobili nejvyššímu římskému Veleknězi, náměstku Ježíše Krista na zemi. Tak ať jsou s námi brzy spojeni sladkými pouty božské lásky, aby bylo jedno stádo pod jediným pastýřem, a abychom mohli všichni, ó slavná Panno, na věky radostně pěti: *Raduj se, Panno Maria, která jsi sama potřela všechny bludy na celém světě.* Amen.

Třikrát Zdrávas Maria . . .
Odp. 500 dní. - PPO č. 579.

K NEPOSKVRNĚNÉ PANNĚ

Za rozkolné bratry.

Neposkvrněná Panno, jež jsi byla zvláštní výsadou milosti uchována dědičně viny, pohleď milostivě na naše rozkolné bratry, kteří jsou také Tvými dítkami, a přiveď je k středisku jednoty! Nemálo z nich i ve svém rozkolu zachovává k Tobě určitou úctu, Ty, šlechetná Panno, odměň se jim za to tím, že jim vyprosíš milost obrácení.

Vítězkyné nad pekelným hadem od počátku svého života, obnov nyní, kdy je toho tím více třeba, dávná vítězství a oslav svého Syna tím, že zbloudilé ovečky přivedeš do jediného ovčince pod vedení Pastýře celého světa, jenž Ho zastupuje na zemi! Tobě ať náleží chvála, ó Panno, Přemožitelko všech bludů, že jsi obnovila jednotu a mír mezi veškerým křesťanským lidem!

Odp. 500 dní. - PPO č. 580.

KE KRÁLOVNĚ MÍRU

Nejsvětější Panno, Matko Boží a nejmilejší Matko naše, jež jsi zasloužila pro své božské mateřství míti účast na výsadě všeobecné královské důstojností, vyhrazeně svému božskému Synu, my, Tvoji nejpokornější sluhové a oddané děti, cítíme útěchu při myšlence, že jako se zalíbilo Vykupiteli lidského pokolení, aby byl zvěstován od proroků a betlemských andělů jako

Král pokoje, tak považuje za milé a příjemné pro Tebe slyšeti, jak Tě vzýváme a ctíme pod názvem Královny míru, který tolik sluší Tvému mateřskému srdci; je to název, který nám tryská z vřelých srdcí. Kéž Tvá mocná přímluva vzdálí od národů nesvornost a zášť a obrátí duchy na cestu bratrství a míru, jíž Ježíš přišel učiti a vštěpovati ji lidem ku prospěchu a spáse všech a po níž svatá Církev řídí neustále naše kroky. Slavná Královno, rač provázeti dobrotivým okem a korunovati šťastným výsledkem snahy, které neustále vynakládá Nejvyšší Velekněz a zástupce Tvého božského Syna na zemi, aby *volal národy a udržoval je sjednocenými kolem jediného střediska spásonosné víry;* dej, abychom i my v synovské podřízenosti společnému Otci odpovídali jeho spásonosným úmyslům. Dej pochopiti tyto úmysly těm, kteří řídí vlast; oživ a udržuj svornost v našich rodinách, mír v našich srdcích a křesťanskou lásku ve světě. Amen.

Odp. 500 dní. *Plnom. odp.*, koná-li se zbožně tato modlitba denně po celý měsíc, připojí-li se sv. zpověď, sv. přijímání a návštěva kostela nebo veřejné kaple. - PPO č. 396.

3. K Matce ustavičné pomoci.

Ó Nejsvětější Panno, ve svém obraze Matky ustavičné pomoci zahrnuješ dítky svaté katolické Církve svými milostmi a slitováním. Ty sama sis vyvolila místo ve věčném městě - v Římě. Přitažlivostí a mateř-

skou ustavičnou pomocí jsi uchvátila srdce všech svých četných dítek, které k Tobě s láskou a důvěrou vzpínají ruce.

Ó nezapomínej, dobrá Matko, že máš ještě jiné milující děti na Východě, jejichž vlast jsi opustila ve svém obraze. Vrať se k nim svou mateřskou přízní a nedopusť, aby déle bloudily jako ovce, vzdáleně jediného bezpečného ovčince Církve Ježíšovy. Netrp déle, milostivá Máti, aby Tvé děti byly rozděleny hradbou rozkolu, neporozumění a nelásky, a duchovní tělo Tvého božského Syna aby bylo trháno rozdvojením věřících. Pro smrtelnou úzkost svého Synáčka, jenž se chvěje na Tvých loktech před vidinami utrpení a pro bolest a lásku svého mateřského srdce Tě zapřisaháme: Smiř oddělené církve východní s mateřskou Cirkví římskou! Vnukni svým dětem na Východě i na Západě, aby lásku, jíž k Tobě lnou, rozestřely vzájemně i na sebe a brzy se sjednotily v společném domě nebeského Otce, v jediné Církvi Tvého Ježíše, kde pod Tvou ustavičnou ochranou a pomocí budou jednomyslně oslavovati Otce i Syna i svatého Ducha. Amen.

Papež Lev XIII. opíral své naděje na sjednocení církví také o skutečnost, že církev východní ctí podobně Matku Páně jako Církev katolická na Západě, a že tato jednota úcty je potvrzována mariánskými obrazy, jež se dostaly z Východu na Západ a těší se zde veliké úctě. „Zdá se totiž velice významným, že tyto obrazy se nacházejí mezi námi jakožto svědkové oněch dob, kdy křesťanská rodina byla celá svorně sjednocena; jsou jakoby drahocennou zárukou společného dědictví. Při pohle-

du na ně se duše cítí puzeny takřka hlasem samé Nejsvětější Panny, aby si zbožně vzpomněly na ty, jež Církev katolická láskyplně zve k bývalému svornému a radostnému spojení." (Enc. *Adiutricem populi*, 5. září 1895, Leonis P. M. Acta, sv. XV., str. 308.) V řadě východních obrazů, uctívaných na Západě, zaujímá přední místo obraz Matky ustavičné pomoci. - (Viz: čl. „Matka ust. pomoci. Unionistický obraz", *ACM* 1935, str. 186 nn, 234 nn; *P. Ant. Krajča* C. Ss. R., Matka ust. pomoci, Praha 1937; *Dr. Clemens Henze C. Ss. R.*, Mater de perpetuo Succursu, Bonn am Rhein, Hofbauerverlag, 1926; týž, Ausführliche Geschichte des Muttergottesbildes von der immerwährenden Hilfe, Řím, Via Merulana 31, 1939.)

4. Rozjímání o tajemstvích sv. růžence.

Na velkolepém obraze Michelangelova „Posledního soudu" v Sixtinské kapli ve Vatikáně je význačný detail, věnovaný síle modlitby svatého růžence: Jeden z blažených duchů, vznášejících se do nebe, spouští růženec a zachraňuje na něm hynoucí duši.

Než nejen pro jednotlivce je svatý růženec prostředkem záchrany. Veliký papež Lev XIII. ve svých růžencových encyklikách od roku 1883 do 1896 zdůrazňoval dalekosáhlý význam růžencové modlitby pro celý svět a všechny národy. Roku 1895 a 1896 zdůraznil zvláštní význam modlitby sv. růžence pro sjednocení církvi (viz kap. „Papežové a modlitba za sjednocení církví" v prvním díle).

Růženec ja tajemstvím vítězství, je něco výslovně válečného, je to naše strojní puška, je jako exorcismus, jenž zaklíná ďábla.[1]

Růžencem přemohl svatý Dominik bludy albigenských, modlitbou sv. růžence dobyli křesťanské zbraně vítězství nad tureckým půlměsícem u Lepanta r. 1571. Modlitba růžencová, takřka rytmicky dorážející na mateřské srdce Mariino, nemůže zůstati nevyslyšena, protože i kapka pravidelné dopadající na kámen jej vyhlubuje; a přece srdce nebeské Matky není z kamene. Panna Maria nás vyslyší a bude se modliti s námi. Její modlitba urychlí příchod Letnic, seslání svatého Ducha - a tohoto Ducha jednoty a lásky a svornosti potřebujeme tolik pro věkovité dilo sjednocení církví.

RŮŽENEC RADOSTNÝ

Tajemství 1.:

Kterého jsi, Panno, z Ducha sv. počala.

Naše vykoupení se začíná vtělením Božího Syna. Panna Maria je onou vyvolenou ženou všech věků a pokolení, jež nám zprostředkovala spásu. Archanděl jí přináší Boží poselství, Duch svatý ji zastiňuje, a pokorná panna se stává Matkou Boží, Matkou Ježíše, našeho Boha, našeho Bratra, Hlavy a zakladatele sv. Církve.

[1] *R. Mäder*, Maria vítězí, 1935, str. 19, 54 (překlad Coufalův).

Ó pokorná nazaretská panno, vypros nám i našim odloučeným bratřím pokoru a příští svatého Ducha, aby i v nás přebýval Kristus, aby nás sjednotil, a Ty abys byla stejně Matkou nás všech!

Tajemství 2.:

Se kterým jsi, Panno, sv. Alžbětu navštívila.

Nejblahoslavenější Panna počíná plniti své svaté poslání. Odchází s chvátáním do judských hor navštívit svou příbuznou a sdělit jí radostnou zvěst. Přítomností Boží Matky byl ještě v mateřském životě posvěcen svatý Jan, největší ze zrozenců ženiných, příští hlas volajícího na poušti a připravujícího cesty Páně - k vykoupení a spáse.

Ó nejsvětější Panno, navštiv i nyní znovu mnoho křesťanských rodin svou milostiplnou přítomností, posvěť a připrav příští apoštoly a předchůce svatého sjednocení všech křesťanů v jediné Církvi Tvého Ježíše!

Tajemství 3.:

Kterého jsi, Panno, v Betlemě porodila.

Narození vtěleného Boha znamená předěl dějin viditelného světa. Nejblahoslavenější Panna dává vesmíru Vykupitele. Betlemští pastýři první uvěřili blahému poselství spásy, hlásanému anděly, a přišli se poklo-

nit novorozenému Mesiáši celou vroucností a opravdovostí své prosté duše. Betlemská hvězda přivábila mudrce od Východu a přivedla je vzdát úctu Dítěti na klíně prosté Matky.

Ó vtělený Synu Boží, dej zazářiti znovu své hvězdě tak silné a pošli takové zástupy svých andělů, aby přivedli všechno lidstvo do Betlema Tvé Církve, v němž přebýváš po všechny dny až do skonání světa. A Ty, svatá Matko, podporuj naše modlitby svým všemohoucím prostřednictvím!

Tajemství 4.:

Kterého jsi, Panno, v chrámě obětovala.

Nejčistší Matka přichází do chrámu podrobiti se obřadům a obětovati Bohu svého i Božího jednorozeného Syna. Při tom se po prvé na obloze času i věčnosti zřetelně rýsují těžké mraky zloby, hříchů a zatvrzelosti, jež navzdory Kristu, Slunci a světlu národů, vyvolá kníže temnosti. Kristus je postaven také k pádu mnohých a na znamení, jemuž bude odpíráno. Maria bude se svým Synem píti hořký kalich utrpení a její mateřskou duši pronikne meč bolesti.

Ó vyvolená a zarmoucená Matko Ježíšova, pro zásluhy svých bolestí a utrpení svého Syna, zažeň svou mocnou mateřskou přímluvou, ó jasná Paní, s oblohy Církve černé mraky odporu, jež zaslepují a přivádějí k pádu tak mnohé duše, a to i v Kristově novozákonním Izraeli, v křesťanstvu. Vy-

pros světu milost, aby Tvůj božský Syn byl světlem národům, povstáním pro padlé a znamením shody, svornosti a lásky všem rozloučeným!

Tajemství 5.:

Kterého jsi, Panno, v chrámě nalezla.

Matka Boží neztratila z duše a ze srdce svého Syna, nýbrž byla pozbavena jen viditelné jeho přítomnosti. A přece celé moře bolesti, zármutku a bezútěšnosti se přelilo ve třech dnech přes její panenskou duši. A my jsme tak často lhostejni k přítomnosti Spasitelově! Nejenom že nám málo záleží na jeho viditelné a citelné přítomnosti, když Ho necháváme samotného ve svatostánku, a když nehledáme útěchy u Něho a honíme se za pozemskou útěchou tvorů, nýbrž tak mnoho křesťanů žije mimo to lhostejně a bezstarostně s těžkým hříchem v duši, v nepřátelství s Bohem.

Postupem dějin byly celé společnosti duší, církve, pozbaveny v určitém smyslu viditelné přítomnosti Kristovy, když se vyloučily ze společenství jeho jediné Církve a opustily jeho viditelného zástupce na zemi, římského Velekněze.

Bolestná Matko, dej nám míti účast na bolestech Tvého odloučení, abychom oplakávali Ježíše ztraceného ze svých duší! Vypros nám milost, abychom Ho ve všem hledali, ve všem nacházeli a nikdy Ho neztratili těžkým hříchem! Ukaž též, ó dobro-

tivá Máti, našim odloučeným rozkolným bratřím cestu k brzkému nalezení jediného viditelného zástupce Ježíše Krista v Církvi, cestu sjednocení s Římem!

RŮŽENEC BOLESTNÝ

Tajemství 1.:

Který se pro nás krví potiti ráčil.

V zahradě pod zasmušilými olivami Kristus padá na tvář, modlí se a připravuje na své utrpení a smrt. Představa těžkého zítřka se mu neodbytně vnucuje a zadírá do otevřené duše. Ježíš vidí, jak zítra jeho přesvaté tělo rozdrásají, zhanobí, vyzvednou na potupný kříž, aby v děsných bolestech vycedil svůj božský život a Krev do poslední kapky za spásu nevděčného bídného lidstva, zabořeného do hmoty, hříchu a nepravostí. V této těžké hodině se nadto sbíhají všechna utrpení, potupa a nevděk člověčenstva od začátku až do konce věků a jako hory drtivě dopadají na ramena obětovaného Vykupitele. Ježíš objímá svým boholidským pohledem hranice času, zachycuje všechny údery staletí a věků, namířené proti Bohu, proti Němu a jeho dílu - Církvi, prožívá svatokrádežné hanobení svého Nejsvětějšího Těla ve Svátosti lásky, chvěje se při *násilném trhání svého mystického - duchovního těla - Církve* odpady a rozkolem křesťanských národů. Kristus se svíjí ve smrtelném zápa-

se . . . „Otče můj, je-li možno, ať odejde kalich tento ode mne, ale ne jak já chci, nýbrž jak ty!" (Mat. 26, 39.)

Tu předstupuje před zápasícího Spasitele anděl útěchy, vyvolává z šera vidiny vyvolených zástupů duší, které obmyjí svá roucha v Krvi Beránkově a celým obsahem své bytosti Mu budou oddány na život a na smrt... Po delší modlitbě smrtelný zápas končí, Kristus povstává a na zemi stékají krůpěje krvavého potu . . .

Ó trpící Spasiteli! My chceme býti útěchou ve Tvém utrpení, chceme Ti náležeti celou duší a celým srdcem! Nechceme Tě zraňovati žádným těžkým, ani žádným dobrovolným všedním hříchem! Nechceme ublížiti ani v nejmenším Tvému duchovnímu Tělu - svaté Církvi! Želíme z hloubi srdce všech svých hříchů a nepravostí i hříchů svých bližních. Odpusť nám naše viny. Budeme se modliti a pracovati o to, abychom Ti všichni zcela náleželi a byli s Tebou co nejúžeji spojeni ve Tvé Církvi.

Pro svůj smrtelný zápas, milovaný Vykupiteli, zacel rány své svaté Církve a přiveď všechny odloučené k svaté jednotě!

Tajemství 2.:

Který pro nás bičován býti ráčil.

Především za tělesné hříchy a hříšné rozkoše lidstva platí neposkvrněný Boží Beránek hrozné výkupné u sloupu bičování. Jeho neporušené přesvaté tělo je do kostí ro-

zedráno. Za hříchy lidské nestoudnosti snáší Král čistoty nezměrnou potupu obnažení před vojenskou chátrou. „Raněn jest pro nepravosti naše, potřen jest pro naše hříchy, kázeň našeho pokoje spočívá na něm a jeho zsinalostí jsme uzdraveni. Všichni jsme zbloudili jako ovce, každý z nás zabočil na cesty své: a Hospodin složil na něho nepravosti nás všech. Obětován jest, protože sám chtěl." (Is. 53, 5-7.)

Ó Ježíši, Slunce čistoty, pro své přebolestné a potupné bičování přioděj nás svou čistotou! Smyj naše nepravosti svou božskou Krví, prolitou u sloupu bičování! Vysvoboď nás od ducha smilného! Stvoř v nás srdce čisté!

Ó Ježíši, zachovej bez poskvrny roucho své Církve, kterou jsi miloval a vydal sebe sama za ni, abys ji posvětil a učinil neposkvrněnou, bez vrásky a bez úhony (Efes. 5, 25-27), aby leskem své čistoty umlčela Tvé nepřátele a přivábila k sobě všechny odloučené!

Tajemství 3.:

Který pro nás trním korunován býti ráčil.

Po bolestném bičování lidská zloba uchystala Spasiteli novou trýzeň: korunování trním. Kristus je představen na posměch jako král. Korunu z trní mu násilně vrážejí na hlavu, takže ostré trny vnikají hluboko až do kosti. - Kéž pochopíme zde zlobu zlých a pyšných myšlenek, které se rodí a

vycházejí z dílny lidského ducha, hlavy! Sám Syn Boží tak za ně pyká! V dějinách lidská pýcha chtěla svrhnouti s trůnu Boha „Nesmrtelného Krále věku", chtěla sejmouti Kristu se skrání královský diadém a znovu Mu vsaditi na hlavu potupnou korunu z trní! Duch pýchy to byl rovněž, který podstatně přispěl k rozdělení křesťanstva a k rozkolu!

Ó trním korunovaný Vykupiteli, pro bolesti tohoto tajemství znič v nás všelikou pýchu! Ježíši tichý a pokorný srdcem, učiň srdce naše podle Srdce svého! My Tě uznáváme za svého Krále bez výhrady, za Krále celého světa a celého vesmíru! Buď Králem všech. Silou své pokory a pro zásluhy korunování trním odstraň ze srdcí všech pýchu, která rozdvojila Tvé věřící a je překážkou svatého sjednocení!

Tajemství 4.:

Který pro nás těžký kříž nésti ráčil.

Pro nás, pro naši spásu koná Spasitel tuto křížovou cestu. My máme rovněž pro Krista a za Ním nésti svůj kříž, abychom měli účast na jeho utrpení a spláceli Mu Jeho lásku. Náš kříž a utrpení má však ještě jiné apoštolské poslání. Trpíce s Kristem vyplňujeme „na svém těle to, co zůstává z útrap Kristových pro Jeho tělo, kterým jest Církev". (Kol. 1, 24.)

Ano, přijmi, Pane Ježíši, naše utrpení a bolesti, které Ti s láskou obětujeme za Tvou

svatou Církev. Posvěcuj ji, daruj jí jednotu a rozšiř ji na všechny duše a národy!

Tajemství 5.:

Který pro nás ukřižován býti ráčil.

Na kříži na Golgotě takřka vyčerpává Spasitel poslední možnosti své lásky. Ještě po smrti prolévá poslední kapky božské Krve a otevírá pro všechny své božské Srdce.

Ó ukřižovaná Lásko, uchvať a zapal všechna srdce svými plameny! Ó Srdce, kopím probodené, z něhož se zrodila Církev svatá, uzavři nás všechny do své svaté rány! Smiluj se nad námi i nad našimi zbloudilými bratry!

RŮŽENEC SLAVNÝ

Tajemství 1.:

Který z mrtvých vstáti ráčil.

Sotva tři dni leželo bezduché Tělo Vykupitelovo v hrobě, když nastalo vítězné velikonoční jitro. Zdánlivá krátká porážka Ježíšova se mění v nekonečnou vítězoslávu.

Vítězný Spasiteli, kéž se promění i zdánlivá porážka Tvé svaté Církve v brzké a skvělé vítězství! Hle, jak dlouho již se zdá, že Tvá velekněžská modlitba zůstává nevyslyšena a jednota Tvé Církve a Tvých věřících že je pochována! Ó Ježíši, pro své

vítězné vzkříšení, obnov jednotu svých věřících!

Tajemství 2.:

Který na nebe vstoupiti ráčil.

Po čtyřiceti dnech po zmrtvýchvstání vznáší se Pán Ježíš na nebesa, aby se i jako člověk ujal vlády v království svého Otce. Apoštoly posílá do celého světa hlásat svaté evangelium a ujišťuje je svou přítomností, že jich neopustí až do skonání světa.

Ó božský Mistře, dovoláváme se Tvé pomoci u veliké záležitosti sjednocení Tvých věřících. Vyslyš nás!

Tajemství 3.:

Který Ducha sv. seslati ráčil.

Věrni příkazu Mistrovu, očekávají apoštolové spolu s Marií, Matkou Ježíšovou, příchodu slíbeného Utěšitele. Konečně desátého dne sestupuje na ně Duch svatý v podobě prudkého větru, a nad jejich hlavami se objevují ohnivé jazyky. V duších se děje náhle veliká změna. Čemu Spasitel učil apoštoly, čeho od nich žádal a čeho oni Mu nikdy úplně nedávali pro svou slabost - to vše vykonává v nich v okamžiku Duch svatý. Již nejsou zde slabí učedníci, opouštějící Krista a uzavírající se ze strachu před Židy! Jsou zde apoštolé, muži víry, plní ohně svatého Ducha, před nimiž

padají závory osamocení, aby mohli vyjíti dobývat světa pro Krista.

Ó Pane Ježíši, také my, Tvoji věřící, jsme dosud nechápali plně Tvého učení, neplnili Tvých přikázání, zanedbávali především Tvého nového přikázání, abychom se milovali vespolek, abychom všichni byli jedno! Pošli, prosíme, svého svatého Ducha i na nás, aby nás naučil všemu, čeho od nás žádáš a pomohl nám to plniti. A Ty, přesvatá Panno, urychli svými modlitbami příchod svatého Ducha pro všechny věřící, pro celou Církev svého Syna, aby všichni byli jeden duch a jedno srdce a všichni svorně dobývali světa pro Krista!

Tajemství 4.:

Který Tě, Panno, na nebe vzíti ráčil.

Když božský Syn vzal svou Matku i s neposkvrněným tělem do nebe, byla to jen zasloužená odměna, která jí jako Matce Nejvyššího náleží. My, kteří zůstáváme v tomto slzavém údolí se z toho synovsky radujeme. Radujeme se z toho pro Marii Pannu, avšak také pro sebe. Boží Rodička ve smrti a nanebevzetí nás neopustila. Dnes, kdy naše Matka dlí na nebesích, může nám tím více pomáhati, opatrovati sobě svěřené děti a pečovati o Církev svého Syna.

Ano, naše drahá nebeská Matko, shlížej na nás vždy milostivě mateřským okem s trůnu své slávy, bdi nad svými dítkami a

opatruj dědictví svého Syna, svatou Církev!

Tajemství 5.:

Který Tě, Panno, na nebi korunovati ráčil.

Nejblahoslavenější Panna je korunována za Královnu nebe a země. Její království je rozsáhlé jako království Jejího Syna. Její moc je v síle Její přímluvy a milosrdenství. Za poddané má všechny nebešťany, Ji blahoslaví všichni národové a vzývají všechna pokolení země. I naši rozkolní bratři poklekají svorně s námi k Jejím nohám.

Ó Maria, vzdáváme Ti hold úcty, věrnosti ve společenství se všemi Tvými poddanými a dítkami! Je nás miliony na celém světě! Prosíme Tě, Královno milosrdenství, za ty bratry našeho rodu, již dosud nenáležejí do Tvého Království. Podmaň je svým měkkým královským půvabem a podrob je vládě svého božského Syna. Našim odloučeným východním bratřím vypros pak milost, aby s námi ve stejné shodě a lásce poklekli u nohou zástupce Tvého Syna na zemi, římského Velekněze, jako klečí svorně s námi před Tebou, Královno světa!

Poznámka. *Odpustky svatého růžence* jsou tyto:

a) Věřícím, kteří se zbožně pomodlí *pět desátků růžence,* se udělují *odpustky pěti let.*

b) Jestliže se pomodlí zbožně *s jinými* soukromně nebo veřejně aspoň *pět desátků,* uděluji se *od-*

pustky desíti let jednou denné a *plnomocné odpustky* poslední nedeli v měsíci, přistoupí-li k sv. zpovědi a sv. přijímáni a navštíví-li některý kostel nebo veřejnou kapli, jestliže se totiž v předcházejících týdnech *aspoň třikrát* takto svatý růženec modlili.

c) Těm, kteří se *před Nejsv. Svátostí* vystavenou nebo ve svatostánku uschovanou zbožně pomodlí aspoň *pět desátků růžence,* se udělují po každé *plnomocné odpustky,* dosáhnou-li mimo to odpuštění hříchů sv. zpovědí a přistoupí k sv. přijímání.

Upozornění: 1. Desátky se mohou od sebe oddělíti, jen když se růženec pomodlí téhož dne.

2. Mají-li věřící růženec posvěcený od některého dominikána neb jiného kněze se zvláštní pravomocí, mohou získati ještě jiné odpustky mimo zde uvedené. - PPO č. 360.

3. O držení růžence viz „Dodatek" na konci knihy, č. 13.

V. Modlitby k svatým

1. Litanie.

Pro soukromou pobožnost.

Pane, smiluj se nad námi!
Kriste, smiluj se nad námi!
Pane, smiluj se nad námi!
Kriste, uslyš nás!
Kriste, vyslyš nás!
Otče s nebes, Bože, smiluj se nad námi!
Synu, Vykupiteli světa, Bože, smiluj se nad námi!
Duše svatý, Bože, smiluj se nad námi!
Svatá Trojice, jeden Bože, smiluj se nad námi!
Svatá Maria, oroduj za nás!
Svatá Boží Rodičko,
Svatá Panno panen,
Svatý Michale,
Svatý Jene Křtiteli,
Svatý Josefe,
Svatý Petře,
Svatý Pavle,
Svatý Ondřeji,
Svatý Jene,
Svatý Tomáši,
Svatý Jakube,
Svatý Filipe,
Svatý Bartoloměji,

Svatý Matouši, oroduj za nás!
Svatý Šimone,
Svatý Tadeáši,
Svatý Matěji,
Svatý Barnabáši,
Svatý Lukáši,
Svatý Marku,
Svatý Ignáci Bohonosče,
Svatý Polykarpe,
Svatý Justine,
Svatý Ireneji,
Svatý Demetrie,
Svatý Jiří,
Svatý Josafate,
Svatí Kyriaku a Julitto, orodujte za nás!
Svatých čtyřicet mučedníků, orodujte za nás!
Svatí Šimone, Barsabáši a druhové, orodujte za nás!
Svatý Efréme, oroduj za nás!
Svatý Atanáši,
Svatý Basile,
Svatý Řehoři Naziánský,
Svatý Řehoři Nysský,
Svatý Jene Zlatoústý,
Svatý Cyrile Alexandrijský,
Svatý Cyrile Jerusalemský,
Svatý Lve Veliký,
Svatý Řehoři Veliký,
Svatý Pavle poustevníku,
Svatý Antoníne,
Svatý Sávo,
Svatý Mikuláši,
Svatý Řehoři Osvětiteli,

Svatý Maxime Vyznavači, oroduj za nás!
Svatý Teodore Studito,
Svatý Šimone Stylito,
Svatí Addeáši a Marisi, orodujte za nás!
Svatí Cyrile a Metoději, orodujte za nás!
Svatý Vladimíre, oroduj za nás!
Svatí Romane a Davide, orodujte za nás!
Svatí Antoníne a Teodosie, orodujte za nás!
Svatá Kateřino, oroduj za nás!
Svatá Marino,
Svatá Theklo,
Svatá Nino,
Svatá Barboro,
Svatá Makrino,
Svatá Marie Egyptská,
Svatá Olgo,
Milostiv nám buď, odpusť nám, Pane!
Milostiv nám buď, uslyš nás, Pane!
Ode všeho zlého, vysvoboď nás, Pane!
Od všelikého hříchu,
Od ducha nesvornosti,
Od křivého podezřívání a nerozvážného posuzování,
Od všeliké pýchy a vlastního přeceňování,
Pro své vtělení,
Pro svůj příchod,
Pro zaslíbení dané knížeti apoštolů,
Pro ustanovení Přesvaté Eucharistie, svátosti jednoty,
Pro modlitby k Otci za svornost svých věřících,
Pro vyhlášení svého nového přikázání bratrské lásky,
Pro své utrpení a svou smrt,

Pro své svaté zmrtvýchvstání, vysvoboď nás, Pane!
Pro seslání Ducha svatého, Utěšitele,
My hříšníci, prosíme Tě, uslyš nás!
Abys nám milostiv býti ráčil,
Abys svým svatým Duchem tělo Církve oživovati ráčil,
Abys svou svatou Církev a jejího Pastýře ve své ochraně zachovati ráčil,
Abys všechny bloudící k jednotě Církve přivolati ráčil,
Abys nás duchem lásky k odloučeným bratřím roznítiti ráčil,
Abys všechny příčiny nesvornosti mezi křesťany odstraniti ráčil,
Abys v nás svatou touhu, podporovati sjednocení všech křesťanů pod jedním Pastýřem, vzbuditi ráčil,
Abys nás k obětem za jedinou katolickou Církev nadchnouti ráčil,
Abys nás vyslyšeti ráčil,
Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa, odpusť nám, Pane!
Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa, uslyš nás, Pane!
Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa, smiluj se nad námi!

V: Hle, já spasím svůj lid ze země od východu i od západu slunce.

R: A přivedu je, a přebývati budou uprostřed Jerusalema.

Modleme se: Všemohoucí věčný Bože, jenž jsi chtěl, aby mezi východními národy tak přemnozí se skvěli vynikající sva-

tostí: dopřej nám milostivě, abychom, osvíceni jejich naukou a příklady a zachovávajíce jednotu víry a lásky v tak podivuhodné různosti obřadů, chválili a velebili nejvyššího Pastýře celé Církve, Ježíše Krista, Syna Tvého, Pána našeho: Jenž s Tebou žije a kraluje v jednotě Ducha svatého, Bůh po všecky věky věkův. Amen.

(Preces str. 19-24; *Jugie,* La prière . . .)

2. K svatému Michalu a Gabrieli.

Svatý Michale, první obránce království Kristova, oroduj za nás!

Odp. 300 dní. - PPO č. 407.

Zastav církevní rozkol, utiš bouři nezměrných pokušení, vysvoboď nás z bídy a neštěstí, protože Tě s láskou ctíme a utíkáme se pod Tvoji ochranu, archanděle Gabrieli, přímluvče za naše duše!

Píseň „Stychyra" z řeckoslovanských církevních hodinek na svátek sv. archandělů 8. XI.

3. K sv. Josefu.

K Tobě, svatý Josefe, se utíkáme ve svém soužení, a jako jsme vzývali o pomoc nejsvětější Tvou Nevěstu, tak i Tebe důvěrně žádáme za ochranu. Pro lásku, která Tě pojila s neposkvrněnou Pannou a Boží Rodičkou, a pro otcovskou lásku, jakou jsi lnul k Ježíškovi, pokorně Tě prosíme, abys dobrotivě shlédl na dědictví, jehož dobyl Ježíš Kristus svou krví, a přispěl nám v na-

šich potřebách svou mocí a přímluvou. Ochraňuj, prozřetelný strážce božské Rodiny, vyvolené potomstvo Ježíše Krista; odvrať od nás, nejmilejší Otče, všechnu nákazu bludů a nepravostí. Přispívej nám s nebe, nejmocnější zachránce, v tomto boji s mocí temností, a jako jsi kdysi vysvobodil Ježíška z největšího nebezpečí života, tak braň i nyní svatou Církev Boží od nepřátelských úkladů a ode všeho protivenství a zastři nás všechny svou ochranou, abychom mohli dle Tvého příkladu svatě žíti, zbožně zemříti a dosáhnouti věčné blaženosti v nebesích. Amen.

Odpustky tří let. - Odp. *sedmi let* v říjnu, koná-li se modlitba po svatém růženci. - *Plnom. odp.* jednou v měsíci za obyčejných podmínek, koná-li se denně po celý měsíc. - PPO č. 438.

4. K svatému Petru a Pavlu.

MODLITBY CÍRKVE ZÁPADNÍ

Ochraňuj, Pane, svůj lid, který se s důvěrou spoléhá na pomoc Tvých apoštolů Petra a Pavla, a zachovej ho ve své ustavičné ochraně. Pro Krista Pána našeho. Amen.

Odp. 300 dní. - *Plnom. odp.* za obyčejných podmínek, když se tato modlitba koná zbožně po celý měsíc. - PPO č. 442.

Bože, jenž jsi dnešní den posvětil mučednictvím svých apoštolů Petra a Pavla: dej, aby Tvá Církev následovala ve všem přikázání těch, skrze něž přijala počátky zbožnosti. Pro Krista Pána našeho.

Modlitba na svátek sv. Petra a Pavla.

MODLITBY CÍRKVE VÝCHODNÍ

Prvoknížata apoštolů, Učitelé světa, proste Pána všech, aby udělil světu mír a našim duším velikou milost.

Tropar svátku sv. P. a P. z liturgie řeckoslovanské.

Pán, jenž řekl o sobě „Já jsem pastýř dobrý", pravil Tobě, Petře, který zaujímáš první trůn mezi apoštoly: „Miluješ-li mne, pasiž ovce mé!" A tentýž, jenž řekl: „Já jsem Ježíš," pravil o Tobě, vznešený Pavle: „Tento jest mi nádobou vyvolenou, aby nesl jméno mé před pohany," a zároveň děl všem vašim druhům: „Jako mne poslal Otec, i já posílám vás: jdouce učte všechny národy!" Vy tedy, kteří jste obdrželi tak velikou milost od dobrého Vůdce pastýřů, jakožto první po Něm učitelé a pastýři celého světa, chraňte nás na pastvě spásy ode všeho nebezpečenství, ať k vám můžeme volati: „Buďte pozdraveni, svatí Petře a Pavle, knížata apoštolská, se všemi svatými apoštoly!"

Kondak 1. z Akafistu sv. apoštolů Petra a Pavla.

MODLITBA K SV. PETRU

Slavný svatý Petře, který jsi za odměnu pro svou živou a velikodušnou víru, hlubokou a upřímnou pokoru a pro svou vroucí lásku byl vyznamenán od Ježíše Krista zvláštními výsadami, především knížectvím nade všemi apoštoly a prvenstvím, vztahujícím se na celou Církev, pro niž jsi

byl ustanoven jako skála a základ: vymoz nám milost živé víry, jež by se nelekala ukázati se otevřeně ve své neporušenosti a projevech a při dané příležitosti obětovati spíše krev i život, než utrpěti nějakou újmu. Vypros nám opravdovou oddanost k naší svaté Matce Církvi, učiň, ať zůstaneme vždycky upřímně a těsně spojeni s římským Velekněžem, dědicem Tvé víry a Tvé pravomoci, jedinou pravou viditelnou Hlavou katolické Církve, oné tajemné archy, mimo niž není spásy. Učiň, ať následujeme učelivě a poddajně jeho naučení a rady a zachováváme všechny jeho příkazy, abychom mohli zde na zemi žíti v bezpečném a tichém míru a jednoho dne dospěti k věčnému štěstí v nebi. Amen.

V: Oroduj za nás, svatý apoštole Petře!

R: Abychom hodni učiněni byli zaslíbení Kristových.

Modleme se: Bože, jenž jsi svatému Petru, svému apoštolu, svěřil velekněžský úřad svazovati a rozvazovati tím, že jsi mu dal klíče nebeského království: dopřej, abychom pomocí jeho přímluvy byli zbaveni pout svých hříchů. Jenž žiješ a kraluješ na věky věkův. Amen.

Odp. 500 dní. *Plnom. odp.* za obyč. podm., koná-li se tato modlitba se zbožnou myslí denně po celý měsíc. - PPO č. 446.

5. K sv. Cyrilu a Metoději.

Všemohoucí věčný Bože, jenž jsi ráčil slovanské národy prostřednictvím svých vy-

znavačů a velekněží Cyrila a Metoda přivésti k poznání pravdy: dej, abychom, slavíce jejich svátek, stali se účastnými jejich údělu. Pro Krista Pána našeho. Amen.

Modlitba k svátku sv. C. a M.

Učitelé slovanských krajů, bohomoudrý Cyrile a Metoději, rovnající se životem apoštolům, proste Pána všech, aby všechny slovanské národy upevnil v pravé víře a svornosti a dal světu mír a spasil naše duše!

Tropar svátku z řeckoslovanské liturgie.

Pojďte, věřící, a chvalme bohonosné Otce Metoda a Cyrila, kteří se proslavili ctnostmi jako vyznavači bezúhonnosti, jako pravé sloupy a základy Církve, jako božské polnice Kristových dogmat - víry: neboť oni zahnali od nás mrak nevěry, ohněm ducha spálili ohavné kacířství, překladem Písem proměnili slovanský kmen z planého fíku v ušlechtilý štěp a božským křtem přivedli jej ke Kristově víře a celou zemi naplnili množstvím svých zázraků: proto také stojí dnes ověnčeni před všemohoucím Bohem. My pak volejme k nim: Přeslavní (božští) Otcové, rovní apoštolům, proste Krista, aby daroval slovanským národům pevnost v pravé víře a jednomyslnost, aby dal světu mír a spasil naše duše.

Ikos z řeckoslovanských církevních hodinek na svátek sv. C. a M.

6. K sv. Ireneji († 202).

Bože, jenž jsi dopřál blahoslavenému Ireneji, svému mučedníku a veleknězi, aby pravou naukou přemohl bludy a šťastně upevnil mír Církve: dej, prosíme, svému lidu stálost ve svatém náboženství a dopřej míru naší době. Pro Krista Pána našeho. Amen.

Bože, původce a milovníče pokoje, jejž znáti znamená žíti a jemuž sloužiti jest kralovati: chraň nás, pokorně prosící, ode všech útoků, abychom, doufajíce ve Tvou ochranu, na přímluvu blahoslaveného Ireneje, Tvého mučedníka a velekněze, se nebáli zbraní žádného nepřítele.

Modlitba a *Postkommunio* svátku 28. VI.

7. K sv. Efrému († 373).

Bože, jenž jsi chtěl svou Církev osvítiti podivuhodným vzděláním a přeslavnými zásluhami života blahoslaveného Efréma, svého vyznavače a Učitele: pokorně Tě prosíme, abys na jeho přímluvu ji chránil svou silou proti úkladům bludu a nepravosti. Pro Krista Pána našeho. Amen.

Modlitba na svátek sv. Ef. 18. VI.

8. K sv. Janu Zlatoústému († 407).

Nebeská milost, prosíme, Pane, zvelebiž Tvou Církev, již jsi chtěl oslaviti přeslav-

nými zásluhami svého vyznavače a velekněze, blahoslaveného Jana Zlatoústého. Pro Krista Pána našeho. Amen.

Modlitba svátku 27. I.

9. K sv. Josafatu.

Svatý Josafat Kuncevyč se narodil r. 1580 ve Vladimíru na Volyni. R. 1604 vstoupil do basiliánského kláštera ve Vilně, r. 1614 byl zvolen archimandritou - představeným kláštera, r. 1617 se stal koadjutorem arcibiskupa v Polocku a následujícího roku jeho nástupcem. Provedl reformu basiliánů a stal se hrdinským apoštolem šíření svaté jednoty mezi rozkolnými Slovany v říši polsko-litevské. Ve dne v noci se modlil za rozšíření církevní jednoty a konal úžasně přísné kající skutky. Pro svůj mimořádný vliv na duše byl nazván od pravoslavných „dušechvatem". Padl jako obět svatého sjednocení ve Vytebsku 12. XI. 1623, byv umučen od schismatiků. Za blahoslaveného byl prohlášen 6. V. 1643 a za svatého 29. VI. 1867 (jako první člen východní církve, kanonisovaný Posv. kongregací obřadů). - Svatý Otec *Pius XI.* ho nazval „vrcholnou ozdobou východních Slovanů" (*AAS XV*, 1923, str. 576). - Lit.: Dom Alph. *Guépin* O. S. B., St. Josaphat, archevêque de Polock, martyr de l'unité catholique, 2. sv., Poitiers 1874; *N. Contieri*, Vita di S Giosafat, arcivescovo e martire Ruteno, Řím 1867; *J. Slipyj*, Sv. Josafat, Lvov 1925; *J. Urban*, Sw. Józafat Kuncewicz, 2. vyd., Krakov 1921; lvovská *„Bohoslovia"* I. 1923; *OC* č. 12; *Ant. Rejzek* T. J., Sv. Josafat, arcibiskup polocký, Brno 1885; *„Životem"* č. 242, Hlučín.

Vzbuď, prosíme, Pane, ve své Církvi Ducha, kterým naplněn Tvůj mučedník a velekněz blahoslavený Josafat, takže svůj život položil za ovce: abychom i my na jeho přímluvu byli vedeni a posilováni týmž

Duchem a neváhali dáti své životy za bratry. Pro Krista Pána našeho. Amen.

Modlitba svátku 14. XI.

Z ŘECKOSLOVANSKÝCH CÍRKEVNÍCH HODINEK

Nachem mučednické krve jsi zbarvil, Přeslavný, posvátnou řízu a tak jsi vstoupil do velesvatyně, již plní hlasy Oslavujícího toho, od Něhož jsi přijal za své námahy vítězoslávu, věnec nevadnoucí, věčné blaho a rajský život, Josafate, kněže a mučedníku: a nyní pros za dar sjednocení a smíru pro církve a za velikou milost pro naše duše!

Velekněžským svým slovem jsi přemohl rozkolnickou marnost a věrou upevnil jsi nestálá srdce, po přestálém utrpení za jednotu jsi přešel do věčného života, byls svědkem Páně, kněže a mučedníku Josafate: a nyní pros za dar sjednocení a smíru pro církve a za velikou milost pro naše duše!

Posvátnou řízu jsi zbarvil nachem krve svého svatého těla, velekněže, Otče; obdržel jsi dvojí věnec od Krista, Přebohatý, a s anděly plesáš na nebesích před tváří Boží Trojice: a nyní pros Ji za dar sjednocení a smíru pro církve a za velikou milost pro naše duše!

Kněže a mučedníku Josafate, toužil jsi čistě po čestném životě a byl jsi ctitelem všemohoucího Ježíše, vznešenými svými slovy a milostí jsi vedl lid k sjednocení; obmyt pak trpitelskou krví jsi přešel do

říše věčné, Bohoblažený: a nyní pros za dar sjednocení a smíru pro církve a za velikou milost pro naše duše!

Stychyry na „Gospody vozzvach".

Konaje čestnou službu, kněže a mučedníku Josafate, a přinášeje oběť neposkvrněnou Vládci, Kristu Bohu, přinesl jsi Mu v dokonalý celopal sebe sama, vzav na sebe mužně pro Jeho lásku utrpení, prolil jsi svou krev a jako pravý pastýř a následovník Kristův bez ustání jsi volal: Otče, zachovej je ve jménu svém všechny, aby všichni jedno byli: a nyní, přeblažený Josafate, pros za dar sjednocení a smíru pro církve a za velikou milost pro naše duše!

Ze „Stychyr na stychovnach".

MODLITBA PIA IX. a PIA XI.

Svatý Josafate, kéž Tvá krev, kterou jsi prolil za Kristovu Církev, je zárukou oné jednoty s Apoštolskou Stolicí, po níž jsi vždycky toužil a za niž jsi ve dne v noci vroucně prosil dobrého Boha. Přimlouvej se ustavičně u Boha a nebeského dvora, aby se tato jednota konečně jednou uskutečnila!

AAS, XV, 1923, str. 582.

LITANIE K SV. JOSAFATU

Pro soukromou pobožnost.

Pane, smiluj se nad námi!
Kriste, smiluj se nad námi!
Pane, smiluj se nad námi!

Kriste, uslyš nás!
Kriste, vyslyš nás!
Otče s nebes, Bože, smiluj se nad námi!
Synu, Vykupiteli světa, Bože,
Duše svatý, Bože,
Svatá Trojice, jeden Bože,
Svatá Maria, oroduj za nás!
Svatí Apoštolé a evangelisté, orodujte za nás!
Svatí mučedníci a mučednice,
Svatí vyznavači a učitelé Církve,
Svatí biskupové a pastýři duší,
Svatí mniši a poustevníci,
Svatí kněží a jáhnové,
Svatý Josafate, oroduj za nás!
Svatý mučedníku Kristův,
Obránce katolické pravdy,
Šiřiteli pravé víry,
Ničiteli bludů,
Hlasateli zbožnosti a spravedlnosti,
Sloupe svaté jednoty,
Ozdobo slovanských národů,
Růže, vydávající vůni ctností,
Pochodni, hořící láskou k Bohu,
Těšiteli trpících,
Zastánce pronásledovaných,
Milovníku lidské spásy,
Neúnavný pracovníku na Kristově vinici,
Pastýři, jenž jsi dal život za svěřené ovce,
Milovníku slávy a okrasy domů Božích,
Milovníku církevních obřadů,
Hubiteli zloby a nepravosti,
Neohrožený hlasateli pravdy,
Milovníku svých nepřátel,

Chválo a ozdobo řádu svatého Basila, oroduj za nás!
Ochránce svornosti a lásky ve svém národě,
Neohrožený a bdělý učiteli bloudících,
Svatý Josafate, modlící se za své vrahy,
Svatý Josafate, radující se v nebeské vlasti,
Podivuhodný orodovníku těch, kteří se k Tobě utíkají ve svých potřebách,
Svatý mučedníku, *prosíme Tě, přimluv se za nás!*
Aby nám Bůh milostiv býti ráčil,
Aby svatou jednotu s římskou Církví posíliti a záhuby uchovati ráčil,
Aby všechny odloučené k jednotě Církve přivolati ráčil,
Aby nové apoštoly církevního sjednocení na svou vinici povolati ráčil,
Aby nás horlivostí pro spásu bližních naplniti ráčil,
Aby v nás lásku k Církvi svaté a k jedinému Zástupci Kristovu na zemi rozohniti ráčil,
Aby lásku a porozumění mezi křesťanským Východem a Západem rozmnožiti ráčil,
Aby nás všech nehod a duševního i tělesného nebezpečenství uchovati ráčil,
Aby nám zdraví a ducha kajícnosti darovati ráčil,
Aby nám hříchy odpustiti a svatou lásku uděliti ráčil,
Aby nám milost setrvání v dobrém až do smrti darovati ráčil,
Synu Boží, prosíme Tě, uslyš nás!

Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa, odpusť nám, Pane!
Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa, uslyš nás, Pane!
Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa, smiluj se nad námi!
Kriste, uslyš nás! Kriste, vyslyš nás!

Antifona:

V.: Spravedlivý pokvete jako palma.
R.: A jako cedr na Libánu se rozhojní.
V.: Oroduj za nás, svatý Josafate!
R.: Abychom hodni učiněni byli zaslíbení Kristových.

Modleme se:

Všemohoucí, věčný Bože, Jenž jsi svatého Josafata ozdobil mučednickou palmou a katolické Církvi daroval tím nového přímluvce, prosíme Tě, abychom jeho zásluhami a pomocí zbaveni všelikého zla, ochotně sloužiti Tvému Jménu. Pro Krista Pána našeho. Amen.

(Podle *Ćwiklika,* Modl. un. 69-72.)

JINÉ MODLITBY

Svatý Josafate, jenž jsi položil život za své ovečky, vypros milost u Boha, aby vyznavači Církve, plni svatého Ducha, neváhali položiti v oběť svůj život za slávu Jeho jména a za vysvobození duší svých bratří. Pro Krista Pána našeho. Amen.

Věrný pastýři stáda Kristova, svatý Josafate, Tys pro spásu lidských duší vzal na

sebe ochotně tolik námah, potupy a utrpení a neúnavně jsi hlásal, že jako jest jenom jeden Bůh, tak jest pouze jen jedna pravá víra, římskokatolická, a jen jedna svatá Církev, mimo níž není spásy, a na důkaz toho jsi podstoupil muky a ukrutnou smrt! Vypros nám živou a neochvějnou víru, jež by se projevovala neposkvrněným životem a křesťanskými ctnostmi. Vyžádej nám vzrůst naděje na věčnou spásu a lásku k Bohu i bližnímu. Ty, který se již raduješ v nebi ozdoben mučednickou palmou, vymoz nám svými modlitbami horlivé pastýře a své následovníky, kteří by usilovali o to, aby co nejdříve byl jeden ovčinec a jeden Pastýř. Amen.

(Podle *Ćwiklika*, Modl. un. 73-74.)

10. K sv. Ondřeji Bobolovi.

Sv. Ondřej Bobola se narodil r. 1591 v Malopolsce, r. 1611 vstoupil k jesuitům, r. 1622 byl vysvěcen na kněze. Za kozáckých válek r. 1657 byl od schismatických kozáků jat a umučen v Janově u Pinsku. Ukrutné mučednictví světcovo vyvolává dojmy z prvokřesťanského pronásledování. Za svatého byl prohlášen o velikonocích 17. IV. 1938.

Bože, milovníče pokoje a dárce jednoty a svornosti, v jehož rukou jsou lidská srdce, pro zásluhy svatého Ondřeje, Tvého mučedníka, Tě - pokorně prosíme: rač nadchnouti naše bloudící bratry duchem jednoty a svornosti, abychom všichni, spojeni poutem katolické víry, Tě vyznávali jedním srdcem v jediné Církvi a dosáhli od-

měny, již jsi připravil těm, kteří Tě milují, Pro Krista Pána našeho. Amen.

Svatý Ondřeji, který jsi z lásky k Bohu a svaté víře obětoval svůj život a vytrpěl tolik muk, vypros nám velikou horlivost o slávu Boží, věrnost ve vykonávání svých povinností, živou a nezdolnou oddanost k svaté víře i Apoštolské Stolici, abychom byli hotovi za svatou víru všechno přetrpěti, ano i život obětovati, kdyby toho žádala potřeba. Amen.

Vzbuď, prosíme, mezi námi, věrné následovníky, kteří by jako Ty šli nebojácně a mužně v oheň pronásledování a vodu utrpení za dušemi, hynoucími v bludech rozkolu, aby je osvěcovali a ukazovali cestu pravdy a spásy. Vypros nám, svatý kněže, horlivé a vzorné kněze, kteří by za spásu lidstva nekladli mezi horlivosti a sebeobětování. Amen. (*Ćwiklik,* Modl. un. 81-82.)

11. Modlitba k duším v očistci.

Věrné trpící duše! V očistných mukách vás bolest, láska a touha po Bohu spojuje vespolek i s blaženými duchy, kteří vás předešli do nebeské vlasti, i s věřícími bojující Církve. Vy chápete již a prožíváte plně neštěstí a zlobu každého hříchu, jenž uráží Boha a ruší svatou jednotu s Bohem a Jeho svatými. Na vás se obracím u veliké záležitosti bojující Církve, u velikém

neštěstí rozkolu a rozdělení Kristových věřících. Vás už nerozdělují předsudky a nelásky. Svatá vůle Boží vás spojuje všechny ze všech národů, věků, ze všech církví. Pohleďte na své pozůstalé bratry, kteří zde na zemi porušili vůli Boží a vroucí přání Spasitelovo, aby všichni jedno byli, aby byl jeden ovčinec a jeden pastýř! Dovolávám se vaší pomoci a přímluvy. Odvolávám se na vaši vděčnost. Za vás se modlí denně svatá Matka Církev, za vás se obětují miliony mší svatých, na vás pamatují zbožní věřící. Zástupce Kristův na zemi nabízí věčnému Otci štědře za vaše vysvobození a úlevu všechny poklady svaté Církve.

Přispějte tedy svaté Církvi a podporujte její snahu a práci o sjednocení všech pod vrchním vedením nástupce svatého Petra a zástupce Kristova na zemi! Ukažte zbloudilým cestu k pravému jedinému království lásky a života, míru a spravedlnosti: k jediné katolické Církvi, podle vůle Boha a Spasitele našeho Ježíše Krista. Amen.

VI. Modlitby na zvláštní úmysly

1. Za Svatého Otce.

ZBOŽNÝ POVZDECH

Pane Ježíši, zakryj našeho Svatého Otce, papeže, ochranou svého božského Srdce! Buď mu světlem, silou a útěchou!

Odp. 300 dní. - PPO č. 605.

Církevní modlitby.

V: Modleme se za svého nejvyššího Pastýře N...

R: Hospodine, zachovej a obživuj ho a učiň ho blaženým na zemi a nevydávej ho v ruce jeho nepřátel. - Otčenáš. Zdrávas.

Odp. *tří let. Plnom. odp.* za obyč. podmínek, koná-li se modlitba denně. - PPO č. 607.

MODLITBA

Všemohoucí věčný Bože, smiluj se nad svým služebníkem, naším nejvyšším Pastýřem N., a veď ho podle své milostivosti na cestu spásy, aby s Tvou milostí vždy toužil po tom, co se Tobě líbí, a celou silou to vykonával. Pro Krista Pána našeho. Amen. (Z Rituálu.)

Odp. *tří let. Plnom. odp.* za obyč. podmínek, koná-li se denně se zbožnou myslí po celý měsíc. - PPO č. 610.

JINÁ MODLITBA

Bože, pastýři a řediteli všech věřících, shlédni milostivě na svého služebníka N., kterého jsi ustanovil za pastýře své Církve: dej mu, prosíme, aby slovem a příkladem vedl své poddané a spolu se stádcem sobě svěřeným došel věčného života. Pro Krista Pána našeho. Amen.

(Z Římského misálu.)

Odp. *tří let. Plnom. odp.* za obyč. podmínek, modlíme-li se ji denně po celý měsíc. - PPO č. 609.

ODPUSTKOVÁ MODLITBA

Ó Pane, je nás miliony věřících, kteří klečíme u Tvých nohou a Tě prosíme, abys spasil, chránil a dlouho zachoval nejvyššího Velekněze, Otce veliké společnosti duší a také Otce našeho. On se modlí dnes, jako každého dne, i za nás, když Ti se svatou vroucností přináší Obět lásky a pokoje.

Nuže, Pane, obrať své milosrdné oči i na nás, kteří takřka zapomínáme na sebe a prosíme především za něho. Spoj naše modlitby s modlitbami jeho a přijmi je v lůno svého nekonečného milosrdenství jako nejpříjemnější vůni živé a účinné lásky, jež v Církvi spojuje dítky s Otcem. Za vše, zač on prosí, i my se modlíme s ním.

Je-li smuten, nebo raduje-li se, doufá-li neb obětuje-li se jako obět lásky za svůj lid: my chceme býti s ním; ano, toužíme, aby hlas našich duší splynul s hlasem jeho. Pro své slitování, Pane, učiň, aby ve chvíli,

kdy on se modlí a Ti obětuje Obět Tvého požehnaného Syna, ani jediný z nás se nevzdálil z jeho mysli a srdce. V okamžiku, kdy náš ctihodný Velekněz, drže v rukou nad kalichem požehnání tělo samého Ježíše Krista, pronese k lidu slova: „Pokoj Páně budiž vždycky s vámi!" Ty, Pane, dej, ať Tvůj přesladký mír sestoupí znovu účinně a viditelně do našich srdcí a na všechny národy. Amen.

Odp. 500 dní jednou denně. - PPO č. 608.

Poznámka o svátku Svatého Otce:

Věřící, kteří se zúčastní zbožně nějakých náboženských úkonů, jež se každoročně konají buď na oslavu Svatého Otce nebo za jeho osobu nebo na vyprošení Boží pomoci pro jeho nesnadný úřad jakožto Pastýře svaté Církve, se udělují:

Odpustky desíti let, pomodlí-li se ještě na úmysl Svatého Otce.

Plnomocné odpustky, vykonají-li svatou zpověď, přistoupí-li k svatému přijímání a pomodlí-li se na úmysl Svatého Otce. - PPO č. 606

2. Za sjednocení Slovanů.

Božský Spasiteli Ježíši Kriste! Bolest plnila Tvé milující srdce, když jsi prosil při poslední večeři, aby všichni jedno byli, jako Ty a Otec jste jedno. Před Tvým zrakem Ti tanul tehdy i onen neblahý rozkol, který již tak dlouho rozdvojuje ve víře po slovanských končinách bratry podle krve. Všemohoucí Králi pokoje a lásky, urychli onen přešťastný okamžik, kdy budeme všichni jedno srdce a jedna duše! Nedopusť,

aby lidská slabost déle odpírala Tvým láskyplným úmyslům. Sešli svého Ducha, Ducha pravdy a lásky, aby odstranil všecky překážky shody, aby byl jeden ovčinec a jeden pastýř.

A Ty, veliká Boží Rodičko, Maria, naše přemilá Matko, kterou všichni ve shodě ctíme a oslavujeme, neustaň vzpínati své požehnané ruce k Trojjedinému Bohu, dokud neuzříš, jak se Tvé slovanské děti bratrsky objímají v jediné pravé Církvi Tvého Syna. Amen.

Svatí bratři Cyrile a Metode, vzbuďte odloučeným bratřím hlasatele pokoje a svornosti.

(Přeloženo z chorvatského tekstu, opsaného v Strossmayerově katedrále v *Ďakově*.)

JINÁ MODLITBA

Shlédni, Pane, na naše bratry, s nimiž nás sblížily Tvé úradky, a rač k nim vztáhnouti své otcovské ruce. Sejmi s jejich očí závoj, aby přestali tápati v temnotách. Vlej do jejich srdcí milost, aby následovali hlasu Tvé pravdy. Nevzpomínej jejich hříchů a zpronevěry, protože bloudili z nevědomosti. Pro lásku, jakou vždy projevovali Tvé Nejsvětější Matce a Tvým svatým, vysvoboď je z nebezpečenství, v jakém se nyní nacházejí. Pro krev za tebe prolitou svatým Josafatem, svatým Ondřejem Bobolou a tolika jinými, rač je přivésti k sjednocení s Církví. Amen.

(*Ćwiklik*, Modl. un. 75.)

3. Za Rusko.

K SV. TEREZII JEŽÍŠKOVĚ

Svatý Otec svěřil 28. X. 1932 Rusko zvláštní ochraně sv. Terezie od Ježíška. (AAS 1932, str. 354.)

Laskavá a soucitná světice, rač zjednati úlevu našim ruským bratřím, kteří jsou obětí dlouhého a krutého protikřesťanského pronásledování. Vypros jim vytrvalost ve víře, vzrůst lásky k Bohu a bližnímu a důvěru k Přesvaté Matce Boží. Připrav pro ně svaté kněze, aby usmiřovali rouhání a svatokrádežné zneuctívání Nejsvětější Svátosti. Přiveď k rozkvětu zejména mezi mládeží andělskou čistotu a křesťanské ctnosti, aby tento ušlechtilý národ, zbavený veškeré služebnosti a dobrovolně se navrátivší do jediného ovčince, který milující Srdce zmrtvýchvstalého Krista svěřilo úplně svatému Petru a jeho nástupcům, okoušel konečně radosti, že ve společenství svaté katolické Církve oslavuje Otce i Syna i Ducha svatého. Amen.

Odp. *300 dní. Plnom. odp.* jednou za měsíc za obyč. podmínek. (Sv. Penitenciarie 19. VIII. 1929. - PPO č. 585.)

Spasiteli světa, spas Rusko!

Odp. *300 dní.* (Sv. Pen. 24. XI. 1924. - PPO č. 584.)

MODLITBA ZA RUSKÉ DĚTI

Ježíšku, božské Dítě, jenž jsi dal své nejpokornější služebnici Terezii dobré křes-

ťanské rodiče, smiluj se nad ruskými dětmi, z nichž mnohé bloudí a jsou opuštěny, jako by neměly duše.

Božský Ježíši, jenž jsi dal své služebnici Terezii dokonalé kněze a učitele, aby jí pomáhali ze všech sil Tebe poznávati a milovati, smiluj se nad ruskými dětmi, jež jsou vychovávány v nenávisti ke Tvé cti.

Ježíšku, který jsi zázračně uzdravil malou Terezii pro útěchu blahoslavené Panny Marie, smiluj se nad ruskými dětmi, jež nevědí, že Tvá Matka je jejich nebeskou Matkou.

Ježíšku, božské Dítě, jenž chceš spasiti všechny děti, vysvoboď všecky naše ubohé ruské bratry ode všeho zlého násilí, jež jim brání, míti Tě v duši na zemi, aby Tě jednou spatřili ve věčné radosti v nebi, jak Tě již nyní vidí svatá Terezie. Amen.

(*Ćwiklik*, 19.)

Tuto modlitbu doporučil *Sv. Otec* pro výroční den prvního sv. přijímání sv. Terezie od Ježíška, 8. V. (nebo příští neděli) 1932.

Přemilosrdný Ježíši, jenž miluješ maličké, sešli své požehnání na děti trpícího Ruska!

(Dříve odpustková modlitba.)

4. Modlitba nemocných.

Ó Ježíši, můj Bože a Spasiteli, spojuji své bolesti a utrpení s bolestmi a utrpením Tvým. Ty, Synu Boží, jsi opustil trůn slávy a štěstí, sestoupil jsi do údolí slz a pil jsi

z potoka ponížení a potupy, až jsi konečně podstoupil bolestnou smrt na kříži a obětoval život za nás, lidi, abys nás získal svému nebeskému Otci a zasloužil nám věčné štěstí.

Milovaný Spasiteli, přijmi mne! Svými bolestmi pokryj bolesti mé! Svými ranami posvěť mé rány a svou potupou mé ponížení! Obětuji Ti celý svůj život, celou bytost, abych se Ti odvděčil za Tvou lásku a náležel zcela a výhradně jen Tobě. Chci vyplňovati na svém těle to, co zůstává z Tvých útrap pro Tvé tělo, kterým jest Církev. Obětuji se Ti na úmysly, s jakými Ty ses obětoval svému Otci na kříži a s jakými se denně obětuješ na oltářích: za všechny hříšníky, bloudící a rozkolníky. Přiveď je všechny k pravému poznání a ke své lásce! Uveď je do tichého přístavu své Církve, abychom jednou dospěli všichni k Tobě do nebeské vlasti. Amen.

VII. Píseň za sjednocení církví

Zpívá se jako *„Bože, cos ráčil"* a *„Zdrávas, Maria, anděl Páně s nebe"*.

1. - Když při poslední večeři jsi dával,
ó Spasiteli, důkaz lásky věčné,
před zrakem Tvým již z budoucnosti vstával
rozkolu přízrak proti Církvi vděčné.
[: V hodině lásky z hloubi srdce svého
za svornost prosils lidstva svěřeného: :]

2. - „Ó, svatý Otče, zachovej mé věrné,
jež darovals mi jako poklad lidský!
Dej, aby všichni jedno byli ve mně
a v Tobě, Otče, jako my jsme vždycky:
[: Ať uvěří svět, že Bůh Syna svého
k záchraně poslal lidstva ztraceného!" :]

3. - Pastýři dobrý jediného stáda,
za ovce drahé život dal jsi v bolu,
a berly Tvé je chrání mírná vláda,
tvým Tělem živí u rajského stolu.
[: Zbloudilé přiveď do ovčince svého,
Pastýři dobrý stáda jediného! :]

4. - Ó, Duše svatý, Bože lásky pravé,
jednoty svazku ve Trojici Boží!
V Kristově Církvi ohněm síly žhavé
spal mezi námi nesvornosti hloží!

[: Jednotu lásky, ducha jediného
obnov, ó Bože, v Církvi Syna svého! :]

5. - Maria, Matko věřícího lidu,
dědictví Páně v ochranu Ti dáno.
U Tebe hledá touženého klidu
zmítané lidstvo, záštím rozleptáno.
[: Pro lásku k Tobě lidu křesťanského
svět zachraň celý v Církvi Syna svého! :]

6. - Cyrile moudrý s Metodějem svatým,
vnesli jste víry světlo v naše strany.
Rodnému kraji slovem láskou vzňatým
neste zas víry poklad zneuznaný!
[: K Petrově skále, středu světa všeho,
Východu církve vraťte rozkolného! :]

7. - Ó, Josafate, mučedníku víry,
a všichni svatí v nebes slávě jasné,
vyproste, aby slovanský kraj širý
brzy se vrátil ku jednotě spasné,
[: by Věčný Řím jej chránil bludu zlého,
zárukou byl mu blaha veškerého! :]

Dodatek

O PODMÍNKÁCH ZÍSKÁNÍ ODPUSTKŮ

Poněvadž do této sbírky bylo pojato mnoho odpustkových modliteb, považujeme za vhodné, dodati zde několik poznámek o získání odpustků a poukázati především na poslední rozhodnutí z Říma.

Roku 1938 vydala Posvátná Penitenciárie sbírku „PRECES ET PIA OPERA . . . indulgentiis ditata", jež shrnuje a upravuje celou odpustkovou praksi. Sbírka byla z vůle Svatého Otce dekretem Posvátné Penitenciárie ze dne 31. prosince 1937 prohlášena za výlučně úřední, takže všechny dosavadní modlitby a dobré skutky, jež nejsou v ní obsaženy, ztrácejí odpustky, byť je dříve měly.

Upozorňujeme na tyto zásady a rozhodnutí:

1. - *Odpustky* znamenají odpuštění časných trestů za hříchy již odpuštěné co do viny. Odpustky uděluje patřičný církevní představený z pokladu Církve, a to pro živé přímo na způsob osvobození (absoluce), pro zemřelé, když se praví, že se jim mohou věnovati, se to děje na způsob přímluvy. (CJC kan. 911.)

2. - Odpustky může získati každý křesťan (baptizatus), jenž není vyloučen z Církve a je ve stavu milosti Boží posvěcující aspoň při zakončení předepsaného dobrého skutku (modlitby).

Ke skutečnému získání odpustků se vyžaduje aspoň povšechný *úmysl* odpustky získati a přesné vyplnění předepsaných zbožných skutků neb modliteb. (CJC kan. 925.) Je radno při ranní modlitbě obnovovati úmysl získati odpustky.

3. - Odpustky nelze věnovati živým, takže by někdo vykonal předepsaná zbožná cvičení s úmyslem, aby jinému, kdo ještě žije, byly odpuštěny časné tresty za hříchy. Avšak *dušim v očistci* lze takto věnovati všechny odpustky, udělené přímo Svatým Otcem (prostřednictvím Posvátné Penitenciárie), není-li v jednotlivých případech rozhodnuto jinak. (CJC kan. 930.)

4. - Udělení *plnomocných odpustků* se míní tím způsobem, že kdo jich nemůže získati zcela, získává jich částečně podle své disposice (rozpoložení). (CJC kan. 926.)

5. - Praví-li se, že konáním určitého předepsaného skutku možno získati plnomocné odpustky *„za obyčejných podmínek"*, míní se tím, svatá zpověď se svatým přijímáním, návštěva kostela neb (veřejné) kaple a modlitba na úmysl Svatého Otce. (PPO str. VIII.)

6. - Vyžaduje-li se k získání odpustků *svatá zpověď*, možno ji vykonati kdykoli v

osmi dnech bezprostředně předcházejících den, v němž lze odpustky získati; *svaté přijímání* lze vykonati den před tím; obojí však, svatou zpověď i svaté přijímání, možno vykonati kdykoli v následujících osmi dnech (v oktávě). (CJC kan. 931. § 1.)

Stejně možno vykonati svatou zpověď a svaté přijímání v následujících osmi dnech, jde-li o třídenní neb vícedenní pobožnost, spojenou s odpustky. (Tamtéž § 2.)

Věřící, kteří se pravidelně zpovídají dvakrát měsíčně, nezabrání-li jim v tom zákonitá překážka, a zbožně přistupují denně k svatému přijímání, i když je jednou neb dvakrát za týden vynechají, činí tím zadost požadavku svaté zpovědi a svatého přijímání pro všechny odpustky, vyjma odpustky jubilejní a odpustky udělené „na způsob jubilejních". (Tamtéž § 3.)

7. - *Modlitbou na úmysl Svatého Otce* se rozumí libovolná modlitba *ústní*, kde není předepsaná výslovně určitá modlitba. (CJC kan. 934. § 1.) Stačí také *jeden Otčenáš, Zdrávas a Sláva Otci* (Posv. Penit. 20. IX. 1933, AAS XXV, 446).

K získání plnomocných odpustků *„tolikrát - kolikrát"* spojených s návštěvou nějakého kostela (jako na Dušičky), je nutno se pomodlili na úmysl Svatého Otce aspoň *šestkrát Otčenáš, Zdrávas, Sláva Otci* při každé návštěvě (Posv. Penit. 5. VII. 1930, AAS XXII, 363).

8. - Odpustkové modlitby zvané *„střelné"*

stačí vysloviti v duchu a není jich třeba odříkávati ústně. (Posv. Penit. 7. XII. 1933, AAS XXVI, 35).

9. - K získání odpustků stačí se modliti odpustkové modlitby *střídavě s druhým* anebo jen sledovati modlitbu v duchu, zatím co se jiní modlí ústně. (CJC kan. 934. § 3.)

10. - *Překlady* odpustkových modliteb z původních řečí do lidových musí býti schváleny buď Posvátnou Penitenciárií nebo jedním z místních Ordinářů (vrchních duchovních správců) v obvodu dotyčné lidové řeči. (Tamtéž § 2.)

Překlady *úředních sbírek* odpustkových neb neúředně pořízené sbírky nelze uveřejniti bez výslovného svolení Svaté Stolice. (CJC kan. 1388. § 1.)

Dodávati, ubírati neb vkládati něco do odpustkových modliteb, co *porušuje jejich podstatu,* zbavuje tyto modlitby odpustků. (Tamtéž § 2; Posv. Penit. 26. XI. 1934, AAS XXVI, 643.)

11. - Když je předepsána *návštěva kostela neb kaple* (jako na Dušičky), může se konati od poledne předcházejícího dne do půlnoci toho dne, v němž možno získati odpustky. (CJC kan. 923.)

Povinnosti návštěvy kostela neb kaple činí zadost, kdo přichází do kostela neb kaple aspoň s úmyslem (implicita intentio), vzdáti úctu Bohu anebo Ho uctíti v Jeho svatých. Není však třeba, aby tento úmysl výslovně vzbuzoval. (Posv. Penit. 20. IX. 1933, AAS XXV, 446.)

Církevní ústavy, jež nemají doma ani kostela ani veřejné kaple, mohou vyhověti povinnosti návštěvy kostela neb veřejné kaple i ve své domácí kapli, ačli je tak zřízena, že v ní podle církevního práva mohou učiniti zadost své povinnosti nedělní a sváteční mše svaté. (CJC kan. 929.)

12. - Těm, kdo pro zákonitou překážku nemohou vykonati předepsaných zbožných skutků, mohou je *zpovědníci* zaměniti v jiné. (CJC kan. 935.)

13. - Když věřící pro ruční práci neb jinou rozumnou příčinu *nemohou držeti v rukou růženec* neb odpustkový křížek, jak vyžadují podmínky, lze jim nicméně získati dotyčné odpustky, jen když nosí při sobě nějakým způsobem uvedené zbožné předměty. (Posv. Penit. 9. XI. 1933, AAS XXV, 502.)

Obsah

Předmluva 1
Věnování 5

DÍL I.: SJEDNOCENÍ CÍRKVÍ A MODLITBA 7

1. Svatá jednota 9
2. Rozklad 10
3. Obnova 10
4. Církev svatá 11
5. Jednota Církve 12
6. Rozkol 15
7. Dvě dějinné rány Církve 16
8. Příčiny východního rozkolu 18
9. Sjednocení 21
10. V čem záleží sjednocení církví? . . . 24
11. Cesty k jednotě 26
12. Překážky sjednocení 31
13. Výhledy do budoucna 35
14. Modlitba 36
15. Proč se modliti? - Pohnutky 37
16. Papežové a modlitba za sjednocení . . . 41
17. Kdy a kdo se má modliti? 53
18. Apoštolát sv. Cyrila a Metoděje . . . 54
19. Přítomná knížka 59
20. Výzva 61
Knihopis a zkratky 63
Poznámky 67

DÍL II.: MODLITBY 87

I. Modlitby k Bohu trojjedinému . . . 89

1. Střelné modlitby 89
2 Liturgické modlitby církve západní . . 90

3. Liturgické modlitby církve východní . . 93
4. Modlitba Benedikta XV. 95

II. Pobožnosti k Pánu Ježíši - christologické . 97

1. Střelné modlitby 97
2. Mše svatá 99
3. Mše svatá za odstranění rozkolu . . . 103
4. Vých. mše sv. za dosažení pokoje v Církvi 107
5. Vých. mše sv. za rozmnožení lásky . . 109
6. Svaté přijímání 113
7. Křížová cesta 117
8. Modlitby k Božskému Srdci Páně . . . 128
9. Modlitby ke Kristu Králi 131
10. Prosebná oktáva od 18. do 25. ledna . . 133
11. Hymnus sjednocení 134

III. Modlitby k Duchu svatému 139

1. Krátké modlitby 139
2. Devítidenní pobožnost k Duchu svatému . 139

IV. Pobožnosti k Panně Marii 147

1. Střelné modlitby 147
2. Modlitby odpustkové 148
3. K Matce ustavičné pomoci 150
4. Rozjímání o tajemstvích sv. růžence . . 152
Růženec radostný 153
Růženec bolestný 157
Růženec slavný 161

V. Modlitby k svatým 166

1. Litanie 166
2. K sv. Michalu a Gabrieli 170
3. K sv. Josefu 170
4. K sv. Petru a Pavlu 171
5. K sv. Cyrilu a Metoději 173
6. K sv. Ireneji 175
7. K sv. Efrému 175
8. K sv. Janu Zlatoústému 175
9. K sv. Josafatu 176
10. K sv. Ondřeji Bobolovi 182
11. K dušim v očistci 183

VI. Modlitby na zvláštní úmysly 185

1. Za svatého Otce 185
2. Za sjednocení Slovanů 187
3. Za Rusko 189
4. Modlitba nemocných 190

VII. Píseň za sjednocení církví 192

Dodatek: O podmínkách získání odpustků . 194

IVAN MARIANOV: ABY VŠICHNI JEDNO BYLI
Výklad unijní otázky a sbírka modliteb za sjednocení církví. S předmluvou mons. Fr. Jemelky. Vytiskly Lidové závody tiskařské a nakladatelské, společnost s ručením obmez. v Olomouci 1939

IMPRIMI POTEST Pragae 6. I. 1939. P. J. Haderka C. Ss. R., Sup. Prov.
NIHIL OBSTAT Olomucii, die 2. Junii 1939. Censor ex officio: Dr. Franciscus Cinek.
IMPRIMATUR Olomucii, die 2. Junii 1939. Dr. Joannes Martinů, Vicarius generalis. - Nr. 8.206.

O P R A V A

hlavních chyb v knize I. Marianov Aby všichni jedno byli ,Olomouc 1939.

/ h - nahoře ; d - dole /

strana	řádek	chybně	Oprav
17	3 d	/ +1517 /	/1517/
26	10 h	Pia XI.	Pia IX.
27	8 h	se vracejí na Západ	Zůstávají trvale na Západě.
66	6 h	má býti : Ut omnes unum sint, Řím 1939.	
80 za	8 d	vlož se str.81.řádky 2 h - 7 h	
81		3.poznámka : Die Grundlehren	Drei Grundlehren.
182	9 d	1937	1938.